

મુંબઈ સમાચાર

સૌરાષ્ટ્ર આવૃત્તિ

R.N.I. No. GUJ GUJ /2013/58486

મુંબઈથી પ્રસિદ્ધ થતું ■ સ્થાપના: ૧ જુલાઈ ૧૯૨૨ ■ પુસ્તક: ૨૦૫ ■ Volume 69 ■ Issue 136 ■ વિક્રમ સંવત ૨૦૮૨
અધિક જથ્થે ૬૯-૧૦ ■ મુંબઈ ■ MUMBAI SAMACHAR ■ www.bombaysamachar.com ■ 10 June 2026, Wednesday ■ REGD.No. MCS/058/2018-20

બુધવાર, ૧૦ જૂન ૨૦૨૬, કિંમત ₹ ૧૦.૦૦

ઈન્ટરવલ પૂર્તિ

LIKE & FOLLOW:

/Mumbaisamachar4u

પ્રણ વર્ષ સુધી નહીં વધે જેટ જ્યુઅલના ભાવ

નવી દિલ્હી: એવિએશન ટર્બાઇન ક્યુઅલ (એટીએફ) ના ભાવમાં લગભગ ૧૦ ટકાનો વધારો કરવામાં આવ્યો છે. આ સાથે સરકારની એટીએફની કિંમતમાં સ્થિરતા લાવવાની યોજના લાગુ થઈ ગઈ છે. આ યોજના હેઠળ સ્થાનિક એરલાઇન કંપનીઓને ત્રણ વર્ષ સુધી નિશ્ચિત દરે ઇંધણ પૂરું પાડવાનો વિકલ્પ

આપવામાં આવ્યો છે જેથી તેમને વૈશ્વિક તેલના ભાવમાં વધઘટ સામે આંશિક રક્ષણ મળી શકે. સરકારી માલિકીના ઇંધણ રિટેલરોએ મંગળવારે એટીએફના ભાવમાં લગભગ ૧૦ ટકાનો વધારો કર્યો હતો. આ પગલાનો હેતુ સ્થાનિક એરલાઇન્સ અને મુસાફરોને વૈશ્વિક ઓઈલ બજારમાં થતી વધઘટથી

બચાવવાનો છે. સ્થાનિક એરલાઇન્સ માટે જેટ ઇંધણની કિંમત હવે પ્રતિ લિટર ૧૧૫ રૂપિયા હશે તે અગાઉ ૧૦૪.૮૨૭ રૂપિયા હતી. આ નવી કિંમત એ એરલાઇન્સ માટે ત્રણ વર્ષ સુધી સ્થિર રહેશે જે સરકારની આ યોજનામાં સામેલ થશે. જે એરલાઇન્સ આ યોજનાનો વિકલ્પ પસંદ કરશે નહીં

તેમને બજાર સાથે જોડાયેલી કિંમત ચૂકવવી પડશે. વર્તમાનમાં આ કિંમત પ્રતિ લિટર ૧૪૨ રૂપિયાની આસપાસ છે, જે આંતરરાષ્ટ્રીય કિંમત જેટલી છે. આ યોજનામાં સામેલ થનારી એરલાઇન્સને વૈશ્વિક બેન્ચમાર્કમાં થતા વધઘટથી રક્ષણ મળશે. દરમિયાન યોજનામાં સામેલ ન થનારી કંપનીઓને ભાવ ઘટાડાનો

લાભ મળશે, પરંતુ આંતરરાષ્ટ્રીય ભાવમાં વધારો થતાં તેમને વધુ ખર્ચ કરવો પડી શકે છે. આ યોજના એરલાઇન્સને તેમના સંચાલન ખર્ચનું વધુ સારી રીતે આયોજન કરવામાં મદદ કરશે. આ યોજના સંપૂર્ણપણે સ્વૈચ્છિક છે અને એરલાઇન્સ સામેલ થવું છે કે નહીં તેનો નિર્ણય (જુઓ પાનું ૨) ►►

જોડિલા ટનલ: વર્ષના ૩૬૫ દિવસ ખુલ્લો રહેશે કાશ્મીર-લદાખનો રસ્તો

નવી દિલ્હી: ભારતના ઇન્ડાસ્ટ્રીકલ રીવર્સ ઇનિશિયેટિવના હેઠળ નવો દિવસ સુવાઈ અક્ષરે લખાઈ ગયો છે. કેન્દ્રીય સડક પરિવહન અને રાજમાર્ગ મંત્રી નીતિન ગડકરીએ જમ્મુ-કાશ્મીરના સોનમર્ગ પહોંચીને એક બટન દબાવીને જોડિલા ટનલના બંને છેડાઓને એકબીજા સાથે જોડી દીધા. ૧૪.૧૫ કિમી લાંબી આ ટનલ માત્ર એક ટનલ નથી, પરંતુ દાયકાઓ જૂના એક સમૂહનું સાકાર થતું છે. આ ટનલ એશિયાની સૌથી લાંબી 'સિંગલ-ટ્યુબ બાય-ડાયરેક્શનલ' રોડ ટનલ બનવા જઈ

રહી છે, પરંતુ તેની કહાની માત્ર લંબાઈ અને રેકોર્ડ સુધી સીમિત નથી. આ એન્જિનિયરિંગનો એક એવો ચમત્કાર જેને પૂરો કરવામાં મોટી-મોટી કોર્પોરેટ કંપનીઓએ પણ હાર માની લીધી હતી. જોડિલા ટનલ શ્રીનગર-લેહ હાઇવે (એનએચ-૧) પર સોનમર્ગ અને મીનામર્ગ વચ્ચે બનાવવામાં આવેલી એક ખૂબ જ ખાસ રોડ ટનલ છે. તેની કુલ લંબાઈ ૧૪.૧૫ કિલોમીટર છે. મુખ્ય ટનલની બરાબર બાજુમાં બીજી ૧૪.૧૫ કિલોમીટર લાંબી (જુઓ પાનું ૨) ►►

અમિત શાહે મોદી સરકાર ૩.૦ની સિદ્ધિઓની પ્રશંસા કરી

નવી દિલ્હી : નરેન્દ્ર મોદી સરકારે મંગળવારે ૧૨ વર્ષ પૂર્ણ કર્યા ત્યારે, કેન્દ્રીય ગૃહ પ્રધાન અમિત શાહે વડા પ્રધાનના નેતૃત્વની પ્રશંસા કરતા કહ્યું કે દેશમાં ગરીબોના કલ્યાણ અને અભૂતપૂર્વ વિકાસનો એકસાથે અનુભવ થયો છે. એક્સ પર એક પોસ્ટમાં, તેમણે કહ્યું કે “મોદીજીના નેતૃત્વ હેઠળ, આ ૧૨ વર્ષમાં, દેશે પહેલીવાર ગરીબોના કલ્યાણ અને અભૂતપૂર્વ વિકાસની સમાપ્તિ અનુભવી જોઈ છે.”

એમણે ૮૦ કરોડ લોકો માટે મક્કત રાશન, ચાર કરોડથી વધુ ગરીબ પરિવાર માટે પાકા મકાનો, ૫૦ કરોડ લોકો માટે પાંચ લાખ રૂપિયાનું આરોગ્ય વીમા કવર અને ૧૦ કરોડથી વધુ પરિવારો માટે એલપીજી કનેક્શન જેવા પગલાંનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો. તેમણે ૯૦થી વધુ એરપોર્ટ અને ૧૪૦થી વધુ વંદે ભારત ટ્રેનના લોન્ચિંગનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો, ઉપરાંત ૧.૪૫ લાખ કિલોમીટરના રસ્તા અને ૩૦૦૦ કિલોમીટરના (જુઓ પાનું ૨) ►►

સીઆઈડીની ટીમ મમતા બેનરજીના નિવાસસ્થાને પહોંચી

કોલકાતા: તુણમૂલ કોંગ્રેસ પક્ષમાં અભૂતપૂર્વ ફાટકૂટ તરફ દોરી જનાર વિધાનસભ્યોના બનાવટી સહીના વિવાદની તપાસ કરવા સીઆઈડીની ટીમ પક્ષની સેન્ટ્રલ પાર્ટી ઓફિસ ઉપરાંત ભૂતપૂર્વ મુખ્ય પ્રધાન મમતા બેનરજીના કાલીઘાટ નિવાસસ્થાન પર પહોંચી હતી. રાજ્ય તપાસ એજન્સી કાલીઘાટ પોલીસ સ્ટેશનના પોલીસો અને મહિલા પોલીસની ટુકડી ૩૦બી હરિશ ચેટરજી સ્ટ્રીટ પરની સેન્ટ્રલ ઓફિસમાં બપોરે પહોંચી હતી. વિરોધ પક્ષના નેતાની માન્યતા મેળવવા સ્વીકરને મોકલવામાં આવેલી દરખાસ્તમાં ટીએમસી વિધાનસભ્યોની કથિત બનાવટી સહી અંગે માહિતી મેળવવા સીઆઈડીએ નોટિસ મોકલાવી (જુઓ પાનું ૨) ►►

સોનિયાને મળ્યાં મમતા બેનરજી
નવી દિલ્હી : વિરોધ પક્ષના બ્લોક ઈન્ડિયાની બેઠકમાં જોડાણના ઘટકપક્ષો વચ્ચે બહેતર સંકલન અને એકતા પર ભાર મૂકવાના પગલે તુણમૂલ કોંગ્રેસનાં સુપ્રીમો મમતા બેનરજી મંગળવારે કોંગ્રેસનાં નેતા સોનિયા ગાંધીને ૧૦, જનપથમાં મળ્યાં હતાં. સુરોના જણાવ્યા પ્રમાણે બન્ને નેતાઓએ રણનીતિ અંગે ચર્ચા કરી હતી. ઈન્ડિયા બ્લોકની મીટિંગ તથા પશ્ચિમ બંગાળની ચૂંટણીમાં કારના પરાજય બાદ તુણમૂલ કોંગ્રેસના વિધાનસભ્યોને પક્ષપલટાના સંદર્ભમાં આ બેઠક મહત્વની ગણાય છે. ઈન્ડિયા બ્લોકની મીટિંગમાં સોનિયા અને મમતાએ એકબીજાને ભેટીને તેમની વચ્ચેની ઉષ્મા દાખવી હતી. ■

મોદીના શાસનમાં કાશ્મીરમાં સ્થિરતા અને શાંતિ આવી

શ્રીનગર: જમ્મુ અને કાશ્મીરમાં સહેલાણીઓની વધતી સંખ્યા અને ફિલ્મ બનાવવાનું ચાલુ થવું છે એના પર ભાર મૂકતા સંરક્ષણ ખાતાના રાજ્ય કક્ષાના પ્રધાન સંજય સેઠે કહ્યું હતું કે વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીની આગેવાનીમાં કાશ્મીરમાં શાંતિ અને સ્થિરતા આવી છે તથા વિકાસ થઈ રહ્યો છે. તેમણે કહ્યું હતું કે ગયા વર્ષે ૨.૧૪ કરોડ સહેલાણીઓએ જમ્મુ અને કાશ્મીરની મુલાકાત લીધી હતી, જ્યારે આ વર્ષે અત્યાર સુધી ૧.૭૭ કરોડ સહેલાણીઓએ કાશ્મીરની મુલાકાત લીધી છે. પુલવામા જિલ્લામાં એઈમ્સ અર્વતીપુરા પ્રોજેક્ટની સમીક્ષા કર્યા બાદ તેમણે કહ્યું હતું કે અગાઉ ફિલ્મોનું શૂટિંગ કાશ્મીરમાં થતું હતું, પરંતુ ૧૯૮૦ના દાયકાના (જુઓ પાનું ૨) ►►

ગુજરાતથી નીકળેલા કુટુંબની કારને જળગાંવમાં અકસ્માત: છનાં મોત

મુંબઈ: સગાઈમાં જવા ગુજરાતના વ્યારાથી નીકળેલા પરિવારની કારને જળગાંવ નજીક ભીષણ અકસ્માત થયો હતો. આ ઘટનામાં કારમાં પ્રવાસ કરનારા ચાર સહિત છ જણ ઘટનાસ્થળે જ જીવ ગુમાવ્યા હતા. પોલીસના જણાવ્યા મુજબ મૃતકોની ઓળખ નંદલાલ મહાજન, અનિતા મહાજન, સુરેશ મહાજન, નિર્મલા મહાજન, નીલેશ તાવડે અને ફાલ્ગુની ભોઈ તરીકે થઈ હતી. અકસ્માતમાં કાર ડ્રાઈવર આદિત્ય મહાજન ગંભીર રીતે ઘવાયો હતો. ગુજરાતના વ્યારા ખાતે રહેતું મહાજન કુટુંબ સગાઈમાં હાજરી આપવા ગુજરાતથી કારમાં નીકળ્યું હતું. તેમની કાર મંગળવારની સવારે સાત વાગ્યાની આસપાસ જળગાંવ જિલ્લાના અમળનેર-ધુળે હાઇવે પર લોકે ફાટા નજીક પહોંચી (જુઓ પાનું ૨) ►►

જયપુરમાં ફેક્ટરીમાં આગ લાગવાથી ત્રણનાં મોત, પાંચ ઘાયલ

જયપુર: જયપુરના ખો-નાગોરિયન વિસ્તારમાં મંગળવારે એક નાના ઘરમાં ચાલતી ફેક્ટરીમાં આગ લાગવાથી ત્રણ જણનાં મોત થયાં હતાં અને પાંચ અન્ય ઘાયલ થયા હતા. એમ પોલીસે જણાવ્યું હતું. સ્થાનિક લોકોએ ઘાવો કર્યો હતો કે તે ફટકાડાની ફેક્ટરી હતી જેમાં મજૂરો કામ કરી રહ્યા હતા. જ્યારે પોલીસ ફોરેન્સિક તપાસ કરી રહી છે. એસએમએસ હોસ્પિટલના અધિક્ષક ડો. મુણ્દાલ જોશીએ જણાવ્યું હતું કે ત્રણ જણના મોત ઘાટી જવાથી થયા છે. જયપુરના કલેક્ટર સંદેશ નાયકે સ્થળની મુલાકાત

લીધી હતી અને કહ્યું હતું કે ફાયર બ્રિગેડ દ્વારા આગ બુઝાવવામાં આવી હતી અને ઘાયલોને હોસ્પિટલમાં લઈ જવામાં આવ્યા હતા. “અમે વિસ્ફોટનો અવાજ સાંભળ્યો અને ઘરમાં દોડી ગયા. અમે પાણી ફેંકીને ઘરના એક ભાગમાં પ્રવેશ કરવામાં સફળ રહ્યા અને કેટલાક લોકોને બહાર કાઢ્યા હતા.” બચાવેલા ત્રણ વ્યક્તિ ખરાબ રીતે બળી ગયા હતા અને કદાચ બચાવ્યા પહેલા જ મૃત્યુ પામ્યા હોવાનો ઘાવો કરીને તેમણે કહ્યું કે બળી ગયેલા બે વ્યક્તિ બહાર રસ્તા પર પડેલા હતા અને કળાસતા હતા. ■

ટીએમસી નેતા જહાંગીર ખાનને પાંચ દિવસની પોલીસ કસ્ટડી

ડાયમંડ હાર્બર : ‘ખંડણી’ અને અન્ય આરોપોમાં ધરપકડ કરાયેલા તુણમૂલ કોંગ્રેસના નેતા જહાંગીર ખાનને અહીંની એક કોર્ટે પાંચ દિવસની પોલીસ કસ્ટડીમાં મોકલવાનો આદેશ આપ્યો હતો. ઉત્તર બંગાળના પાણીટાંકી વિસ્તારમાં સોમવારે ભારત-નેપાળ સરહદ નજીકથી ખાનની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. ડાયમંડ હાર્બર સબ-ડિવિઝનલ કોર્ટે ફરિયાદ પક્ષની વિનંતી પર ફાલ્ટા પોલીસ સ્ટેશનમાં તેની વિરુદ્ધ દાખલ કરાયેલી સાત એફઆઈઆરના સંદર્ભમાં ખાનને પાંચ દિવસની

પોલીસ કસ્ટડીમાં મોકલ્યો. કલકત્તા હાઈ કોર્ટે ૨૬ મેના રોજ તેને આપેલી વચગાળાની સુરક્ષા રદ કરી હતી. ૧૮ મેના રોજ હાઈ કોર્ટે તેને બળજબરીથી રક્ષણ આપ્યું હતું, ફક્ત ખાનને ૨૧ મેના રોજ ફાલ્ટા ખાતે મતદાનમાં ભાગ લેવા માટે રક્ષણ અપાયું હતું, જેનું પરિણામ ૨૪ મેના રોજ જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું. ખાને ૧૮ મેના રોજ મતદાન પ્રક્રિયામાં ભાગ લેવા અને તેના માટે પ્રચાર કરવા માટે અરજી કરી હતી અને હાઈ કોર્ટે તરફથી વચગાળાની સુરક્ષા મેળવી હતી. ■

તુણમૂલ કોંગ્રેસના નેતા સબ્યસાચી દત્તની ધરપકડ

કોલકાતા : તુણમૂલ કોંગ્રેસના નેતા સબ્યસાચી દત્તની મંગળવારે પશ્ચિમ બંગાળના નોર્થ ૨૪ ધરગણા જિલ્લામાંથી ખંડણી અને ફોજદારી ધાકધમકી બદલ ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. દત્ત વિધાનનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનના ભૂતપૂર્વ ચેરમેન છે અને તેમની રાયગાથીમાં તેમના નિવાસસ્થાનેથી ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. આ ધરપકડ એક (જુઓ પાનું ૨) ►►

વીબી-જી રામ જી હેઠળ ૯૫,૬૯૨ કરોડ રૂપિયા ફાળવવાયા

નવી દિલ્હી: કેન્દ્ર સરકારે ગુરુવારે નવી દાખલ કરાયેલી વિકસિત ભારત ગેરન્ટી ફોર રોજગાર એન્ડ આજીવિકા મિશન (ગ્રામીણ) (વીબી-રામ જી) યોજના કોઈ અંતરાય વિના દાખલ કરાય એ માટે ૯૫,૬૯૨ કરોડ રૂપિયાની વચગાળાની ફાળવણી કરવાની જાહેરાત કરી હતી. આ જાહેરાત કેન્દ્રના ગ્રામીણ વિકાસ ખાતાના પ્રધાન શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે કરી ભારતપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે કોઈ રાજ્યને બંડોળા અભાવનો સામનો નહીં કરવો પડે. રાજ્યના ગ્રામીણ વિકાસ ખાતાના પ્રધાનો સાથે વાતચીત કર્યા બાદ શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે પત્રકાર પરિષદને સંબોધતા કહ્યું હતું કે નવી યોજનાના મુશ્કાના નિયમો હજી ઘડવામાં આવી રહ્યા છે અને ૩૦ જૂન બાદ વિકાસની પ્રવૃત્તિ બેરોકટોક ચાલ્યા કરે એ માટે વચગાળાની ફાળવણી કરવામાં આવી છે. તેમણે કહ્યું હતું કે કામદારોને કોઈ અસુવિધા ન થાય એ રીતે અમે મહાત્મા ગાંધી નેશનલ ડ્રલ (જુઓ પાનું ૨) ►►

ઓમાન દરિયાકાંઠે મર્યન્ટ ટેન્કર પર મિસાઈલ હુમલો ભારતીય કોસ્ટ ગાર્ડ ૨૪ ભારતીય કૂ મેમ્બરને બચાવ્યા

નવી દિલ્હી : ઓમાનના દરિયાકાંઠે એક મર્યન્ટ ટેન્કર પર મિસાઈલ હુમલા બાદ ભારતીય કોસ્ટ ગાર્ડ ૨૪ ભારતીય કૂ સભ્યને બચાવી લીધા હતા. તમામ કૂ સભ્યો સુરક્ષિત છે અને કોઈને ઈજાના અહેવાલ નથી. ભારતીય કોસ્ટ ગાર્ડ (આઈસીજી)એ મંગળવારે જણાવ્યું હતું કે, ઓમાનના દરિયાકાંઠે પલાઉનો જહાજ ધરાવતા એક મર્યન્ટ ટેન્કર પર મિસાઈલ હુમલો થયો હતો. બાદમાં ઓમાનના અધિકારીઓ સાથે મળીને ટેન્કર પર સવાર ૨૪ ભારતીય કૂ સભ્યને બચાવી લેવામાં

આવ્યા છે. આઈસીજીએ એક નિવેદનમાં કહ્યું હતું કે ૮ જૂનના રોજ મુંબઈ સ્થિત મેરીટાઈમ રેસ્ક્યૂ કોઓર્ડિનેશન સેન્ટર (એમઆરસીસી)ને ટેન્કર ‘એમટી મેરીવેક્સ’ પર મિસાઈલ હુમલો થયાની જાણકારી મળી હતી. તે સમયે આ જહાજ ઓમાનના મસિરાહ પાસે ઊભું હતું. જહાજ પર ૨૪ કર્મચારી હતા જે તમામ ભારતીય નાગરિકો છે. આઈસીજીએ જણાવ્યું હતું કે, બોર્ડ પર રહેલા કૂ (જુઓ પાનું ૨) ►►

સંજીવ અરોરા કેસ: ઈડીએ પંજાબ, ઉત્તર પ્રદેશમાં દરોડા પાડ્યા

જલંધર: એફ્ડેસિમેન્ટ ડિરેક્ટરે મંગળવારે પંજાબના પ્રધાન સંજીવ અરોરા અને બીજાને સંડોવતા મની લોન્ડરિંગ કેસના સંબંધમાં નવેસરના દરોડા પંજાબના જલંધર અને લુધિયાણા અને ઉત્તર પ્રદેશના નોડીયાના છ સ્થળોએ પાડ્યા હતા. મૂળ કેસ મોબાઈલ ફોનના વેચાણમાં ૧૦૦ કરોડ જીએસટીની છતરપિંડીનો છે. આમાં અરોરા સાથે સંકળાયેલી કંપની

હેમ્પટન સ્કાય રિયલ્ટી લિમિટેડ કેસની તપાસ હેઠળના ઈસમ અને કંપનીઓના નિવાસસ્થાન અને બિઝનેસ ઓફિસમાં દરોડા પાડવામાં આવ્યા હતા. ગયા મહિને કેન્દ્રીય એજન્સીએ એક દિવસના દરોડા બાદ ૬૨ વર્ષના અરોરાની ચંડીગઢના તેમના નિવાસસ્થાનેથી ધરપકડ કરી હતી. (એજન્સી) ■

ધોરણ નવ માટેના ત્રણ ભાષાના સીબીએસઈના નિયમને મહારાષ્ટ્રના ભૂતપૂર્વ પ્રધાને પડકાર્યો

નવી દિલ્હી : પહેલી જુલાઈથી શરૂ થતી સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ સેકન્ડરી એજ્યુકેશન (સીબીએસઈ)ની નવમા ધોરણ માટે બે દેશી ભાષાઓ સહિત ત્રણ ભાષા ભણાવવાની નીતિને પડકારતી નવી અરજી સર્વોચ્ચ અદાલતમાં કરવામાં આવી છે. મહારાષ્ટ્રના ભૂતપૂર્વ પ્રધાન અને કેળવણીકાર

ડૉક્ટર ફોજિયા ખાને અરજીમાં દલીલ કરી હતી કે સીબીએસઈનો ૧૫ મેનો પરિપત્ર આપબુદ અને ગેરવાજબી છે. મુખ્ય બાબતમાં હસ્તક્ષેપ કરવા માટેની અરજીમાં ડૉક્ટર ફોજિયા ખાને કહ્યું હતું કે આ પરિપત્રમાં એ વાત સ્વીકારવામાં આવી હતી કે શિક્ષકોની અછત (જુઓ પાનું ૨) ►►

જયપુરના જગતપુરામાં પાંચ ધાર્મિક સ્થળ તોડી પડાયા બાદ અવરજવર પર પ્રતિબંધ

જયપુર: જયપુરના જગતપુરા વિસ્તારમાં મંગળવારે એક રસ્તા પર અવરજવર પર પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવ્યો હતો કારણ કે જયપુર ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી (જેડીએ) એ સોમવારે રસ્તો પહોળો કરવાની ઝુંબેશ દરમિયાન તોડી પાડવામાં આવેલા પાંચ ધાર્મિક સ્થાપત્યોમાંથી કાટમાળ દૂર કરવાનું ચાલુ રાખ્યું હતું. સોમવારે કડક સુરક્ષા વ્યવસ્થા વચ્ચે હાથ ધરવામાં આવેલ ડિમોલિશન ક્વાયટ શાંતિપૂર્ણ રીતે પૂર્ણ થઈ હતી અને અધિકારીઓ રેલવે લાઇનને સમાપ્ત કરવા માટે સ્થળ પરથી કાટમાળ દૂર કરવામાં રોકાયેલા હતા. ક્વાયટ દરમિયાન રસ્તાની સીમામાં

આવતા એક મસ્જિદ, બે મંદિર, એક સત્સંગ ઇમારત અને એક મઝાર સહિત પાંચ ધાર્મિક સ્થાપત્યને દૂર કરવામાં આવ્યાં હતાં. ડિમોલિશન દરમિયાન અડવાઓ ફેલાતી અટકાવવા માટે મોબાઇલ ઇન્ટરનેટ સેવાઓ સ્થગિત કરવામાં આવી હતી. એક અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે કાટમાળ દૂર કરવાનું કામ ચાલી રહ્યું છે અને જ્યાં સુધી કામગીરી પૂર્ણ ન થાય ત્યાં સુધી વિસ્તારમાં અવરજવર પર પ્રતિબંધ ચાલુ રહેશે. ફક્ત સ્થાનિક રહેવાસીઓને તેમના ઓળખપત્ર બતાવ્યા પછી પ્રવેશવાની મંજૂરી આપવામાં આવી રહી છે. કાટમાળ દૂર કરવાની કામગીરી ચાલુ હોય ત્યારે કોઈ પણ બહારની વ્યક્તિને આ

વિસ્તારમાં પ્રવેશવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકી. કાટમાળ દૂર કરવા માટે સ્થળ પર જેસીબી મશીનો અને ડમ્પરો તૈનાત કરવામાં આવ્યા હતા, જ્યારે જેડીએને મદદ કરવા અને કાયદો અને વ્યવસ્થા જાળવવા માટે પોલીસ કર્મચારીઓ વિસ્તારમાં તૈનાત રહ્યા હતા. અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે સફાઈ કાર્ય પૂર્ણ થયા બાદ રસ્તો નિયમિત અવરજવર માટે ફરીથી ખોલવામાં આવશે. દરમિયાન, સોમવારે ડિમોલિશન ઝુંબેશ દરમિયાન સાવચેતીના પગલા અંતર્ગત બતાવ્યા પછી પ્રવેશવાની મંજૂરી આપવામાં આવી રહી છે. કાટમાળ દૂર કરવાની કામગીરી ચાલુ હોય ત્યારે કોઈ પણ બહારની વ્યક્તિને આ

ઈરાન પર ઈઝરાયેલી હુમલામાં ઓછામાં ઓછા બે ઈરાની લશ્કરી સભ્ય શહીદ થયાં

દુબઈ: ઈરાની સરકારી ટેલિવિઝને મંગળવારે અહેવાલ આપ્યો હતો કે એક દિવસ પહેલા દેશને હુમલામાંથી નાખનારા ઈઝરાયેલી હુમલામાં હવાઈ સંરક્ષણ એકમના ઓછામાં ઓછા બે સભ્ય શહીદ થયા હતા. આ અહેવાલમાં પહેલી વાર ઈરાને હુમલાઓમાં થયેલા મૃત્યુનો સ્વીકાર કર્યો હતો, જેના કારણે મધ્યપૂર્વને ભય લાગ્યો હતો અને ઈરાન યુદ્ધમાં તણાવપૂર્ણ યુદ્ધવિરામ માટે અત્યાર સુધીનો સૌથી મોટો ફટકો હતો. ઈરાની સરકારી ટીવીએ આ પુરુષોની ઓળખ બહમાન હુસેની અને અલી રેઝા અબીરી તરીકે કરી હતી, પરંતુ તેમની રેન્ક જણાવી ન હતી. તેમાં કહેવામાં આવ્યું હતું કે તેમને તેહરાનની બહારના શહેરમાં દફનાવવામાં આવશે, જે સૂચવે છે કે તેઓ રાજધાની નજીક તૈનાત હતા. ■

ઈરાનના નક્સલવાદીઓએ છુપાવેલાં ઘાતક શસ્ત્રો અને વિસ્ફોટકો સહિત અન્ય વસ્તુઓ જપ્ત કરવામાં આવી હતી. એક પત્રકાર પરિષદમાં મલકાનગિરી જિલ્લાના પોલીસ અધિક્ષક વિનોદ પાટીલે જણાવ્યું હતું કે નક્સલવાદીઓના ઠેકાણા વિશે માહિતી મળ્યા બાદ સર્ચ ઓપરેશન હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું અને મોટી માત્રામાં શસ્ત્રો, આઈઈડી, ગ્રેનેડ અને અન્ય સામગ્રી જપ્ત કરવામાં આવી હતી. આ ઘાતક હથિયારો સંભવતઃ નાગરિકો અને સુરક્ષા દળોને નિશાન બનાવવા માટે હતા. પોલીસના જણાવ્યા અનુસાર, જપ્ત કરાયેલાં હથિયારોમાં એક આઈએસએસએસ લાઇટ મશીનગન, બે ઈન્સાસ રાઇફલ, બે ટિફન બોમ્બ, ૮ કિલો આઈઈડી, એક ગ્રેનેડ, એક એક મેગેઝિન, ગન પાવર, બેટરી અને એક ઇલેક્ટ્રિક રેડોનેટરનો સમાવેશ થાય છે. ■

એક્સ્પ્રેસ અફેર

ભારત ભારતીય feedback@bombaysamachar.com

પીઓકેમાં પાકિસ્તાન આર્મીનો હત્યાકાંડ, ભારતે હથોડો મારી દેવો જોઈએ

પાકિસ્તાને પચાવી પાડેલા કાશ્મીર (પીઓકે)માં ફરી ભડકી થયો છે અને પ્રજાએ પાકિસ્તાન આર્મી સામે સીધો જંગ છોડી દીધો છે. પીઓકેની પ્રજાના આક્રોશને દબાવવા માટે પાકિસ્તાને દર વખતની જેમ દમન અને અત્યાચાર શરૂ કર્યા છે તેથી લાંબા સમયથી લોકો મરી રહ્યાં છે પણ સોમવારે પાકિસ્તાન આર્મીએ પાશ્ચાત્યોની બધી હદ વટાવી દીધી. પીઓકેમાં પાકિસ્તાન સામેના જનાક્રોશને વાચા આપવાનું કામ જોઈન્ટ અવામી એકશન કમિટી જેએએસી કરી રહી છે તેથી પાકિસ્તાન આર્મીને જેએએસીના સભ્યોને શોધી શોધીને ઉપર પહોંચાડવા ફરમાન કરાયું છે. પાકિસ્તાન આર્મી તો આવી તકની રાહ જોઈને જ બેઠી હોય છે તેથી કાળો કેર વર્તાવી રહી છે ને જે હાથે ચડે તેને ગોળી મારીને ઉપર પહોંચાડી દે છે. તેમાં શાહજૈબ હબીબ નામના યુવકનો વારો પડી ગયો ને પાકિસ્તાની રેન્જર્સ તેને ગોળીથી ઉડાવી દીધો.

સોમવારે પીઓકેના રાવલકોટમાં શાહજૈબ હબીબની દફનવિધિ હતી તેથી મોટી સંખ્યામાં લોકો એકઠાં થયેલાં. દફનવિધી પતાવીને લોકો શાહજૈબ હબીબ માટે પ્રાર્થના કરી રહ્યાં હતાં ત્યાં અચાનક પાકિસ્તાની સૈનિકો કબ્રસ્તાનમાં ઘૂસી ગયા ને લોકો કંઈ સમજે એ પહેલાં તો બેકામ ગોળીબાર શરૂ કરી દીધો. શોકસભામાં ભાગદોડ મચી ગઈ ને લોકો જયાંથી ભાગવા મળે ત્યાંથી ભાગ્યાં છતાં ૨૭ લોકો ગોળીનો ભોગ બનીને ઉપર પહોંચી ગયાં ને ૨૦૦ કરતાં વધારે લોકો ઘાયલ થઈ ગયાં.

કબ્રસ્તાનમાંથી ભાગી રહેલાં લોકોને ઘેરવા માટે બહાર સૈનિકો તૈયાર જ ઊભા હતા. લગભગ ૧૦૦ જેટલાં લોકોને ઉડાવી ઉડાવીને આર્મીનાં વાહનોમાં નાખ્યાં ને જેલમાં ઘડેલી દેવાયાં. જેએસીએ આ મુદ્દે વિરોધ કર્યો છે, સોશલ મીડિયા પર પાકિસ્તાન આર્મીના અત્યાચારના વીડિયો મૂક્યા છે પણ પાકિસ્તાન સરકારે જવાબ આપવાની તસદી સુધમાં નથી લીધી. પીઓકેમાં કશું ના બન્યું હોય એ રીતે પાકિસ્તાન સરકાર વર્તી રહી છે.

પાકિસ્તાન તો નાલાયક છે તેથી તેની પાસેથી બીજા વર્તનની અપેક્ષા ના રખાય પણ આખી દુનિયા આ અત્યાચારો સામે ચૂપ છે. ભારતમાં કોઈ મુસ્લિમ પર અંગત કારણોસર પણ હુમલો થઈ જાય તો તરત દેકારો મચાવી દેવાય છે. ભારતમાં

અસહિષ્ણુતાનો માહોલ છે, મુસ્લિમોને નિશાન બનાવાય છે એવો બકવાસ શરૂ થઈ જાય છે. દંબી માનવાધિકારવાદીઓ મોટી સરકાર અને હિંદુવાદીઓના નામનાં છાજિયાં લેવા મારે છે પણ અહીં પાકિસ્તાન લોકોની લાશો પાડી રહ્યું છે ત્યારે સૌની બોલતી બંધ છે.

ભારતમાં મુસ્લિમોને સંડોવતી નાની પણ ઘટના બને ત્યારે મુસ્લિમોના પાંચસો હમદર્દો ઉભા થઈ જાય છે. મુસ્લિમ રાષ્ટ્રોથી શરૂ કરીને અમેરિકા-યુરોપમાં બેઠેલા માનવાધિકારવાદીઓ ભારત મુસ્લિમો માટે સૌથી ખરાબ દેશ હોય એવું ચિતરામણ કરવા મચી પડે છે, ભારતમાં મુસ્લિમો સલામત નથી એવાં રોડશુખ શરૂ કરી દે છે. પીઓકેમાં મુસ્લિમો જ મુસ્લિમોને મારી રહ્યા છે ત્યારે બધા હમદર્દો ગાયબ છે. મરી રહેલા મુસ્લિમો માટે બોલવા કે પાકિસ્તાન આર્મીની વિરુદ્ધ બોલવા પણ કોઈ તૈયાર નથી. શોકસભામાં એકઠાં થયેલાં નિર્દોષ લોકો પર ગોળીઓ છોડનારા પાકિસ્તાન લોકો એ ચૂપ છે.

વાસ્તવમાં આ સ્થિતિ લાંબા સમયથી છે. પાકિસ્તાન પીઓકેને લશ્કરના જોરે પોતાની એડી હેઠળ રાખીને બેઠું છે. પાકિસ્તાનને પીઓકેને કબજા હેઠળ રાખવામાં રસ છે, પીઓકેનાં લોકોનું ભલું કરવામાં રસ નથી તેથી કોઈ વિકાસ કર્યો નથી કે લોકોનું ભલું કરવા માટે કશું કર્યું નથી. આ કારણે વરસોથી પીઓકેમાં સ્થિતિ અત્યંત વિસ્ફોટક છે અને સમયાંતરે જનાક્રોશ કાઢી નિકળે છે, લોકો રસ્તા પર આવી જાય છે. અત્યારે પણ આવો જ પ્રયંડ જનાક્રોશ કાઢી નિકળ્યો છે અને લોકો રસ્તા પર આવીને પાકિસ્તાન આર્મીને નિશાન બનાવી રહ્યાં છે.

પીઓકેનાં લોકો આ રીતે ૨૦૨૨ પમાં પણ બડકેલાં. એ વખતે જનાક્રોશ એટલો પ્રયંડ હતો કે, પાકિસ્તાનની સરકાર હલી ગયેલી. અત્યાચારો કરીને લોકોને નહીં દબાવી શકાય એવું લાગ્યું એટલે પાકિસ્તાન સરકારે પોંતરો બદલીને જોઈન્ટ અવામી એકશન કમિટી (જેએએસી) સાથે મુજફફરાબાદ સમજૂતી કરેલી. આ સમજૂતી હેઠળ પીઓકેનાં લોકોને લઈ સહિતના અનાજ અને વીજળી પર સબસિડી આપવી, આંદોલનમાં માર્યા ગયેલાં લોકોના પરિવારમાંથી એક વ્યક્તિને સરકારી નોકરી અને વળતર, વહીવટી સુધારા સહિતનાં વચનો અપાયેલાં.

પીઓકેનાં લોકો એ ભોગવાઈને સરકાર તેમનું ભલું કરશે

એમ માનીને આંદોલન સંકેલી લીધું એટલે રાત ગઈ બાત ગઈ. પાકિસ્તાન સરકારે કોઈ વચન પૂરું ના કર્યું ને પીઓકેનાં લોકો હજુય બદતર સ્થિતિમાં જીવી રહ્યાં છે તેથી આક્રોશ પાછો પજરવા માંડ્યો. એવામાં ગિલગિટ-બાલ્ટિસ્તાનમાં ૭ જૂને ને પીઓકેમાં ૨૭ જુલાઈએ ચૂંટણી જાહેર કરી દેવાઈ તેથી લોકો રસ્તા પર આવી ગયાં. સરકાર લોકોને ખાવા માટે અનાજ ના આપી શકે કે વીજળી ના આપી શકે ને બીજી તરફ લોકશાહી છે એવું બતાવવા માટે બંદૂકની અણીએ ચૂંટણી કરાવવાના તાયફા કરે તો બીજું શું થાય ? પાકિસ્તાન આ જનાક્રોશને બંદૂકના જોરે જ દબાવી દેવા માગે છે ને સામે લોકો પણ આર યા પારના મૂડમાં છે એ જોતાં રાવલકોટ જેવા બીજા પણ ઘણાં હત્યાકાંડો થશે.

કમનસીબે પીઓકેમાં આટલો મોટો હત્યાકાંડ થઈ ગયો તેની સામે ભારતમાં કોઈ રીએક્શન જ નથી. પીઓકે ભારતનો જ ભાગ છે એ જોતાં પીઓકેમાં રહેનારા ભારતીયો જ કહેવાય. પાકિસ્તાન આર્મી ભારતીયોને ગોળીએ મારે ને હત્યાકાંડો કરે તેની સામે ભારતે આંતરરાષ્ટ્રીય મંચ પર હોહા કરી નાંખવી જોઈએ પણ એવું કશું થતું નથી. ભારત સરકારે ગિલગિટ-બાલ્ટિસ્તાનમાં ને પીઓકેમાં ચૂંટણી યોજવા સામે વિરોધ કર્યો છે પણ પાકિસ્તાન પર તેની કોઈ અસર થઈ નથી. પાકિસ્તાન પોતાની ગતિમાં મસ્ત છે ને ગોળીઓથી લાશો ઢાળીને લોકશાહીનું નાટક કરી રહ્યું છે ત્યારે ભારતે વધારે ઉગ્ર વિરોધ કરવો જોઈએ.

પીઓકેમાં જનાક્રોશનો લાભ લેવા માટેની ભારતની રણનીતિ શું છે એ જાહેર ના કરી શકાય પણ રાજદ્વારી સ્તરે તો તમામ મંચ પર આ મુદ્દાને ઉગ્રતાથી ઉડાવી જ શકાય. પાકિસ્તાન હત્યાકાંડ છે એવું લેબલ લગાવવા માટે પૂરી તાકાત લગાવી જ શકાય. પાકિસ્તાનનું આર્મી પોતાનું વર્ચસ્વ જાળવવા મુસ્લિમોની જ હત્યા કરી રહ્યું છે એ મુદ્દાને પણ આખી દુનિયા સામે અસરકારકતાથી મૂકવો જોઈએ.

પીઓકેમાં લોકો લાંબા સમયથી પાકિસ્તાનથી બફા છે પણ ભારત તેનો લાભ લઈને પૂર્વ બંગાળમાં પેદા કરાયેલું એવું આંદોલન ઊભું કરી શકતું નથી. ભારત એ દિશામાં પ્રયત્ન કરતું જ હશે પણ તેનાં ધાર્યાં પરિણામો નથી મળી રહ્યાં એ જોતાં ભારતે અસરકારક વ્યૂહરચના બનાવવી પડે. પીઓકેની પ્રજા ભારત સાથે જોડાઈ જશે એવી વાતો કરવાથી નહીં ચાલે.

- ### આજનું પંચાંગ
- પંડિત જિતેન્દ્ર હરિદર મહેસાણાવાળા ઉત્તરાચલ - સૌ ગ્રામી ઝાંઝુ, બુધવાર, તા. ૧૦-૬-૨૦૨૬, પંચક, ભદ્રા
- ભારતીય દિનાંક ૨૦, માંહે જયેષ્ઠ, શકે ૧૮૪૮
  - વિક્રમ સંવત ૨૦૮૨, શા. શકે ૧૯૪૮, અધિક જયેષ્ઠ વદ-૧૦
  - જૈન વીર સંવત ૨૫૫૨, માંહે અધિક જયેષ્ઠ, તિથિ વદ-૧૦
  - પારસી શહેનશાહી રોજ ૩૦મો અનેરાળ, માંહે ૧૦મો દએ, સને ૧૩૮૫
  - પારસી ઠકમી રોજ ૩૦મો અનેરાળ, માંહે ૧૧મો બેહમન, સને ૧૩૮૫
  - પારસી ફસાલી રોજ ૨૩મો દએપદીન, માંહે ૪થી તીર, સને ૧૩૮૫
  - મુસ્લિમ રોજ ૨૪મો, માંહે ૧૨મો જિહ્જ, સને ૧૪૪૭
  - મીસરી રોજ ૨૫મો, માંહે ૧૨મો જિહ્જ, સને ૧૪૪૭
  - નક્ષત્ર ઉત્તરા ભાદ્રપદા સવારે ૬. ૦૮-૨૧ સુદી, પછી રેવતી
  - ચંદ્ર મીનમાં
  - ચંદ્ર રાશિ નામાક્ષર: મીન (દ, ચ, ઝ, થ)
  - સ્વર્ણેદય: મુંબઈ ૬. ૦૬ મિ. ૦૨, અમદાવાદ ૬. ૦૫ મિ. ૫૫, સ્ટા.ટા. ● સ્વર્ણસ્ત: મુંબઈ ૬. ૧૮ મિ. ૧૩, અમદાવાદ ૬. ૧૮ મિ. ૨૩, સ્ટા. ટા.
- મુંબઈ સમુદ્રમાં ભરતી-ઓટ્ટ્રા
- ભરતી : સવારે ૬. ૦૭-૨૯, રાત્રે ૬. ૧૮-૦૫
  - ઓટ: બપોરે ૬. ૧૩-૧૧, મધ્યરાત્રિ પછી ૬. ૦૧-૫૬ (તા. ૧૧)
  - વ્રત પર્વાહિ: વિક્રમ સંવત ૨૦૮૨, 'પિંગલ' નામ સંવત્સર, શાલિવાહન શક સંવત ૧૯૪૮, 'પરાભવ'નામ સંવત્સર, અધિક જયેષ્ઠ
  - દુષ્ટલા - દસમી. પંચક, ભદ્રા ૬. ૧૩-૫૧ થી ૨૪-૫૭. સુર્ય મહાનક્ષત્ર
  - મૃગશીર્ષ વાહન, દેડકો. ● શુભાશુભ દિનશુભિ: શુભ દિવસ.
  - મુહૂર્ત વિશેષ: બુધ-શનિ ગ્રહદેવતાનું પૂજન, પૃષ્ઠાદેવતાનું પૂજન.
  - લીમડો વાવવો, સર્વશાંતિ, શાંતિ પૌષ્ટિક પૂજા, નવા વસો, આભૂષણ,
  - વાસણ, હજામત, પશુ લે-વેચ, નિત્ય થતાં દસ્તાવેજ, દુકાન-વેપાર,
  - નોકરીના કામકાજ, દાન્ય ભરવું, માલ લેવો, પશુ લે-વેચ, શ્રી વિષ્ણુ
  - લક્ષ્મી પૂજા, શ્રી વિષ્ણુ સહસ્રનામ સ્તોત્ર વાંચવું.
  - પુરુષોત્તમ માસ મહિમા: પંચાંગ અનુસાર આ મહિનો આપણને પ્રકૃતિ અને બ્રહ્માંડની ગતિના તાલમેલની સાથે જીવવાની પ્રેરણા આપે છે.
  - આચમન: બુધ-શનિ ચતુષ્કોણ કરોર, ચંદ્ર-શનિ ચતુષ્કોણ પહોંચેલા,
  - ચંદ્ર-બુધ ચતુષ્કોણ ગપ્પા મારવાની આદત.
  - ખગોળ જ્યોતિષ: બુધ-શનિ ચતુષ્કોણ, ચંદ્ર-શનિ ચ્યુતિ, ચંદ્ર-બુધ ચતુષ્કોણ
  - ગ્રહોચાર: સુર્ય-વૃષભ, મંગળ-મેષ, માર્ગ બુધ-મિથુન, માર્ગ ગુરુ-કર્ક, શુક્ર-કર્ક, માર્ગ શનિ-મીન, રાહુ-કુંભ, કેતુ-સિંહ, માર્ગ હર્ષલ-વૃષભ, માર્ગ નેષ્યજ-મીન, વક્રી પુત્રો-મકર.

પીએમએલએ કેસ: ઈડીએ પિતરાઈ વિજયનની પુત્રીને સમન્સ પાઠવ્યા

કોચી: એન્ફોર્સમેન્ટ ડિરેક્ટોરેટે કેરળના ભૂતપૂર્વ મુખ્ય પ્રધાન પિતરાઈ વિજયનની પુત્રી લીયા ઈ.એ.રેતી ખાણ કંપની કોચીના મિનરલ્સ એન્ડ રૂટાઇલ લિમિટેડ (સીએમઆરએલ) ના અધિકારીઓને મની લોન્ડરિંગ કેસમાં પૂછપરછ માટે સમન્સ પાઠવ્યા છે. ઈડી આરોપની તપાસ કરી રહી છે કે સીએમઆરએલ એ આઇટી કન્સલ્ટન્સી સર્વિસીસના નામે એકસાલોજિ ક સોલ્યુશન્સને રૂ. ૨.૭૮ કરોડની છેતરપિંથીથી ચૂકવણી કરી હતી.

એજન્સીએ જણાવ્યું હતું કે વીણાને ૧૨ જૂને અહીં કેન્દ્રીય એજન્સીના ઝોનલ ઓફિસમાં હાજર થવા માટે કહેવામાં આવ્યું છે. તેનું નિવેદન પ્રિવેન્શન ઓફ મની લોન્ડરિંગ એક્ટ (પીએમએલએ) હેઠળ નોંધવામાં આવશે.

સીએમઆરએલના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શશિધરન કાર્યા અને કંપનીના અન્ય અધિકારીઓનો સમાવેશ નવ અન્ય લોકોમાં થાય છે જેમને આ અકવારિયાથી શરૂ થતી

અલગ અલગ તારીખે પૂછપરછ માટે સમન્સ પાઠવવામાં આવ્યા છે, તેવું એજન્સીએ જણાવ્યું હતું. આ તપાસ સીએમઆરએલના નાણાકીય વ્યવહારોમાં કથિત અનિયમિતતાઓ અને વીણાની હવે બંધ થયેલી કંપની એક્સલોજિ ક સોલ્યુશન્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ સાથેના તેના સંબંધો સાથે સંબંધિત છે.

કાર્યા દ્વારા સંચાલિત એમ્પાયર ઇન્ડિયા કેપિટલ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ નામની બીજી કંપનીએ પણ સમયસર ચૂકવણી કરવામાં નિષ્ફળતા છતાં એક્સલોજિ ક સોલ્યુશન્સને ૫૦ લાખ રૂપિયાની લોન આપી હતી, એમ ઈડીએ જણાવ્યું હતું. એજન્સીએ જણાવ્યું હતું કે સીએમઆરએલ મેનેજમેન્ટ અને વીણાએ આ પ્રક્રિયામાં 'ગુનાની આવક' ઊભી કરી હતી અને તે તેમની પાસેથી આ વ્યવહારો પાછળનો તર્ક સમજવા માગે છે. કોર્પોરેટ બાબતોના મંત્રાલયની તપાસ

શાખા એસએફઆઈઓ દ્વારા નોંધાયેલી ફરિયાદની નોંધ લીધા પછી ઈડીએ માર્ચ ૨૦૨૪માં પીએમએલએ કેસ દાખલ કર્યો હતો, જેણે બાદમાં એપ્રિલ ૨૦૨૪ પમાં એનફુલમ કોર્ટ સમક્ષ ચાર્જશીટ દાખલ કરી હતી.

જાન્યુઆરી ૨૦૧૯માં આવકવેરા વિભાગના દરોડા બાદ સીએમઆરએલ કેન્દ્રીય તપાસ એજન્સીઓના નિશાના પર આવી ગયું હતું, જેમાં ૧૩૦ કરોડ રૂપિયાના કથિત ખોટા ખર્ચનો પદફાશ થયો હતો. કોર્ટના દસ્તાવેજો દર્શાવે છે કે કંપનીએ નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩ અને ૨૦૧૮-૧૯ વચ્ચે 'પરિવહન' અને 'કાઉન્ટરફોર્સિંગ' ના શીર્ષક હેઠળ 'બોગસ' રોકડ ખર્ચ બુક કરીને તેના ખર્ચમાં ₹ ૧૩૦.૮૨ કરોડનો વધારો કર્યો હતો, અને રોકડ ઉત્પન્ન કરી હતી જેનો ઉપયોગ રાજકારણીઓ, પક્ષો, મીડિયા હાઉસ અને જાહેર સેવકોને ગેરકાયદેસર ચૂકવણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો.

ભારત એ ધર્મશાળા નથી: યોગી પાકિસ્તાની આતંકી શહજાદ ભટ્ટી કેસ હરિયાણા-પંજાબમાં એનઆઈએના દરોડા

લખનઉ: જે લોકો દેશમાં આરથા ધરાવતા નથી અને તેની પરંપરાનો આદર કરતા નથી એવા લોકોની ધર્મશાળા ભારત નથી, એમ ઉત્તર પ્રદેશના મુખ્ય પ્રધાન યોગી આદિત્યનાથે કહ્યું હતું. તેમણે 'લવ જેહાદ' અને લેન્ડ 'જેહાદ' સામે સાવધાન રહેવા કહ્યું હતું. જગતપ્રસિદ્ધ રામાનંદાચાર્ય સ્વામી રામભદ્રાચાર્યની લખનઉમાં નવ દિવસની શ્રીરામ કથા મહોત્સવના સમાપન સમારોહમાં બોલતા યોગીએ કહ્યું હતું કે રાજકીય ધ્યેય અને પૂર્વગ્રહથી પ્રેરાઈને જૂજ લોકોના અપવાદ સિવાયના બીજા બધા લોકો જેમનામાં ભારતનો ડીએનએ છે તેઓ કોઈ પણ સ્વરૂપમાં ભગવાન રામના આદર્શોને તેમના જીવનનો ભાગ બનાવે છે. મુખ્ય પ્રધાને કહ્યું હતું કે ભગવાન રામ એવી વિભૂતી છે કે જે ધર્મને ધ્યાનમાં રાખ્યા વિના દરેક ભારતીયને એક કરે છે. આથી જ રામજન્મભૂમિ યજ્ઞવળ સદીઓએ સુધી ચાલી હતી. (એજન્સી)

કાશ્મીરના પૂંછમાં ઘૂસ્યું પાકિસ્તાની ડ્રોન

મંદર/જમ્મુ: જમ્મુ-કાશ્મીરના પૂંછ જિલ્લામાં પાકિસ્તાની ડ્રોને ભારતીય ક્ષેત્રમાં ઘૂસણખોરી કરી હતી ક્યાં બાદ સેનાના જવાનોએ તેના પર કાચિંગ કર્યું હતું. પરંતુ થોડો સમય ભારતીય ચોકીઓ પર મંદરાયા બાદ પાકિસ્તાની ડ્રોન પાકિસ્તાન કબજા હેઠળના કાશ્મીર (પીઓકે) પરત ફર્યું હતું, એમ અધિકારીઓએ મંગળવારે જણાવ્યું હતું. અધિકારીઓએ કહ્યું હતું કે સોમવારે મોડી રાતે મંદર સેક્ટરના બાલાકોટ વિસ્તારમાં ભારતની કેટલીક ચોકીઓ પર ડ્રોન જોવા મળ્યું હતું. તેમણે જણાવ્યું હતું કે ભારતીય સેનાના જવાનોએ ડ્રોન પર લગભગ નવ રાઉન્ડ ગોળીબાર કર્યો હતો, પરંતુ તે ઊંચાઈ પર ઊડતું હોવાથી જવાનો લક્ષ્યને હિટ કરવામાં નિષ્ફળ ગયા હતા. સુરક્ષા દળોએ મંગળવારે વહેલી સવારે સર્વ આપરેશન શરૂ કર્યું હતું જેથી ખાતરી કરી શકાય કે ડ્રોને આ વિસ્તારમાં ઉડાન દરમિયાન કોઈ એરડ્રોપિંગ કર્યું હતું કે નહીં.

પહેલા પાનાનું ચાલુ

ત્રણ વર્ષ સુધી	અમિત શાહે	ઝોજિલા ટનલ	ગુજરાતથી	સીઆઈડીની ટીમ
----------------	-----------	------------	----------	--------------

જાતે લેવાનો રહેશે. યોજનામાં સામેલ થતી એરલાઇન્સ પ્રતિ લિટર ૮૬.૩૨ રૂપિયાની નિશ્ચિત ફ્લી-ઓન-બોર્ડ બેન્ચમાર્ક કિંમત ચૂકવવી પડશે. આમાં એરપોર્ટ ચાર્જ, ઓઇલ કંપની માર્જિન અને લાગુ કરનો સમાવેશ થાય છે. સૂત્રોએ જણાવ્યું હતું કે આ યોજના હેઠળ, એરલાઇન્સ પ્રતિ લિટર ₹ ૮૬.૩૨ના મૂળ ભાવે અઝક્ર મેળવશે. પેટ્રોલિયમ માર્કેટિંગ કંપનીઓ દ્વારા થતા નુકસાનની ભરપાઈ કરવા અને એરલાઇન્સને ખર્ચની અસ્થિરતાથી બચાવવા માટે સરકારે આ પગલું ભર્યું છે. કેન્દ્રીય મંત્રીમંડળે આ હેતુ માટે ૧૦,૦૦૦ કરોડ રૂપિયાની યોજનાને મંજૂરી આપી છે. આ યોજનામાં જોગવાઈ છે કે જો વૈશ્વિક ભાવ આધાર દરથી ઉપર જાય છે તો સરકાર તેલ કંપનીઓને વ્યાજમુક્ત નાણાં આપીને તકાવતની ભરપાઈ કરશે. જો કે, જો ભાવ ઘટશે તો આ તકાવત કંપનીઓ પાસેથી વસૂલ કરવામાં આવશે અને ભારતના કો-સોલિડેટેડ ફંડમાં જમા કરવામાં આવશે. એરલાઇન્સના કુલ સંચાલન ખર્ચમાં એટીએફનો હિસ્સો આશરે ૪૦ ટકા છે અને ભાવમાં વધુ વધઘટ દરમિયાન આ ૬૦ ટકા સુધી પહોંચી શકે છે. મે મહિનામાં આંતરરાષ્ટ્રીય જેટ ઇંધણના ભાવ પ્રતિ લિટર ૧૪૨ રૂપિયા જેટલા વધી ગયા જેના કારણે એરલાઇન ખર્ચ અને ભાડા પર દબાણ આવ્યું હતું.

મોદીના

ઉત્તરાર્ધમાં અશાંતિ સર્જાતા કાશ્મીરમાં ફિલ્મોનું શૂટિંગ ઓછું થઈ ગયું. જોકે હવે એ પાછું વધવા માંડ્યું છે. ગયા વર્ષે કાશ્મીર ખીણમાં ૪૦૦ ફિલ્મોનું શૂટિંગ થયું. વડા પ્રધાન હંમેશાં કાશ્મીર અને ઈશાન ભારતની મુલાકાત લેવાનો આગ્રહ રાખે છે. આપણું ભારત કાશ્મીરથી કન્ચાકુમારી સુધી એક જ છે. સંજયે કહ્યું હતું કે હું ૧૯૭૯ના દાયકાથી કાશ્મીરની નિયમિત મુલાકાત લઉં છું. એ દિવસોના કાશ્મીર અને હાલના કાશ્મીરમાં મોટો ફેરફાર છે. કાશ્મીરમાં ઘણો વિકાસ થયો છે. અને છેલ્લાં ૧૨ વર્ષ તો અજોડ રહ્યા છે. તેમણે વધુમાં માહિતી આપી હતી કે કાશ્મીરમાં તાજેતરના વર્ષોમાં ક્રિકેટ બેટનો ઉદ્યોગ વિકાસ પામ્યો છે. ભારતે ૩૦ લાખ બેટ બ્રિટન, ઑસ્ટ્રેલિયા અને સઉદી અરેબિયા જેવા દેશોમાં નિકાસ કર્યા છે. તેમણે એઈસ પ્રકલ્પ વિશે બોલતા કહ્યું હતું કે આ મોટી તરફથી કાશ્મીરના લોકોને ભેટ છે. હવે લોકોને સારવાર માટે દિલ્હી કે ચંડીગઢ નહીં જવું પડે. (એજન્સી)

અધુનિક એક્સપ્રેસવેના નિર્માણનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો. ભારતના આર્થિક વિકાસનો ઉલ્લેખ કરતા શહે કહ્યું કે મોદીના નેતૃત્વમાં દેશ વિશ્વની સૌથી ઝડપથી વિકસતી મુખ્ય અર્થવ્યવસ્થા બની ગઈ છે. "મોદીજીએ આ ૧૨ વર્ષોમાં એક પણ દિવસની રજા લીધા વિના રાષ્ટ્ર અને તેના નાગરિકોની અથાક સેવા કરી છે," એવું તેમણે કહ્યું. શહે કહ્યું કે આવા પરિવર્તન ત્યારે જ શક્ય બને જ્યારે નેતૃત્વનો ધરાદો શુદ્ધ હોય, લક્ષ્યો રાષ્ટ્રીય હિતમાં હોય અને સમર્પણ સંપૂર્ણ હોય. ૨૦૨૪ની સંસદીય ચૂંટણીમાં બીજી નિર્ણાયક જીત બાદ, ૬ જૂન, ૨૦૨૪ના રોજ મોદીએ સતત ત્રીજી વખત વડા પ્રધાન તરીકે શપથ લીધા હતા. તેમણે ૨૬ મે, ૨૦૧૪ના રોજ પ્રથમ વખત વડા પ્રધાન તરીકે શપથ લીધા. તેમનો બીજો કાર્યકાળ ૩૦ મે, ૨૦૧૯ના રોજ શરૂ થયો.

તૃણમૂલ કોંગ્રેસના

વેપારીની ફરિયાદના આધારે કરાઈ છે. વેપારીએ ફરિયાદ કરી હતી કે બિધાનનગરના ભૂતપૂર્વ મેયરે ૨૦૧૮માં મારી પાસેથી એક કરોડ રૂપિયાની માગણી કરી હતી. આ ફરિયાદના આધારે દત્તની સામે એક્સાઈઝાઈ આર લખવામાં આવ્યો હતો અને તેમની ધરપકડ કરાઈ હતી. દત્તે તબીબી તપાસ માટે તેમને લઈ જતી વખતે પત્રકારોને કહ્યું હતું કે જો તેઓ સાબિત કરે કે તેમને એક રૂપિયો પણ લીધો છે તો મને ફાંસી અપાય. (એજન્સી)

ઓમાન દરિયા

સભ્યોમાંથી એકના સંબંધીએ આ જાણકારી એમઆરસીસીને આપી હતી. નિવેદનમાં કહ્યું કે જાણકારી મળ્યા બાદ એમઆરસીસીએ મિસાઇલ હુમલા પછી ભારતીય ફ્લો બચાવવા માટે ઓમાનના અધિકારીઓ સાથે મળીને કામ કર્યું હતું. એમઆરસીસી મુંબઈએ તાત્કાલિક ઓમાન મેરીટાઇમ સર્ચ એન્ડ રેસ્ક્યૂ સેન્ટર સાથે વાત કરી અને જહાજ અને તેના ફ્લો તાત્કાલિક સહાય પૂરી પાડવા વિનંતી કરી હતી. જહાજ હાલમાં ઓમાનના મસિરાહ પાસે ઊભું છે.

વિલી-જી રામ જી હેઠળ

ત્યારે ગમખવાર અકસ્માત થયો હતો. કહેવાય છે કે કાર પહેલાં સામેથી આવેલી બાઈક સાથે ટકરાઈ હતી અને પછી એસટી બસ સાથે ભટકાઈ હતી. બસ અમળનેરથી ઘુળે તરફ જઈ હતી. આ ટકર એટલી જોરદાર હતી કે બાઈકનો કચરચણ વળી ગયો હતો, જેને પગલે બાઈક્સવાર તાવડે અને ફાલ્ગુનીનાં પણ મૃત્યુ થયાં હતાં. અકસ્માત થતાં જ સ્થાનિક રહેવાસીઓ મદદ માટે દોડી આવ્યા હતા. બનાવની જાણ થતાં પોલીસ પણ ઘટનાસ્થળે પહોંચી હતી. કારમાં ફસાયેલા એક બાળકને મહામુશ્કેલીએ બહાર કાઢવામાં આવ્યો હતો. પોલીસે જણાવ્યું હતું કે ગંભીર જખમી કાર ડ્રાઈવર આદિત્યને સારવાર માટે નજીકની ખાનગી હોસ્પિટલમાં દાખલ કરાયો હતો. તેના પાંચમું ફેફસર થયું હતું. અકસ્માતમાં બસના અમુક પ્રવાસીને પણ ઈજા થઈ હોવાનું કહેવાય છે. આ મામલે પોલીસ વધુ તપાસ કરી રહી છે. (પોલીસ)

વિલી-જી રામ જી હેઠળ

એમ્પલોયમેન્ટ ગેરન્ટી એક્ટ (મનરેગા)થી વિલી-જી રામ જીમાં વળી રહ્યા છે. કાર્યની ઉપલબ્ધિમાં એક દિવસનો પણ અંતરાય નહીં આવે. ચોંદાણના જણાવ્યા પ્રમાણે ઉત્તર પ્રદેશને સૌથી વધારે ફાળવણી ૯,૭૨૧.૪૮ કરોડ રૂપિયાની કરાઈ છે. ત્યાર બાદ પશ્ચિમ બંગાળને ૬,૫૦૮ કરોડ રૂપિયાની ફાળ

મુસાફરો માટે ખુશખબર: મુંબઈ મેટ્રો-૧૪ માટે ગેમ ચેન્જર પ્લાન: મેટ્રો ખાડી નીચે દોડશે

મુંબઈ : મુંબઈ મહાનગરની વધતી જતી વસ્તી અને પરિવહન જટિલિયાતોને ધ્યાનમાં રાખીને, મેટ્રો ૧૪ પ્રોજેક્ટને ગતિ આપવા માટે તૈયારીઓ શરૂ થઈ ગઈ છે. આ પ્રોજેક્ટ બે તબક્કામાં પૂર્ણ કરવાનું આયોજન છે અને હવે એવી શક્યતા છે કે પ્રથમ તબક્કામાં શિલ્કાટાથી બદલાપુર રૂટને પ્રાથમિકતા આપવામાં આવશે. તેથી ભવિષ્યમાં બદલાપુર અને આસપાસના વિસ્તારોના લાખો નાગરિકોને મોટી રાહત થશે. મુંબઈ મેટ્રોપોલિટન રિજનના મહત્વપૂર્ણ મેટ્રો

પ્રોજેક્ટ્સમાંના એક, મેટ્રો ૧૪ના પ્રથમ તબક્કામાં, શિલ્કાટાથી બદલાપુર સુધીનો લગભગ ૨૫ કિલોમીટરનો માર્ગ વિકસાવવામાં આવી શકે છે. એવું પણ જાણવા મળ્યું છે કે આ માર્ગનો કેટલોક ભાગ મેટ્રો ૧૨એ માર્ગને સમાંતર હશે. આ પ્રસ્તાવિત માર્ગ ભવિષ્યમાં બદલાપુર, નીલજે, ઘનસોલી, મહાપે અને શિલ્કાટા વિસ્તારોના નાગરિકોને વધુ ઝડપી અને આરામદાયક જાહેર પરિવહન સુવિધાઓ પૂરી પાડશે તેવી અપેક્ષા છે. બીજા તબક્કામાં, શિલ્કાટાથી કંજુરમાર્ગ સુધીના

મહત્વપૂર્ણ માર્ગને વિકસાવવાનો પ્રસ્તાવ છે. જોકે, આ તબક્કો પ્રમાણમાં વધુ પડકારજનક માનવામાં આવે છે. કારણ કે આ માર્ગમાં , થાણે ખાડી હેઠળ મેટ્રો લાઇન વિકસાવવી પડશે. પર્યાવરણીય મંજૂરી સહિત વિવિધ તકનીકી પ્રક્રિયાઓને કારણે, આ તબક્કામાં વધુ સમય લાગી શકે છે. દરમિયાન, પ્રોજેક્ટનો વિગતવાર અભ્યાસ કરવા માટે એક સલાહકાર સમિતિની નિમણૂક કરવાની તૈયારી ચાલી રહી છે.

મહારાષ્ટ્રે ડુંગળીના ભાવમાં ઘટાડો, નિકાસ નીતિની અસરનો અભ્યાસ કરવા માટે નિષ્ણાત પેનલની રચના કરી

મુંબઈ : મહારાષ્ટ્ર સરકારે મંગળવારે ડુંગળીના ભાવમાં થઈ રહેલા ઘટાડાને પહોંચી વળવા અને આ ક્ષેત્રને મજબૂત બનાવવા માટે તાકાલિકા અને લાંબા ગાળાના પગલાં લેવાની ભલામણ કરવા માટે એક નિષ્ણાત પેટા-સમિતિની રચના કરી. એપ્રિલમાં સહકાર, માર્કેટિંગ અને કાપડ વિભાગ દ્વારા રચવામાં આવેલી સચિવ-સ્તરની સમિતિ હેઠળ આ પેટા-સમિતિની રચના કરવામાં આવી છે. મંગળવારે જારી કરાયેલા સરકારી ઠરાવ (જીઆર) મુજબ પેનલ ડુંગળીના ભાવમાં ઘટાડા પાછળનાં પરિબલોની તપાસ કરશે, છેલ્લા સાતથી

આઠ વર્ષમાં કેન્દ્રની ડુંગળી નિકાસ નીતિની અસરનું મૂલ્યાંકન કરશે અને પાકની મૂલ્ય શુંબલા સુધારવા માટે પગલાંની ભલામણ કરશે. આ પેટા સમિતિમાં ભૂતપૂર્વ વાઇસ ચાન્સેલર (ડો. બાલાસાહેબ સાવંત કૉલેજ ટ્રુથિ વિદ્યાપીઠ,દાપોલીના) ડો. કિસનરાવ લવાન્ડે, ભૂતપૂર્વ માર્કેટિંગ ડિરેક્ટર સુનિલ પવાર, ઇન્ડો વેજિટેબલ્સ ડેવલપમેન્ટ એસોસિએશનના પ્રમુખ સારંગ નિર્મલ, ઉદ્યોગસાહસિક નરેન્દ્ર પવાર અને મહારાષ્ટ્ર માર્કેટિંગ ડિરેક્ટર શરદ જાડેનો સમાવેશ થાય છે, જે સભ્ય સચિવ તરીકે સેવા આપશે.

અશાવાહ સેવ્યો હતો. છેઠ્ઠા ૧૨ વર્ષોમાં મુંબઈ મેટ્રો-૧એ શહેરની પરિવહન વ્યવસ્થામાં મોટો બદલાવ લાવીને લોકો, વ્યવસાયો અને રોજગારની તકોને જોડવાનું કામ કર્યું છે. મેટ્રોએ અત્યાર સુધીમાં ૧૫ લાખથી વધુ ટ્રિપ્સનું સંચાલન કર્યું છે, જ્યારે એક જ દિવસમાં ૫.૭૯ લાખ પ્રવાસીની દૈનિક મુસાફરીનો રેકોર્ડ પણ નોંધવામાં હતો, એમ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું. ડિજિટલ ઇન્ડિયા અભિયાન અંતર્ગત એમએમઓપીએલએ ઓપન નેટવર્ક ફોર ડિજિટલ કોમર્સ (ઓએનડીસી)ના માધ્યમથી એકીકૃત ટિકિટિંગ સેવા શરૂ કરીને ડિજિટલ યાત્રાના અનુભવને પ્રોત્સાહન આપ્યું છે. મુંબઈ મેટ્રો-૧ ના સ્થાપના દિવસ નિમિત્તે પ્રશાસન દ્વારા એરટેલ પેમેન્ટ્સ બેંક સાથે મળીને કો-બ્રાન્ડેડ રૂપે 'ઓન-ધ-ગો' નેશનલ કોમન મોબિલિટી કાર્ડ લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું. આ કાર્ડ એક જ માધ્યમ દ્વારા અલગ-અલગ જાહેર પરિવહન સેવાઓમાં યાત્રા અને ડિજિટલ ચુકવણીની સુવિધા આપશે. શરૂઆતમાં આ સેવાનો ઉપયોગ મુંબઈ મેટ્રો લાઇન-૧, મેટ્રો લાઇન-૨એ અને ૭, મેટ્રો લાઇન-૩, બેસ્ટ (બેસ્ટ) બસો અને આગામી મોનોરેલ નેટવર્કમાં કરી શકાશે. એમએમઓપીએલના અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે ૧૨૫ કરોડથી વધુ પ્રવાસીઓનો ભરોસો કંપનીને વધુ ઉત્તમ સેવાઓ આપવા માટે પ્રેરિત કરે છે. “ જ્યારે અન્ય એક વરિષ્ઠ અધિકારીએ કહ્યું હતું કે આ પગલું 'વન નેશન, વન કાર્ડ'ની પરિકલ્પનાને સાકાર કરવાની દિશામાં એક મહત્વપૂર્ણ સીમાચિહ્નરૂપ સાબિત થશે.

પાંચમા પાનાનું ચાલુ

અમે ખુશી માટે

એમ જણાવી શિવસેનાના વિધાનસભ્ય બચ્ચુ કુડુએ ઉમેર્યું હતું કે ૧૫ - ૨૦ દિવસ અમે પક્ષ માટે વિદર્ભમાં ઘણી જગ્યાએ પ્રવાસ કર્યો, લોકો સાથે વાત કરી. ચાર દિવસમાં, મેં વિદર્ભમાં ૨૦ સભાઓ કરી છે. મને ખાતરી છે કે આ જ વિદર્ભ એકનાથ શિંદેને મુખ્ય પ્રધાન બનાવશે, શિવસૈનિકો હવે શાંતિથી નહીં બેસે. અમે શાંત અને સેવાભાવી એક એકનાથ શિંદેને સીએમ બનાવીશું.

કુંભ કનેક્ટ

આસિસ્ટન્ટ્સ, એસઓએસ ઇમર્જન્સી સપોર્ટ, ફરિયાદ રજિસ્ટ્રેશન, હોસ્પિટલો, પોલીસ સ્ટેશન, ટ્રોન્સપોર્ટ પોઇન્ટ્સ અને જાહેર સેવાની માહિતીઓનો સમાવેશ થાય છે. આ 'કુંભ કનેક્ટ' અંગ્રેજી, મરાઠી અને હિન્દી ભાષામાં ઉપલબ્ધ હશે, એમ એક નિવેદનમાં જણાવાયું હતું.

ભાજપ નેતાની

સરોદેએ માંગ કરી છે કે સંજય ગાયકવાડ સામે પોકસો, અત્યાચાર અને માનવાધિકાર ઉલ્લંઘન જેવા ગંભીર કેસ નોંધવામાં આવે. બુલઢાણાથી શિવસેના શિંદે જૂથના વિધાન સભ્ય સંજય ગાયકવાડે ૬ એપ્રિલ અને ૧૦ એપ્રિલના રોજ એક પત્રકાર પરિષદમાં બુલઢાણા ભાજપ જિલ્લા પ્રમુખ અને ભૂતપૂર્વ વિધાન સભ્ય વિજયરાજ શિંદે પર ઘણા ગંભીર आरोप કરતા જિલ્લાના રાજકીય વૃત્તીઓમાં ખળભળાટ મચી ગયો હતો. હવે, આ મામલે, ભાજપ જિલ્લા પ્રમુખ વિજયરાજ શિંદેએ વકીલ અસીમ સરોદે દ્વારા સંજય ગાયકવાડને ૧૦૦ કરોડ રૂપિયાની માનહાનિની નોટિસ મોકલી પંદર દિવસમાં જાહેરમાં માફી માગવા પણ કહ્યું છે. દરમિયાન નોટિસ સાથે વકીલ અસીમ સરોદેએ બુલઢાણા પોલીસ અધિકારને એક પત્ર લખીને જણાવ્યું છે કે સંજય ગાયકવાડે પોકસો, અત્યાચાર અને માનવ અધિકાર જેવા કાયદાઓનું ઉલ્લંઘન કર્યું હોવાથી એની હેઠળ તેમની સામે કેસ નોંધવાની વિનંતી પણ કરી છે. હવે જોવાનું એ છે કે સંજય ગાયકવાડ આ નોટિસનો શું જવાબ આપે છે, શું તેઓ જાહેરમાં માફી માંગે છે કે નહીં એ પણ અટકળનો વિષય છે.

અગાઉની લોન માફી

પાક લોન/પુનર્ગઠિત નોન-પર્ફોર્મિંગ લોનને લોન માફીનો લાભ આપતી વખતે, નોન-પર્ફોર્મિંગ લોનની તારીખ મુજબ લોન બેલેન્સના ટકાવારી તરીકે ડિસ્કાઉન્ટની રકમ નક્કી કરવામાં આવશે. આ માટે અધિક મુખ્ય સચિવ (નાણાં)ની અધ્યક્ષતામાં મુખ્ય સચિવ (સહકાર), મેનેજિંગ ડિરેક્ટર (મહા-આઇટી), એડમિનિસ્ટ્રેટર મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય સહકારી બેંક, સંયોજક, રાજ્ય સ્તરીય બેંકર્સ સમિતિ અને સહકારી કમિશનર અને રજિસ્ટ્રાર, સહકારી મંડળીઓની એક સમિતિ બેંકો સાથે વારંવારો કરીને ડિસ્કાઉન્ટની રકમ નક્કી કરશે. આ યોજના વાર્ષિકૂત બેંકો, ખાનગી બેંકો, પ્રાદેશિક ગ્રામીણ બેંકો, જિલ્લા કેન્દ્રીય સહકારી બેંકો તેમજ પ્રાથમિક ટ્રુપિ ધિરાણ સહકારી મંડળીઓ દ્વારા તેમના પોતાના ભોગોમાંથી આપવામાં આવતી લોન પર લાગુ પડશે.

એકનાથ શિંદેને

સીએમ સમક્ષ નારાજગી વ્યક્ત કરી હતી. સેનાના પ્રધાનોએ સિડકો, રાજ શિષ્ટાચાર અને એરપોર્ટ ઓથોરિટીના સંબંધિત અધિકારીઓ સામે કાર્યવાહીની માગ કરી હતી. શિવસેનાની આ માગણી પછી ફડણવીસે પણ આ બાબતની ગંભીર નોંધ લઈ તપાસના આદેશ આપ્યા છે. આ મામલે સંબંધિત અધિકારીઓ સામે કાર્યવાહી થવાની સંભાવના વ્યક્ત કરવામાં આવી છે. નવી મુંબઈ એરપોર્ટ પર આ પ્રતિપાનું ઉદ્ઘાટન તાજેતરમાં જ થયું હતું. આ કાર્યક્રમમાં મુખ્ય પ્રધાન ફડણવીસની સાથે વન્ય પ્રધાન ગણેશ નાર્ડક, મહિલા અને બાળ વિકાસ પ્રધાન અદિતિ તટકરે અને સંબંધિત મંત્રાલયના અન્ય નેતાઓ અને અધિકારીઓ હાજર રહ્યા હતા. આ કાર્યક્રમમાં શિંદેની ગેરહાજરીને કારણે રાજકીય ચર્ચાઓ શરૂ થઈ હતી. શિવસેનાના ઘણા નેતાઓએ પણ આ મુદ્દે નારાજગી વ્યક્ત કરી હતી. હવે એ જોવાનું રહેશે કે મુખ્ય પ્રધાનના આદેશ બાદ સંબંધિત અધિકારીઓ સામે શું કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે.

વાહનોની ગતિ વધી

જાણવા મળ્યું છે કે કોરિડોરમાં વાહનોની સુગમ અવરજવરને કારણે વાર્ષિક ૨.૭ કરોડ લીટર ઇંધણની બચત સાથે ક્યુઅલ પાછળ થતા ખર્ચમાં અંદાજે ૨૭૨ કરોડ રૂપિયાનો ઘટાડો થશે.

સર્વેમાં ૧,૮૪૯ વાહનો ટ્રેક કરાયા

આ રિપોર્ટ મુજબ શ્રી-એક્સલ ગાડીઓમાં મુસાફરીના સમયમાં સૌથી વધુ ૨૦ ટકાનો ઘટાડો જોવા મળ્યો હતો, જ્યારે સર્વેમાં દરેક ટ્રિપ દીઠ ઇંધણના વપરાશમાં ૨૪ ટકાની બચત થઈ હતી. મલ્ટિ-એક્સલ ટ્રકોની સ્પીડ, ટ્રાવેલ ટાઇમ અને ઇંધણના ઉપયોગમાં પણ સકારાત્મક બદલાવ આવ્યો છે.

એન્જિનિયરિંગની અદભુત અજાયબી

મુંબઈ-પુણે વચ્ચેની મુસાફરીને રોમાંચક બનાવે તેવો ૧૩.૩ કિલોમીટર લાંબો અને દેશનો સૌથી ઊંચો (૧૮૦ મીટર) કેબલ-સ્ટે બ્રિજ (ઇકંબલ્ડ-બ્રુક્ટ્રેમ ઇશિમલય) આ કનેક્ટિંગ લિંક પર બનાવવામાં આવ્યો છે. સહ્યાદ્રીના બે વિશાળ પર્વતો વચ્ચે બનેલો આ કેબલ-સ્ટે બ્રિજ આધુનિક એન્જિનિયરિંગનું એક શાનદાર મોડેલ છે, જે ટુંબિય પહાડોને જોડીને મુસાફરીને અત્યંત સરળ બનાવે છે.

મરાઠા ખબર માટેની સૂચના	મૃત્યુનોંધ સાંજે ૭-૩૦ સુધી જ સ્વીકારવામાં આવશે	(૧) મરનારનું નામ (૨) તારીખ (૩) ઉંમર (૪) ક્યાં ગુજરી ગયા છે એ જગ્યા (૫) માતાનું નામ (૬) પિતાનું નામ (૭) ગમે તે ત્રણ સગાઈ (૮) પ્રાર્થનાસભા સ્થળ, તારીખ, સમય. મૃત્યુનોંધ આપનારે ઉપર જણાવ્યા મુજબની વિગતો જ પોતાના હેટરહેડ પર લખીને આપવાની રહેશે. સગાઈરૂપે લખાયેલાં વધારાના નામોની કાપકૂપ સાંચ થો એ માટે કોઈ સંવાહને સ્થાન રહેશે નહીં. (૫૦ શબ્દથી વધારે નહીં). - વ્યવસ્થાપક
------------------------	--	---

અકસ્માતમાં જીવ ગુમાવનારા ટેકનિશિયનના પરિવારને ૫૪ લાખનું વળતર આપવાનો આદેશ

થાણે: ટ્રકે અડફેટે લેતાં જીવ ગુમાવનારા સ્કૂટરસવાર ટેકનિશિયનના પરિવારને ૫૪.૬૨ લાખ રૂપિયાનું વળતર ચૂકવવાનો આદેશ થાણેની ધ મોટર એક્સિડન્ટ કલેઈમ્સ ટ્રિબ્યુનલે (એમએસીટી) આપ્યો હતો.

એમએસીટીના સભ્ય આર. વી. મોહિતેએ છઠ્ઠી જૂને આપેલા આદેશમાં ટ્રકની વીમા કંપનીને દાવેદારોને ભરપાઈ ચૂકવવા અને ત્યાર પછી વીમાના નિયમોના ઉલ્લંઘનને કારણે વાહનની માલિક એવી ટ્રાન્સપોર્ટ કંપની પાસેથી રકમ વસૂલવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. અકસ્માતમાં જીવ ગુમાવનારો ઉદયભાન બંસરાજ ગુપ્તા અંર-કન્ડિશનર ટેકનિશિયન તરીકે કામ કરતો હતો. ૨૩ માર્ચ, ૨૦૨૧ના રોજ તે ડોમ્બિવલીથી નવી મુંબઈના તુર્ભે સ્કૂટર પર જતો હતો ત્યારે પુરપાટ વેગે આવેલી ટ્રકે તેને અડફેટે લીધો હતો. આ ઘટના મહાપે-ઈન્દિરા નગર રોડ પર બની હતી. અકસ્માતમાં ગુપ્તાનું મૃત્યુ થયું હતું અને તુર્ભે પોલીસે ટ્રક ડ્રાઈવર વિરુદ્ધ ગુનો નોંધ્યો હતો.

ટ્રકની વીમા કંપનીએ દાવાનો વિરોધ કરતાં દલીલ કરી હતી કે મુતક બેદરકારીથી સ્કૂટર ચલાવતો હતો અને તેની પાસે પ્રમાણિત ડ્રાઈવિંગ લાઈસન્સ નહોતું. જોકે ટ્રિબ્યુનલે આ દલીલ નકારી કાઢીને નોંધ કરી હતી કે મુતક પાસે ૨૦૨૫ સુધી પ્રમાણિત લાઈસન્સ હતું અને ટ્રક ડ્રાઈવર પાસે અકસ્માત ટાળવા છેલ્લી તક હતી.

ટ્રક માલિકે પોલિસીના નિયમો અને શરતોનું ઉલ્લંઘન કર્યું હતું. આવા સંજોગોમાં વીમા કંપનીએ પ્રથમ કિસ્સામાં ભરપાઈની રકમ ચૂકવવી જોઈએ અને ત્યાર પછી વાહન માલિક પાસેથી તે વસૂલ કરવી જોઈએ, એમ ટ્રિબ્યુનલે જણાવ્યું હતું. ટ્રિબ્યુનલે આ સાથે રકમની પ્રાપ્તિ નહીં થાય ત્યાં સુધી ત્યાં સુધી અરજીની તારીખથી વાર્ષિક નવ ટકા વ્યાજ દર સાથે ૫૪,૬૨,૭૩૦ રૂપિયાની ભરપાઈ ચૂકવવાનો આદેશ આપ્યો હતો. આમાંથી ૨૮,૬૨,૭૩૯ રૂપિયા ગુપ્તાની પત્નીને, ૨૦ લાખ રૂપિયા તેના પુત્રને અને પાંચ લાખ રૂપિયા માતાને આપવા જણાવ્યું હતું. (પીટીઆઈ)

જૈન મરણ પારસી મરણ

ખંભાત દશ શ્રીમાળી જૈન હાલ મુંબઈ સ્વ. કાંતિલાલ મૂળચંદ ધીયા તથા સ્વ. લલીતા કાંતિલાલ ધીયાના પુત્ર નરેન્દ્ર કાંતિલાલ ધીયા (ઉ.વ. ૮૦) તે સ્વ. આશા ધીયાના પતિ. મોહિનીના દિગ્ગર વસંત, સ્વ. વિદ્યા, જયંતલાલ, જયશ્રી અને અનીલાના ભાઇ. હિમાંશુ અને સમીરના પિતા. શેકાલી અને ધરાના સસરા. સોમવાર, તા. ૮-૬-૨૬ના અરિહંતશરણ પામેલ છે. પ્રાર્થનાસભા તેમ જ લૌકિક વ્યવહાર રાખેલ નથી.

ધોધારી વિશા શ્રીમાળી જૈન પાટણગિ ગિવાસી હાલ મુલુંડ ક્યુરબેન છગનલાલ મહેતાના સુપુત્ર ભુપતભાઇ (ઉ.વ. ૮૭) તા. ૫-૬-૨૬ થુકવારના અરિહંતશરણ પામેલ છે. તે ઉર્મિલાબેનના પતિ. અનુભાના પિતાશ્રી. જગૃતિના સસરા. સાગર, જય વિધિ શ્વેતા અર્ધુમના દાદા. ભાઇચંદભાઇ, મણીભાઇ તેમ જ મહેતા-ગુલાબબેન કાંતિલાલ, કમળાબેન પ્રભુદાસ સાવલીયા, લીલાવતીબેન -ચાલચંદભાઇ દોશી, તારાબેન નંદલાલ મહેતાના ભાઇ. ચશ્વર પક્ષે સૌભાગ્યચંદ કુલચંદ દોશી મહુવાવાળાના જમાઇ. ગુરુવાર તા. ૧૧-૬-૨૬ના શ્રીશંતજય ભાયાતના ૯.૩૦થી ૧૧.૩૦.૯. પેકેસ બેન્કવેટ, નેતાજી સુભાષ રોડ, મુલુંડ (વેસ્ટ).

પાટણ વિશા શ્રીમાળી જૈન, કનાસાના પાપના હાલ મુલુંડ, દીનાબેન ધીરજભાઈ શાહ (ઉ.વ. ૮૨) તા. ૬-૬-૨૬ના અરિહંતશરણ પામેલ છે. જે ચીમનલાલ જૈસંગલાલ શાહની પુત્રી. સ્વ. ધીરજભાઈ (ધીરુભાઈ) ચીમનલાલ શાહના ધર્મપત્ની. પરાગ-જીયા, હિતેન(રાજી) હેતલના માતુશ્રી, કવિન-મીલોબી, ઈન્દી, સ્મીતના દાદી. લૌકિક વ્યવહાર બંધ છે.

ધોધારી વિશા શ્રીમાળી જૈન પીપરાળી નિવાસી હાલ ગ્રેમ્બોલીલી, સ્વ. વનમાળીદાસ હીરાચંદ મહેતાના સુપુત્ર નગીનદાસ (ઉ.વ. ૮૯) રવિવાર તા. ૦૭.૬.૨૬ના અવસાન પામેલ છે. તે કૈલાસ (કાંતા) બેનના પતિ. સ્વ. પરમાણ્દેદાસ, સ્વ. કમળાબેન લીલચંદભાઈ શાહ, સ્વ. પ્રભાબેન પરમાણ્દેદાસ શાહના ભાઈ. રાજેશ, નવીન અને હેતલના પિતા. હિરલબેન, ભાવનાબેનના સસરા. ચશુરબક્ષ ચખાડિયાવાળા ગાંધી મોહનલાલ વેલવંદની જમાઈ. સાદગ્રી તથા લૌકિક વ્યવહાર બંધ રાખેલ છે. નવીનભાઈ મહેતા અર્જુન દર્શન, ગાવટેની ક્રેમ્બલેકસની પાછળ, જીજીઈ નગર, ગોવ્રસવાડી, ગ્રેમ્બોલી ઈસ્ટ.

કચ્છી વિશા ઓશવાળ જૈન નાંગલપર હાલ માંડવી (કચ્છ)ના મુલચંદભાઈ કરમશી ગાલા/શાહ (ઉ.વ. ૮૨) તા. ૮-૬-૨૬ના અવસાન પામેલ છે. દેવકાબેન કરમશી રતનશી ગાલા/શાહના પુત્ર. સ્વ. ઈંદિરાબેનના પતિ. સ્વ. હરનીખ, અનિલા, રાજેન, હેમનાના પિતા. સ્વ. રમણીકલાલ, અમૃતલાલના મોટાભાઇ. નાંગલપરના અમૃતબેન પુષ્પલાલ ખીમજી ઝવેરીના જમાઇ. મુંબઈમાં પ્રાર્થના સભા રાખેલ નથી. માંડવી (કચ્છ)માં તા. ૯-૬-૨૬ના પ્રાર્થના યોજાયેલ હતી. નિ. રાજેન ગાલા/શાહ, ૨, મુંબઈવન સોસાયટી, એસ.વી. કોલેજની સામે, માંડવી (કચ્છ)-૭૩૦૪૬૫.

સમાધાયાના શ્રી હસમુખ હીરજી ગાલા (ઉ.વ. ૭૭) તા. ૭-૬-૨૬ના અવસાન પામેલ છે. પાંચીભાઈ (બુધ્ધીભાઈ) હીરજીના પુત્ર. જયોતિનાં પતિ. કેયુર, પ્રતિકાં પિતા. ભવાનજી, પ્રવિણ, શાંતિલાલ, મુકેશનાં ભાઈ. મીડીભાઈ મગનલાલાનાં જમાઈ. પ્રાર્થના રાખેલ નથી. નિ. જયોતિ ગાલા, મુંબઈ, વિશેષની પિતા. પિત્રવ, કેતન, જશુ જયંત ભગત, નવાવાસ ઉપા કિશોર દેકિયાના ભાઇ. રાણના માતુશ્રી મણીબેન ખેતશી કાણુભાઈના જમાઈ. પ્રા. યોગી સભાગૃહ, ૧લે માળે, સ્વામિ નારાયણ મંદિરની પાછળ, સ્વામિ જ્ઞાન જીવનદાસ માર્ગ, દાદર (પૂ.) નં. ૧૪. બપોરે ૧૧ થી ૫.૩૦. માંસેશીઓ, હાડકા, ત્વચા અને નેત્રદાન કરેલ છે.

ખિડડા (ખાખરીઓ ફરીઓ)ના હેમલતા વિશનજી દેકિયા (ઉ.વ. ૭૪) તા. ૮-૬-૨૬ના અવસાન પામેલ છે. નેણભાઈ કેશભજી (મમુ જખુ)ના પુત્રવધૂ. વિશનજીના પત્ની. કેતન, અલકા, ડિમ્બલ, જયેશના માતુશ્રી. નાનાભાઈયા ખેતભાઈ ખીમજી છેડાના પુત્રી. યાંપશી. પ્રેમજી, જયંતીલાલ, ટુંડા ગંગાખાઈ શાહજી, મોટી ખાખર મંજુલા ચુનીલાલ, તલવાણા રૂમણી ખુશાલાના બેન. પ્રા. પુત્રવધૂઓ અંબરિષ - આશા. નિર્મુજ-નલીની પુત્રી, રાજલ કપિલ કાનાપી. પ્રાર્થનાસભા તથા લૌકિક વ્યવહાર બંધ છે.

ધોધારી વિશા શ્રીમાળી જૈન પાટણગિ ગિવાસી હાલ મુલુંડ ક્યુરબેન છગનલાલ મહેતાના સુપુત્ર ભુપતભાઇ (ઉ.વ. ૮૭) તા. ૫-૬-૨૬ થુકવારના અરિહંતશરણ પામેલ છે. તે ઉર્મિલાબેનના પતિ. અનુભાના પિતાશ્રી. જગૃતિના સસરા. સાગર, જય વિધિ શ્વેતા અર્ધુમના દાદા. ભાઇચંદભાઇ, મણીભાઇ તેમ જ મહેતા-ગુલાબબેન કાંતિલાલ, કમળાબેન પ્રભુદાસ સાવલીયા, લીલાવતીબેન -ચાલચંદભાઇ દોશી, તારાબેન નંદલાલ મહેતાના ભાઇ. ચશ્વર પક્ષે સૌભાગ્યચંદ કુલચંદ દોશી મહુવાવાળાના જમાઇ. ગુરુવાર તા. ૧૧-૬-૨૬ના શ્રીશંતજય ભાયાતના ૯.૩૦થી ૧૧.૩૦.૯. પેકેસ બેન્કવેટ, નેતાજી સુભાષ રોડ, મુલુંડ (વેસ્ટ).

પાટણ વિશા શ્રીમાળી જૈન, કનાસાના પાપના હાલ મુલુંડ, દીનાબેન ધીરજભાઈ શાહ (ઉ.વ. ૮૨) તા. ૬-૬-૨૬ના અરિહંતશરણ પામેલ છે. જે ચીમનલાલ જૈસંગલાલ શાહની પુત્રી. સ્વ. ધીરજભાઈ (ધીરુભાઈ) ચીમનલાલ શાહના ધર્મપત્ની. પરાગ-જીયા, હિતેન(રાજી) હેતલના માતુશ્રી, કવિન-મીલોબી, ઈન્દી, સ્મીતના દાદી. લૌકિક વ્યવહાર બંધ છે.

ધોધારી વિશા શ્રીમાળી જૈન પીપરાળી નિવાસી હાલ ગ્રેમ્બોલીલી, સ્વ. વનમાળીદાસ હીરાચંદ મહેતાના સુપુત્ર નગીનદાસ (ઉ.વ. ૮૯) રવિવાર તા. ૦૭.૬.૨૬ના અવસાન પામેલ છે. તે કૈલાસ (કાંતા) બેનના પતિ. સ્વ. પરમાણ્દેદાસ, સ્વ. કમળાબેન લીલચંદભાઈ શાહ, સ્વ. પ્રભાબેન પરમાણ્દેદાસ શાહના ભાઈ. રાજેશ, નવીન અને હેતલના પિતા. હિરલબેન, ભાવનાબેનના સસરા. ચશુરબક્ષ ચખાડિયાવાળા ગાંધી મોહનલાલ વેલવંદની જમાઈ. સાદગ્રી તથા લૌકિક વ્યવહાર બંધ રાખેલ છે. નવીનભાઈ મહેતા અર્જુન દર્શન, ગાવટેની ક્રેમ્બલેકસની પાછળ, જીજીઈ નગર, ગોવ્રસવાડી, ગ્રેમ્બોલી ઈસ્ટ.

કચ્છી વિશા ઓશવાળ જૈન નાંગલપર હાલ માંડવી (કચ્છ)ના મુલચંદભાઈ કરમશી ગાલા/શાહ (ઉ.વ. ૮૨) તા. ૮-૬-૨૬ના અવસાન પામેલ છે. દેવકાબેન કરમશી રતનશી ગાલા/શાહના પુત્ર. સ્વ. ઈંદિરાબેનના પતિ. સ્વ. હરનીખ, અનિલા, રાજેન, હેમનાના પિતા. સ્વ. રમણીકલાલ, અમૃતલાલના મોટાભાઇ. નાંગલપરના અમૃતબેન પુષ્પલાલ ખીમજી ઝવેરીના જમાઇ. મુંબઈમાં પ્રાર્થના સભા રાખેલ નથી. માંડવી (કચ્છ)માં તા. ૯-૬-૨૬ના પ્રાર્થના યોજાયેલ હતી. નિ. રાજેન ગાલા/શાહ, ૨, મુંબઈવન સોસાયટી, એસ.વી. કોલેજની સામે, માંડવી (કચ્છ)-૭૩૦૪૬૫.

સમાધાયાના શ્રી હસમુખ હીરજી ગાલા (ઉ.વ. ૭૭) તા. ૭-૬-૨૬ના અવસાન પામેલ છે. પાંચીભાઈ (બુધ્ધીભાઈ) હીરજીના પુત્ર. જયોતિનાં પતિ. કેયુર, પ્રતિકાં પિતા. ભવાનજી, પ્રવિણ, શાંતિલાલ, મુકેશનાં ભાઈ. મીડીભાઈ મગનલાલાનાં જમાઈ. પ્રાર્થના રાખેલ નથી. નિ. જયોતિ ગાલા, મુંબઈ, વિશેષની પિતા. પિત્રવ, કેતન, જશુ જયંત ભગત, નવાવાસ ઉપા કિશોર દેકિયાના ભાઇ. રાણના માતુશ્રી મણીબેન ખેતશી કાણુભાઈના જમાઈ. પ્રા. યોગી સભાગૃહ, ૧લે માળે, સ્વામિ નારાયણ મંદિરની પાછળ, સ્વામિ જ્ઞાન જીવનદાસ માર્ગ, દાદર (પૂ.) નં. ૧૪. બપોરે ૧૧ થી ૫.૩૦. માંસેશીઓ, હાડકા, ત્વચા અને નેત્રદાન કરેલ છે.

ખિડડા (ખાખરીઓ ફરીઓ)ના હેમલતા વિશનજી દેકિયા (ઉ.વ. ૭૪) તા. ૮-૬-૨૬ના અવસાન પામેલ છે. નેણભાઈ કેશભજી (મમુ જખુ)ના પુત્રવધૂ. વિશનજીના પત્ની. કેતન, અલકા, ડિમ્બલ, જયેશના માતુશ્રી. નાનાભાઈયા ખેતભાઈ ખીમજી છેડાના પુત્રી. યાંપશી. પ્રેમજી, જયંતીલાલ, ટુંડા ગંગાખ

મહારાષ્ટ્ર સરકારે નવી મુંબઈ મેટ્રો વિસ્તરણ સહિત બાપીસ હજાર કરોડના પ્રોજેક્ટ મંજૂર

ગુજરાત જતાં વાહનો માટે વૈકલ્પિક માર્ગ ઉપલબ્ધ થશે

મુંબઈ: મહારાષ્ટ્ર સરકારે મંગળવારે ૨૨ હજાર ૬૧૧ કરોડ રૂપિયાના માળખાગત પ્રોજેક્ટને મંજૂરી આપી છે, જેમાં ઘોડબંદર રોડ અને ભાર્યદરને જોડતી ટનલ અને એલિવેટેડ કોરિડોર તેમજ નવી મુંબઈ મેટ્રોનું વિસ્તરણ સામેલ છે. મેટ્રો લાઇન ૨ દ્વારા એ આંતરરાષ્ટ્રીય એરપોર્ટ સાથે જોડશે. આ નિર્ણયને મુંબઈ મેટ્રોપોલિટન રિજન (એમએમઆર)માં કનેક્ટિવિટી સુધારવા અને ટ્રાફિક ભીડ હળવી કરવા માટેના એક મોટા પ્રયાસ તરીકે જોવામાં આવે છે. મુખ્ય પ્રધાન દેવેન્દ્ર ફડણવીસની અધ્યક્ષતામાં મળેલી કેબિનેટ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર કમિટી દ્વારા આ મંજૂરીઓ આપવામાં આવી હતી. કુલ ખર્ચમાંથી ૧૭ હજાર ૩૬ કરોડ રૂપિયાના પ્રોજેક્ટ્સ ગાયમુખ અને ફાઉન્ટેન હોટેલ વચ્ચે છ-લેન ટનલ અને ફાઉન્ટેન

મુંબઈમાં વંદે ભારત ઓવરહોલિંગ કેપોનો વિરોધ જોગેશ્વરીમાં કેપો બનશે તો લાખો મુંબઈગરા પર થશે 'માઠી' અસર

રેલવેએ બોર્ડને આપી ચેતવણી: લોકલ ટ્રેનના ટાઈમટેબલ પર અસર થવાની ભીતિ

મુંબઈ: પશ્ચિમ રેલવેના જોગેશ્વરી (પૂર્વ)માં વંદે ભારત ટ્રેન માટે ઓવરહોલિંગ કેપો બનાવવાની તૈયારીમાં છે. સમગ્ર દેશમાં વંદે ભારત એક્સપ્રેસ ટ્રેનો સમારકામ માટે આ કેપોમાં આવશે, પરંતુ તેનાથી મુંબઈની ટ્રેનસેવા પર અસર થઈ શકે. પશ્ચિમ રેલવેના કોરિડોરમાં પહેલાથી ઓવરહોલિંગ છે, જ્યાં સબર્બન લોકલ ટ્રેન સહિત મેઈલ-એક્સપ્રેસ ટ્રેન સહિત ગુડ્સ ટ્રેન માટે ઉપયોગ કરવામાં આવે છે, ત્યારે દેશભરની વંદે ભારત એક્સપ્રેસ ટ્રેન જોગેશ્વરી આવે તો મુંબઈની લોકલ ટ્રેન પર અસર થઈ શકે છે. આ મુદ્દે પશ્ચિમ રેલવેના અધિકારીએ ચિંતા વ્યક્ત કરી હતી. મુંબઈની લોકલ ટ્રેનને મુંબઈની લાઈફલાઈન માનવામાં આવે છે. જોકે, આ સેવાઓમાં વિલંબ થશે તો લાખો મુંબઈગરાઓને દરરોજ અસુવિધા થશે. લોકલ ટ્રેનોની રફતાર ધીમી પડશે તો પ્રવાસીઓ સમયસર તેમના કામકાજના સ્થળે પહોંચી શકશે નહીં. જો આનું થશે તો મુંબઈગરાની નારાજગીનો ભોગ બનવું પડી શકે છે. જોગેશ્વરીમાં પીએચઓ બનાવવાનો વિરોધ જોગેશ્વરીમાં સેન્ટ્રલ રેલ સાઈટ વેરહાઉસ કંપની લી.નું ગોદામ આવેલું છે. તેની સ્ટેબલિંગ હાઈન અને ગુડ શેડને મળીને વંદે ભારત ટ્રેનની પિરિયોડિક ઓવરહોલિંગ સુવિધાનું નિર્માણ કરવામાં આવશે. પશ્ચિમ રેલવે અધિકારીઓ પણ આનો વિરોધ કરી રહ્યા છે. અધિકારીઓનું માનવું છે, જોગેશ્વરીમાં રેલ ટર્મિનસ નિર્માણમાં છે. જો અહીંયા પીએચઓ બનશે તો દેશભરથી સમારકામ માટે વંદે ભારત એક્સપ્રેસ ટ્રેનો અહીંયા આવશે. જેના કારણે ફક્ત લોકલ ટ્રેનો જ નહિ, પણ મેઈલ એક્સપ્રેસ ટ્રેનોનું ટાઈમટેબલ ખોરવાઈ જશે. વિરાર પહેલા કેપો બનાવવા માટેનું સૂચન વંદે ભારત માટે પીએચઓ કેપો દેશના કોઈ પણ સ્થળે બનાવી શકાય છે. જો મુંબઈ મહાનગર વિસ્તારમાં આ સુવિધા ઉપલબ્ધ કરાવવા માગતા હોય, તો રેલવે બોર્ડને વિરાર પહેલા બનાવવો જોઈએ. હાલમાં પશ્ચિમ રેલવે લોકલ સેવાઓથી રોજ ૩૫ લાખથી વધારે પ્રવાસીઓ મુસાફરી કરે છે. પશ્ચિમ રેલવેએ રેલવે બોર્ડને આ નિર્ણય પર પોતાની અસંમતિ દર્શાવી હતી. અધિકારીઓના મતે, વંદે ભારત જરૂરી છે, પણ આ નિર્ણયથી લાખો લોકોને દૈનિક મુસાફરીમાં ભારે હાલાકીનો સામનો કરવો પડે તે બોર્ડને મંજૂર નથી, તેવું જણાવવામાં આવ્યું હતું. વિરાર-દહાણુ વચ્ચે નવો કેપો બનાવવાનો વિકલ્પ શક્ય છે, જેનાથી મેઈન લાઈન પર લોડ પણ ઓછો પડશે. નવા પ્લાનમાં શું શું હશે? ૪૫ રેકની ક્ષમતા: આ કેપો એક વારમાં ૪૫ વંદે ભારત રેક સંભાળશે. દરેક રેકને ૩૦ દિવસમાં મેન્ટેનન્સની જરૂરિયાત હોય છે, એટલે કે દૈનિક સરેરાશ દોઢ રેક પીએચઓ માટે જોગેશ્વરી આવશે. ૬ રેડિકેટ્સ લાઈન: કેપોમાં ૬ લાઈન હશે. ૨ ફુલ લેંથ પિટ લાઈન, ૨ પીએચઓ સીક લાઈન અને ૨ વોર્શિંગ લાઈન. કોચિંગ ટર્મિનલનો ઉપયોગ: અહીં કોચિંગ ટર્મિનલ બની રહ્યું છે. જે ફાયલાકારક નીવડશે. જેથી મેઈલ-એક્સપ્રેસ ટ્રેનોના રેકના સમારકામ સમયસર થઈ શકશે. ઘટનાના અંતરે જોગેશ્વરીમાં પીએચઓ બનાવવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. આ નિર્ણયમાં પ્રધાનોના ૧૩ વિભાગનું પુનર્ગઠન સામેલ છે. હાલમાં એક જ વિભાગમાં કાર્યવિધિ પેટાવિભાગોને સ્વતંત્ર વિભાગોમાં

સરકારની કાર્યક્ષમતા વધારવા ૧૦ નવા વિભાગને મંજૂરી

મુંબઈ: મહારાષ્ટ્ર પ્રધાનમંડળે મંગળવારે રાજ્ય વહીવટના મહત્વના પુનર્ગઠનને મંજૂરી આપી હતી. કાર્યક્ષમતામાં સુધારો કરવા અને નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયા ઝડપી બનાવવા સરકારી વિભાગોની સંખ્યા ૩૩ થી વધારી ૪૩ કરવામાં આવી હોવાનું અધિકારીઓએ જણાવ્યું હતું. આ નિર્ણયમાં પ્રધાનોના ૧૩ વિભાગનું પુનર્ગઠન સામેલ છે. હાલમાં એક જ વિભાગમાં કાર્યવિધિ પેટાવિભાગોને સ્વતંત્ર વિભાગોમાં

અગાઉની લોન માફી યોજનાથી વંચિત રહેલા ખેડૂતોને પણ લાભ મળશે

મુંબઈ: મંગળવાર, નવમી જૂને મુખ્ય પ્રધાન દેવેન્દ્ર ફડણવીસની અધ્યક્ષતામાં રાજ્ય સરકારના પ્રધાન મંડળની બેઠક યોજાઈ હતી. આ બેઠકમાં ખેડૂતો માટે એક મહત્વપૂર્ણ નિર્ણય સહિત અન્ય મહત્વપૂર્ણ નિર્ણયો લેવામાં આવ્યા છે. એ નિર્ણય અનુસાર અગાઉની લોન માફી યોજનામાં સામેલ ખેડૂતોને આ વખતે પણ લોન માફી મળશે. આ માટે લગભગ ૧૪ હજાર કરોડ રૂપિયા આપવામાં આવશે. ઘણા ખેડૂતો ૨૦૧૭ અને ૨૦૧૯ ની લોન માફીમાં અટવાઈ ગયા હતા. ઘણા ખેડૂતોને ૨૦૧૭ ને

છત્રપતિ શિવાજી મહારાજના પૂતળાનું અનાવરણ એકનાથ શિંદેને આમંત્રણ નહીં, શિવસેના નારાજ: ફડણવીસે તપાસના આદેશ આપ્યા

મુંબઈ: થોડા દિવસો પહેલા હિંદવી સ્વરાજ્યના સ્થાપક છત્રપતિ શિવાજી મહારાજના રાજ્યાભિષેક દિવસ નિમિત્તે નવી મુંબઈના એરપોર્ટ પર શિવાજીની પ્રતિમાનું અનાવરણ કરવામાં આવ્યું હતું. આ કાર્યક્રમ મુખ્ય પ્રધાન દેવેન્દ્ર ફડણવીસની હાજરીમાં યોજાયો હતો. જોકે, નાયબ મુખ્ય પ્રધાન એકનાથ શિંદેને આમંત્રણ આપવામાં ન આવતા શિવસેનાના નેતાઓએ નારાજગી વ્યક્ત કરી હતી. આના પ્રત્યાઘાત મંગળવારે યોજાયેલી કેબિનેટ બેઠકમાં જોવા મળ્યા હતા. છત્રપતિ શિવાજી મહારાજની પ્રતિમાના અનાવરણ સમારોહમાં એકનાથ શિંદેને આમંત્રણ ન આપવા બદલ શિવસેનાના પ્રધાનોએ (જુઓ પાનું ૪) ►►

અમે ખુરશી માટે નથી લડતા, રાજ્યનું કલ્યાણ અમારો મક્સદ છે: શિંદે

મુંબઈ: એનડીએનો ચહેરો મોદીજી છે. એમની પડખે કોણ છે, જે લોકો 'ઈન્ડિયા ગઠબંધન'માં જોડાય છે તેમનો પરાજય થાય છે એવું રાજ્યના નાયબ મુખ્ય પ્રધાન એકનાથ શિંદેએ ઉદ્ઘવ ઠાકરને જણાવ્યું છે. આ સિવાય મુખ્ય પ્રધાન પદ અંગે બરચુ કુટુના નિવેદન પર પણ એકનાથ શિંદેએ પ્રતિક્રિયા આપી. તેમનું કહેવું હતું કે 'શું હાલ સ્થાન ખાલી છે? કોઈ ત્યાં બિરાજમાન નથી? હું સીએમ હતો ત્યારે અમે સંગઠિત થઈ કામ કરતા હતા. અમારું બંધન કાયમી છે અને રહેશે. અમારી લડાઈ ખુરશી માટે નથી, અમારો મક્સદ મહારાષ્ટ્રનું કલ્યાણ કરવાનો છે. જો મહાયુતિના વિધાન સભ્યોની કોઈ સમસ્યા હોય તો અમે તેને દૂર કરીશું અને તેનું નિરાકરણ પણ કરીશું. બરચુ કુટુએ કહ્યું હતું કે દેવાભાઉને બક્તી આપવી જોઈએ અને એકનાથ શિંદે મુખ્ય પ્રધાન બનવા જોઈએ. દેવાભાઉ (દેવેન્દ્ર ફડણવીસ) ને બક્તી આપવી જોઈએ અને એકનાથ શિંદે મુખ્ય પ્રધાન બનવા જોઈએ (જુઓ પાનું ૪) ►►

થાણેમાં ટાયરના ગોદામમાં ભીષણ આગ

થાણે: થાણેમાં પોલીસ સ્ટેશન નજીક આવેલા એક ટાયરના ગોદામમાં ભીષણ આગ લાગી હતી. તેમ છતાં નસીબજોગે આ આગમાં કોઈ જાનહાનિ થઈ નહોતી. દહિસર મોરી વિસ્તારમાં આવેલા શિલ દાહધર પોલીસ સ્ટેશનની પાછળ આવેલાં ગોદામમાં સવારે ૧૧.૫૧ કલાકે આગ લાગી હતી. ઘટનાની જાણ થતા અગ્નિશમન દળના અને ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટના જવાનો પહોંચી ગયા હતા. ગોદામમાં ૨૦૦૦ ટાયર હોવાથી ગોદામમાં આગ લાગ્યા પાછળ ગોટગોટા ફરી વળ્યા હતા. નવી મુંબઈ પાલિકા (એમએમએસી) અને સિટી એન્ડ ઈન્ડસ્ટ્રિયલ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન (સિડકો) તરફથી પણ વધારાની સહાય પૂરી પાડવામાં આવી હતી. આગ બુઝાવવા માટે ઘણા ફાયર ટેન્કરે જહેમત ઉઠાવી હતી. આગ લાગવાનું કારણ હજી જાણી શકાયું નહોતું. (પીટીઆઈ)►►

નાશિક સિંહસ્થ કુંભમેળામાં શ્રદ્ધાળુઓને માહિતી પૂરી પાડવા માટે 'કુંભ કનેક્ટ'

મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રના નાશિકમાં યોજાનારા ત્ર્યંબકેશ્વર સિંહસ્થ કુંભમેળા-૨૦૨૭ દરમિયાન ભક્તો એ મુલાકાતીઓને તાકીદે સહાય અને જરૂરી માહિતીઓ મળી રહે તે માટે નિ:શુલ્ક ડિજિટલ પ્લેટફોર્મ પૂરું પાડવામાં આવશે. નાશિકના યુવાન ડિજિટલ વ્યવસાયિક પ્રસાદ અરવિંદ ભાલેકરે 'કુંભ કનેક્ટ' વિકસાવ્યું છે જેનો મુખ્ય હેતુ કુંભમેળામાં આવનારા લાખો લોકોને તાકીદે સહાય અને માહિતી પૂરી પાડવાનો છે, એમ એક નિવેદનમાં જણાવવાયું હતું. આ ડિજિટલ પ્લેટફોર્મને પ્રોગ્રેસિવ વેબ એપ તરીકે વિકસાવવામાં આવ્યું જે વેબ બ્રાઉઝર દ્વારા મોબાઇલમાંથી સરળતાથી વાપરી શકાય છે. આ એપ દ્વારા નાશિક અને ત્ર્યંબકેશ્વરમાં આવનારા શ્રદ્ધાળુઓ અને મુલાકાતીઓને ધાર્મિક, ઐતિહાસિક અને પર્યટન સ્થળોની વિસ્તૃત માહિતી મળશે. આ એપમાં સ્માર્ટ મેપ, નેવિગેશન સિસ્ટમ, કુંભમેળા કેલેન્ડર, ગાઇડ (જુઓ પાનું ૪) ►►

ખાતું એકનાથ શિંદેનું પરા નિર્ણય ફડણવીસ લે છે

કોલ્હાપુરમાં જન આંદોલન દરમિયાન જયંત પાટીલે સરકાર પર સવાલ ઉઠાવ્યા

કોલ્હાપુર: આજે અમે બિનજરૂરી રસ્તાનો વિરોધ કરી રહ્યા છીએ. અત્યાર સુધી અમારે સરકારને ગામમાં સડક તૈયાર કરો કે પાણું રસ્તો (ગ્રામીણ વિસ્તારમાં ખેતરમાં જવાનો રસ્તો) બનાવવા વિનંતી કરવી પડતી હતી. પરંતુ આજે પરિસ્થિતિ અલગ છે. આ હાથવેનું નામ શક્તિપીઠ છે. શક્તિપીઠ હાથવે પંઢરપુરથી દૂર લઈ જવામાં આવ્યો છે. આ શક્તિપીઠ હાથવે છે શના માટે? આ રસ્તો મહારાષ્ટ્રના બંદરો સુધી નથી જતો, પરંતુ હાથવે ગોવા જાય છે. શું શક્તિપીઠ નાગપુર જિલ્લામાં છે? સરકાર પાસે આ સવાલનો કોઈ જવાબ નથી. સાતારા, પુણે, કોલ્હાપુર રોડ ઘણા વર્ષોથી નથી બનાવવામાં આવ્યો. આ સરકારે શા કરેલા પ્રોજેક્ટ્સ પૂરા નથી થયા. સરકાર એવી રીતે વર્તી રહી છે કે જાણે (જુઓ પાનું ૪) ►►

ભાજપ નેતાની વિધાનસભ્ય સંજય ગાયકવાડને ૧૦૦ કરોડ રૂપિયાની નોટિસ અને ચેતવણી

બુલઢાણા: વિવાદાસ્પદ નિવેદનો અને કાર્યો માટે હંમેશાં વિવાદમાં રહેતા શિવસેનાના વિધાન સભ્ય સંજય ગાયકવાડને વધુ મુશ્કેલીનો સામનો કરવો પડે તેવી શક્યતા છે. મહાયુતિમાં એક સાથી પક્ષના નેતાએ ૧૦૦ કરોડ રૂપિયાની માનહાનિનો દાવો કરતી નોટિસ ફટકારી છે. થોડા દિવસો પહેલા તેમણે સ્વગૃહ્ય કોમરેડ ગોવિંદ પાનસરે દ્વારા લખાયેલા પુસ્તકના પ્રકાશક સાથે ફોન પર દુર્વ્યવહાર કરતા રાજ્યભરમાંથી રોષ વ્યક્ત થયો હતો. ત્યારબાદ પક્ષના નેતૃત્વએ પણ નારાજગી વ્યક્ત કરી સૂચનો કર્યા હતાં. હવે, બુલઢાણા ભાજપ જિલ્લા પ્રમુખએ સંજય ગાયકવાડને નોટિસ ફટકારી છે. દરમિયાન વકીલ અસીમ (જુઓ પાનું ૪) ►►

ઓપરેશન બ્લુ સ્ટાર કાળો દિવસ: ભાજપ પ્રધાને સરખામણી અફમાણ સાથે કરતાં વિવાદ

મુંબઈ: ભારતીય જનતા પક્ષના વરિષ્ઠ નેતા અને મહારાષ્ટ્રના પ્રધાન ગિરીશ મહાજને ઓપરેશન બ્લુ સ્ટારને 'કાળો દિવસ' (નાલેશી) ગણાવી અને લશ્કરી કાર્યવાહીમાં માર્યા ગયેલા લોકોને શહીદ ગણાવી તત્કાલીન વડાં પ્રધાન ઇન્દિરા ગાંધીની ટીકા કરીને વિવાદ ઊભો કર્યો છે. એ સમયની સૈન્ય કાર્યવાહીની તુલના તેમણે અફઘાન શાસક અહમદ શાહ અબ્દાલીએ સુવર્ણ મંદિર પર કરેલા આક્રમણ સાથે પણ કરી હતી. ગયા શનિવારે અમૃતસર જિલ્લામાં દમદમી ટકસાલના મુખ્યાલયમાં ઓપરેશન બ્લુ સ્ટારની જયંતીના સમારોહમાં હાજરી આપનારા મહાજન કોઈપણ રાજ્ય સરકારના પ્રથમ (જુઓ પાનું ૪) ►►

લાતુરમાં 'મધર ઈન્ડિયા'

બળદ મૃત્યુ પામ્યો એટલે દંપતીએ પોતે હળ ઊંચકીને ખેતર ખેડવાનું શરૂ કર્યું

મેટ્રો વનની લોકપ્રિયતા વધી: ૧૨ વર્ષમાં ૧૨૫ કરોડથી વધુ લોકોએ માણી મુસાફરી

મુંબઈ: મુંબઈની પ્રથમ મેટ્રો સેવા 'મુંબઈ મેટ્રો-૧' એ સફળ સંચાલનના ૧૨ વર્ષ પૂર્ણ કરી લીધા છે. જૂન ૨૦૧૪માં શરૂ થયેલી આ સેવાએ અત્યાર સુધીમાં ૧૨૫ કરોડથી વધુ પ્રવાસીઓને સુરક્ષિત, ઝડપી અને સુવિધાજનક સફર પૂરી પાડી છે. મેટ્રોએ ૯૯.૯૯ ટકા સમયસરતા અને ઝીરો કેન્ઝ્યુઅલ્ટી સાથે પ્રવાસીઓનો વિશ્વાસ વધુ મજબૂત કર્યો છે. સ્થાપના દિવસ નિમિત્તે મુંબઈ મેટ્રો-૧ એ 'વન નેશન, વન કાર્ડ' પહેલ અંતર્ગત નેશનલ કોમન મોબિલિટી કાર્ડ લોન્ચ કરીને જાહેર પરિવહનને વધુ સુવિધાજનક બનાવવાની દિશામાં મહત્વપૂર્ણ પગલું ભર્યું હતું. આ કાર્ડથી મુંબઈ સહિત દેશભરના વિવિધ પરિવહન નેટવર્કમાં પ્રવાસીઓને સુખદ પ્રવાસ અને ડિજિટલ પેમેન્ટની સુવિધા પણ લોકોને મળી રહે એના અંગે (જુઓ પાનું ૪) ►►

મુંબઈ-પુણે મિસિંગ લિંક: દર વર્ષે ₹ ૨૭૨ કરોડ અને ૨.૭ કરોડ લિટર ઇંધણની થશે બચત

મુંબઈ: દેશમાં હાલમાં પેટ્રોલ, ડીઝલ અને ગેસ જેવા ઇંધણો પર ગંભીર કટોકટી ઊભી થઈ છે, જેના લીધે દેશ પર આયાતનું ભારણ પણ વધ્યું છે. આવા સમયમાં ઇંધણની બચત માટે નાના-મોટા તમામ સ્તરે પ્રયાસો કરવામાં આવી રહ્યા છે. પહેલી મેથી શરૂ કરવામાં આવેલી 'મુંબઈ-પુણે મિસિંગ લિંક' ઇંધણ બચાવવામાં મૂખ્ય મહત્વનો ફાળો આપશે. મુંબઈ-પુણે એક્સપ્રેસ કંટ્રોલ હાઇવે પર શરૂ કરવામાં આવેલી આ બહુઉદ્દેશી કનેક્ટિંગ લિંકના કારણે દર વર્ષે અંદાજે ૨.૭ કરોડ લિટર ફ્યુઅલની બચત થશે. આ સંપૂર્ણ મિસિંગ લિંક કોરિડોર કાર્યરત થતાં દર વર્ષે આશરે ૨૭૨ કરોડ રૂપિયાના ઇંધણની સંભવિત બચત થવાનું અનુમાન લગાવવામાં આવ્યું છે. ઉલ્લેખનીય છે કે, આ કનેક્ટિંગ લિંક શરૂ થતા પહેલા અને પછી મુંબઈ-પુણે એક્સપ્રેસ પર એક વિશેષ સર્વે કરવામાં આવ્યો હતો. (જુઓ પાનું ૪) ►►

લાતુર: લાતુર જિલ્લામાં કિલ્મ 'મધર ઈન્ડિયા' જેવું એક દૃશ્ય જોવા મળ્યું હતું જેમાં દંપતી બળદ ન હોવાને કારણે ખેતરમાં પોતે હળથી ખેતર ખેડતા જોવા મળે છે. વીજળી પડવાની ઘટનામાં એક દંપતીનો બળદ મૃત્યુ પામ્યો હતો. તેથી દંપતીને પોતે વજનદાર હળ ઊંચકીને ખેતર ખેડવાની ફરજ પડી હતી. ખેડૂત કાશીનાથ અને તેની પત્ની ઓસાબાઈ પૈસા ન હોવાને કારણે નવા બળદ ખરીદી કરી શકતા નહોતા. તેથી હિંમત હાર્યા વગર બન્ને જણે પોતે જ હળ ઊંચકીને ખેતર ખેડવાનું શરૂ કર્યું હતું. આ અંગેનો વીડિયો સોશ્યલ મીડિયા પર વાઇરલ થયો હતો જેમાં ઓસાબાઈ બળદ પર હળ ઊંચકીને તથા કાશીનાથ પાછળથી ખેડતા ખેડતા નજરે પડે છે. (પીટીઆઈ)►►

ઇન્ડિયા-એ ટીમે શ્રીલંકાના હાથમાંથી જીત આંચકી લીધી

▶ નવોદિત અર્શદ ખાનની ૪૯મી ઓવરમાં છેલ્લી ત્રણેય વિકેટ પડી

દામ્બુલા: તિલક વર્માના નેતૃત્વમાં અહીં મંગળવારે ઇન્ડિયા-એની શ્રીલંકા-એ સામેની વન-૩ મેચ આઇપીએલની ટી-૨૦ મુકાબલા જે વી અત્યંત રોમાંચક થઈ ગઈ હતી અને એમાં ભારતીય ટીમે મેચની છેલ્લી પળોમાં ભારે રસાકસી વચ્ચે વિજય મેળવ્યો હતો. નવોદિત પેસ બોલિંગ ઓવર(૬૨) અને તાજેતરની આઇપીએલમાં ૨૨૨-અપ ગુજરાત ટાઇટન્સ વતી રમનાર અર્શદ ખાન છેલ્લા તબક્કાનો સુપરહીરો હતો. તેની ૪૯મી ઓવરમાં શ્રીલંકા-એની અંતિમ ત્રણે ત્રણ વિકેટ પડતાં ભારતીય ટીમને દિલધક્ક વિજય અપાવ્યો હતો.

તિલક વર્મા અને ઝતુરાજ ગાયકવાડ

તથા અંશુલ કમ્બોજે એક વિકેટ લીધી હતી. શ્રીલંકન ટીમ ભારતના સાત બોલરના આક્રમણને લીધે છેવટે હારી ગઈ હતી.

ગાયકવાડની સેન્યુરી, તિલક સાથે ૧૪૮ની ભાગીદારી

એ પહેલાં, ઇન્ડિયા-એ ટીમ વતી ઝતુરાજ ગાયકવાડે (૧૦૧ રન, ૧૧૪ બોલ, ત્રણ સિક્સર, છ ફોર) સદી ફટકારી હતી. તેની અને કેપ્ટન તિલક રાજ (૬૦ રન, ૯૭ બોલ, એક સિક્સર, બે ફોર) વચ્ચે યોથી વિકેટ માટે ૧૮૦ બોલમાં ૧૪૮ રનની ભાગીદારી થઈ હતી.

વૈભવ સૂર્યવંશીના ૧૪ રન અને એક કેચ

વૈભવ સૂર્યવંશી માત્ર ૧૪ રન બનાવીને આઉટ થઈ ગયો હતો. તેના સાથી ઓપનર પ્રભસિમરન સિંહ (બે રન)નું યોગદાન પણ સાદું નહોતું. ભારતીય ટીમનું ઓપનિંગ સાડું નહોતું, પણ મિડલ-ઓર્ડરના બેટ્સમેનોએ નાની-મોટી ભાગીદારીથી ટીમને ૬/૨૭૭નો સ્કોર અપાવ્યો હતો. પછીથી સૂર્યવંશીએ અનુભવી શ્રીલંકન બેટ્સમેન અવિષ્કા ફર્નાન્ડો (૪૫ રન)નો કેચ ઝીલીને શ્રીલંકન ટીમની ૯૩ રનની ઓપનિંગ પાર્ટનરશિપ તોડવામાં મોટી ભૂમિકા ભજવી હતી.

ઇન્ડિયા-એની ટીમે છ વિકેટ ૨૭૭ રન બનાવ્યા બાદ શ્રીલંકા-એને જીતવા ૨૭૮ રનનો લક્ષ્યાંક મળ્યો હતો. તેમણે ૯૩માં રને પ્રથમ વિકેટ ગુમાવી હતી અને ત્યાર પછી કેટલીક નાની-મોટી ભાગીદારીની મદદથી વિજયની આશા છેક સુધી જીવંત રાખી હતી. ૪૮મી ઓવરમાં અંશુલ કમ્બોજે કેપ્ટન સહાન અરાવિન્દ્રે (૭૪ રન)ને ક્લીન બોલ્ડ કરીને વાનુજા સહાન સાથેની પરીચય રનની ભાગીદારી તોડી હતી. એમ છતાં શ્રીલંકન ટીમના વિજયની સંભાવના પ્રબળ હતી, કારણકે ત્યારે ટીમનો સ્કોર ૨૬૨/૭ હતો અને તેમણે જીતવા ૧૬ બોલમાં ૧૬ રન બનાવવાના હતા. જોકે કેપ્ટન તિલક વર્માએ

૪૯મી ઓવર અર્શદ ખાનને આપી હતી જેમાં તેણે બે વિકેટ લીધી હતી અને ત્રીજો બેટ્સમેન રનઆઉટ થયો હતો અને શ્રીલંકન ટીમ ઓલઆઉટ થઈ જતાં ભારતીય ટીમનો આઠ રનથી વિજય થયો હતો.

અર્શદ ખાન તેમ જ બીજા નવોદિત ખેલાડી અનુકુલ રાંધે, આયુષ બદોમી અને વિપ્રજ નિગમે બે-બે વિકેટ

બ્રેન્ડ વૅલ્યૂમાં વિરાટ બન્યો 'દુર્ગંધર': બચનથી લઈ શાહરુખ-દીને પાછળ મૂક્યા!

નવી દિલ્હી: ક્રિકેટસ્ટાર હોય કે સિનેસ્ટાર, સમયાંતરે એમની બ્રેન્ડ વૅલ્યૂનું મૂલ્યાંકન થતું હોય છે. આ સેલેબ્સમાં આ વખતે કોહલીએ 'વિરાટ' ડંકો વગાડીને ધોની, સચિન અને કિંગ ખાન જેવા માઈલસ્ટોન પર્સનને પાછળ મૂકી દીધા છે.

કોહલીએ ક્રિકેટ પિચ પર અનેક રેકોર્ડ કર્યા બાદ હવે બ્રેન્ડ વૅલ્યૂ બાબતે સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી છે. બિઝનેસ, પેઈઝ પ્રમોશન, પ્રમોશન પોસ્ટ, એડ વીડિયો અને એડ પોસ્ટની દુનિયામાં એક એવી ઐતિહાસિક સિદ્ધિ મેળવી છે જે અતુલ્ય અને અસાધારણ છે. દેશના ૨૫ સૌથી વૅલ્યૂએબલ સેલેબ્સની યાદી તૈયાર કરવામાં આવી ત્યારે વિરાટનું નામ પહેલા ક્રમ હોવાનું જાણવા મળ્યું છે. એક જાણીતી રિચર્ચ ફર્મ એક વિગતવાર રિપોર્ટ તૈયાર કરીને કેટલીક આંકડાકીય માહિતી જાહેર કરી છે, જેમાંથી આ વાવડ મળ્યા છે. આ રિપોર્ટ અનુસાર વિરાટ કોહલી

૩,૫૪૨ કરોડ રૂપિયાની બ્રેન્ડ વૅલ્યૂ સાથે સૌથી મોટી વૅલ્યૂએબલ પર્સનાલિટીની યાદીમાં ટોપ પર છે.

માપદંડ શું હોય છે?

કોઈપણ સેલેબ્સની બ્રેન્ડ વૅલ્યૂ માટે કેટલાક માપદંડ હોય છે. આ માપદંડમાં વાર્ષિક ધોરણે મૂલ્યાંકન કરવામાં આવતા સોશ્યલ મીડિયાના કોલેબર્સ, વાર્ષિક કમાણી અથવા બોક્સ ઓફિસ પર સફળતા (અહીં ફી અસ્થાને છે જે મેંચ કે ફિલ્મ માટે આ સેલેબ્સ લે છે). આ વખતેના રીસર્ચમાં સેલેબ્સની સ્ટ્રેન્થ પારખવા છ માપદંડ નક્કી કરાયા હતા, જેમાં સેલેબ્સની વિશ્વસનીયતા, લોકો સાથે એના કનેક્શન, લોકો સાથેની એની વર્તણૂક, લોકપ્રિયતા (સોશ્યલ મીડિયાને આધારે નહીં), જવાબદારી અને જે તે બ્રેન્ડ પર તે કેટલા ફિટ બેસે છે એ. આ માપદંડને ધ્યાને રાખીને રેન્ક આપવામાં આવ્યા છે.

ટોપ-૧૦માં કોણ?

૧ વિરાટ કોહલી (૩,૫૪૨ કરોડ રૂપિયા), ૨ શાહરુખ ખાન (૩,૦૧૭ કરોડ રૂપિયા), ૩ પ્રિયંકા ચોપરા (૨,૫૦૭ કરોડ રૂપિયા), ૪ મહેન્દ્ર સિંઘ ધોની (૨,૧૪૧ કરોડ રૂપિયા), ૫ રણવીર સિંહ (૨,૦૭૭ કરોડ રૂપિયા), ૬ અક્ષય કુમાર (૨,૦૬૪ કરોડ રૂપિયા), ૭ અમિતાભ બચ્ચન (૧,૯૩૩ કરોડ રૂપિયા), ૮ સચિન તેંડુલકર (૧,૬૭૬ કરોડ રૂપિયા), ૯ આલિયા ભટ્ટ (૧,૬૦૬ કરોડ રૂપિયા) અને ૧૦ અલ્લુ અર્જુન (૧,૫૨૨ કરોડ રૂપિયા).

અમેરિકામાં ઇરાન-તરફ ફૂટબોલપ્રેમીઓને વર્લ્ડ કપ જોવા માટે ટિકિટ નહીં મળે

તિજુઆના (મેક્સિકો): ૧૧મી જૂને અમેરિકા, કેનેડા અને મેક્સિકોમાં શરૂ થનાર ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપ દરમિયાન અમેરિકામાં ઇરાનની ફૂટબોલ લીગ મેંચ રમાવાની છે એ માટે ઇરાન-તરફ ફૂટબોલપ્રેમીઓને ટિકિટ વહેંચવામાં આવશે કે નહીં એ વિશે ઘણા દિવસોથી મુંઝવણ હતી, પણ ફૂટબોલ મહત્ત્વનો નિર્ણય લઈને સ્થિતિને સ્પષ્ટ કરી દીધી છે. સામાન્ય રીતે જે સ્ટેડિયમમાં વર્લ્ડ

કપની જે મેંચ રમાવાની હોય એના બન્ને હરીફ દેશના રાષ્ટ્રીય ફૂટબોલ ફેડરેશનને સ્ટેડિયમમાં કુલ સીટની સંખ્યાની આઠ ટકા ટિકિટ આપવામાં આવતી હોય છે કે જે પોતાના દેશની ટીમ સાથે સંકળાયેલા સપોર્ટરોને આપી શકે. આ વખતના વર્લ્ડ કપમાં કુલ ૪૮ દેશની ટીમ ભાગ લેશે અને એમાં પ્રત્યેક દેશના ફેડરેશન માટે ફૂટબોલ ટિકિટની વહેંચણીની વ્યવસ્થા કરવાની છે.

જોકે ઇરાન ૧૫મી જૂને લૉસ એન્જલસમાં ન્યૂ ઝીલેન્ડ સામે પોતાની પ્રથમ મેંચ રમે એના ગણતરીના દિવસો પહેલાં જ ઇરાનના ફૂટબોલ ફેડરેશને જાહેરાત કરવી પડી છે કે એ ઇરાનની ટીમના સપોર્ટરોને ટિકિટો નહીં આપી શકે. ઇરાન અને અમેરિકા વચ્ચે બે મહિનાથી યુદ્ધ ચાલે છે અને હાલમાં યુદ્ધવિરામ બાદ ફરી બન્ને દેશ વચ્ચેની ગરમાગરમી વધી ગઈ છે.

સિક્સર સ્પેશિયાલિસ્ટ વૈભવ સૂર્યવંશી એક પાણ છળ્લો ફટકાર્યા વગર આઉટ જાણો

દામ્બુલા: શ્રીલંકામાં ઇન્ડિયા-એ, શ્રીલંકા-એ અને અફઘાનિસ્તાન-એ વચ્ચે ગઈ કાલે શરૂ થયેલી ટ્રાઇ વન-૩ સિરીઝમાં સૌની નજર ૧૫ વર્ષના આઈપીએલ સુપરસ્ટાર વૈભવ સૂર્યવંશી (૧૪ રન, ૧૨ બોલ, ત્રણ ફોર) પર હતી, પરંતુ તે ફક્ત બહુ જલદી આઉટ થઈ ગયો. વૈભવ સૂર્યવંશી અને પ્રભસિમરન સિંઘે દાવની શરૂઆત કરી હતી. જોકે વૈભવ યોથી જ ઓવરમાં વિકેટ ગુમાવી બેઠો હતો.

સિક્સર-સ્પેશિયાલિસ્ટ બેટ્સમેન વૈભવ હજી પહેલી સિક્સર ફટકારે એ પહેલાં શ્રીલંકા-એના પેસ બોલર મોહમ્મદ શિરાજના બોલમાં તે મિડ-ઓફ પર આરાશિંગેના હાથમાંથી ક્રેંચઆઉટ થઈ ગયો હતો. આઈપીએલ-૨૦૨૬માં હાઈએસ્ટ ૭૨ સિક્સર ફટકારનાર વૈભવ સૂર્યવંશી દસ દિવસ પછીની આ મેંચમાં પહેલી સિક્સર ફટકારે એ પહેલાં જ તેણે પાછા આવી જવું પડ્યું હતું. ■

વર્લ્ડ યોગાસનમાં ભારતના ૧૦૨ સામે બીજા નંબરના જાપાનના માત્ર ત્રણ ગોલ્ડ

અમદાવાદ: અહીં સોમવારે પૂરી થયેલી સૌપ્રથમ વર્લ્ડ યોગાસન ચેમ્પિયનશિપમાં ભારતે ગોલ્ડ મેડલ અને ૧૫ બ્રોન્ઝ સહિત કુલ બાવન મેડલ મેળવ્યા હતા. ભારતના ૧૧૪માંથી ૧૦૨ સુવર્ણ ચંદ્રક હતા. ભારત પછી બીજા નંબરે જાપાન હતું જેણે માત્ર ત્રણ ગોલ્ડ જીત્યા હતા. જાપાને ત્રણ સિલ્વર અને પાંચ બ્રોન્ઝ સહિત કુલ ૧૧ ચંદ્રક મેળવ્યા હતા. આર્જેન્ટિના બે

ગોલ્ડ સાથે ત્રીજા સ્થાને હતું. દેશોને ગોલ્ડ મેડલને આધારે ક્રમ અપાતા હોય છે. નેપાળે એક ગોલ્ડ, ૩૬ સિલ્વર અને ૧૫ બ્રોન્ઝ સહિત કુલ બાવન મેડલ મેળવ્યા હતા અને સંખ્યાની દૃષ્ટિએ સૌથી વધુ ચંદ્રકો જીતનાર દેશોમાં ભારત પછી નેપાળ બીજા નંબરે હતું. ભારતે ૧૨૨ એથલીટોને આ સ્પર્ધામાં ઊભાં રાખ્યા હતા. ૭૯માંથી ૩૧ દેશના એથલીટ ઓછામાં ઓછો એક ચંદ્રક જીત્યા હતા. ■

સિરાજ માટે પાણ હવે વર્લ્ડ ઓફ મેનેજમેન્ટ: પ્રસિદ્ધ ક્રિષ્ના આચરલેન્ડ-ઇંગલેન્ડ જશે

જસપ્રીત બુમરાહની માફક હવે મોહમ્મદ સિરાજને પણ વર્લ્ડ ઓફ મેનેજમેન્ટના ભાગરૂપે આરામ આપવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે જેને પગલે તેને આ મહિને આચરલેન્ડ અને ઇંગ્લેન્ડના પ્રવાસે નહીં લઈ જવામાં આવે અને તેના સ્થાને પ્રસિદ્ધ ક્રિષ્નાને મોકલવામાં આવશે.

આઇપીએલ પહેલાં છેલ્લી ઘડીએ સિરાજનો સમાવેશ ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપની ટીમમાં કરવામાં આવ્યો હતો અને ત્યાર બાદ તે આઇપીએલમાં ૧૭ મેંચ રમ્યો જેમાં તેણે કુલ ૧૯ વિકેટ લીધી હતી.

તે સોમવારે ન્યૂ ચંડીગઢમાં પૂરી થયેલી અફઘાનિસ્તાન સામેની એકમાત્ર ટેસ્ટમાં પણ રમ્યો હતો. આ ટેસ્ટમાં તેને ઓછી ઓવર અપાઈ હતી અને તેણે એક વિકેટ લીધી હતી. ■

નાઇટકલબમાં ઇંગલેન્ડના બે ક્રિકેટરોનો રગ્ગી પ્લેયર સાથે ઝઘડો, પાત મારામારી સુધી પહોંચી ગઈ!

લંડન: ઇંગ્લેન્ડ રવિવારે લોર્ડ્સમાં ન્યૂ ઝીલેન્ડ સામેની પ્રથમ ટેસ્ટ જીતી લીધી ત્યાર બાદ ચેલ્સી નાઇટકલબમાં તકરારની એક ઘટના બની હતી જેમાં ઇંગ્લેન્ડનો કેપ્ટન બેન સ્ટોક્સ તથા બોલર ગસ એંટકિન્સન સામેલ હતા અને તેમનો એક એંટેડેમીના રગ્ગી પ્લેયર સાથે ઝઘડો થયો હતો જેમાં રગ્ગી ખેલાડીએ મુક્કો માર્યો હતો.

બેન સ્ટોક્સ

સ્ટોક્સ અને એંટકિન્સન ઉપરાંત પણ બીજા કેટલાક બ્રિટિશ ક્રિકેટરો આ કલબમાં ગયા હતા. જોકે સ્ટોક્સ અને એંટકિન્સન મોડે સુધી રોકાયા હતા અને સોમવારે પેરોલિયે રગ્ગી ખેલાડી સાથે તેમનો ઝઘડો થયો હતો. એવું કહેવાય છે કે રગ્ગી પ્લેયરે એંટકિન્સનને મારવા મુક્કો ઉગામ્યો હતો, પરંતુ તેને બદલે નજીકમાં ઊભેલા ક્રિકેટરોના સલામતી રક્ષકને વાગ્યો હતો. એ સિક્યારિટી ગાર્ડને ઈજા થઈ હતી અને તેણે ટાંકા લેવા પડ્યા હતા. જોકે કહેવાય છે કે સ્ટોક્સ કે એંટકિન્સનને કોઈ જ ઈજા નહોતી થઈ. જોકે રગ્ગી પ્લેયરે બીજો મુક્કો પણ ઉગામ્યો હતો કે નહીં એ વિશે કંઈ જાણ નહોતી અને કલબના સંચાલકોએ પોલીસને પણ નહોતી બોલાવી એટલે કોઈની ધરપકડ થઈ હોવાના પણ સમાચાર નહોતા.

ક્રિકેટરનો કોઈ વાંક નહોતો એટલે તેમને કોઈ સજા ન થવી જોઈએ. જોકે ઇંગ્લેન્ડના ક્રિકેટ બોર્ડને વાંધો એ છે કે સ્ટોક્સ અને એંટકિન્સન ટીમનો પ્રોટોકોલ તોડીને મોડે સુધી કલબમાં રોકાયા શા માટે?

કહેવાય છે કે આખી ઘટનાની તપાસ થઈ રહી હોવાથી ન્યૂ ઝીલેન્ડ સામે ૧૭મી જૂને શરૂ થનારી બીજી ટેસ્ટમાં બેન સ્ટોક્સને કદાચ નહીં રમવા મળે અને તેની ગેરહાજરીમાં હંદરી બ્રૂક કેપ્ટનરી સંભાળશે. એંટકિન્સન પણ કદાચ નહીં રમી શકે. ■

ઓસ્ટ્રેલિયાનો ક્રિકેટર માર્કલ ક્લાર્ક હરિયાણાના મુખ્ય પ્રધાનને શું કામ મળ્યો?

ચંડીગઢ: ઓસ્ટ્રેલિયાનો ભૂતપૂર્વ ક્રિકેટ-કેપ્ટન માર્કલ ક્લાર્ક મંગળવારે અહીં હરિયાણાના મુખ્ય પ્રધાન નાયબ સિંહ સૈનીને તેમના નિવાસસ્થાને મળ્યો હતો. ક્લાર્ક તેમની સાથે રાજ્યમાં ક્રિકેટના વિકાસ વિશે તેમ જ ભારત અને ઓસ્ટ્રેલિયા વચ્ચે બેલકૂદ શ્વેત સંબંધો કેવી રીતે વધુ મજબૂત બનાવી શકાય એ વિશે ચર્ચા કરી હતી. સરકારી નિવેદન મુજબ માર્કલ ક્લાર્ક હરિયાણામાં ક્રિકેટ એંકેડેમી સ્થાપવા માટેની શક્યતાઓ ચકાસવા ખૂબ આતુર છે.

આવનારા વર્ષોમાં આ રાજ્ય વધુ ટેલન્ટેડ ક્રિકેટરો તથા એથલીટો આપી શકે એમ છે. ૪૫ વર્ષીય ક્લાર્કે મુખ્ય પ્રધાન સૈનીને એવું પણ કહ્યું હતું કે 'હું યુવાન ઓસ્ટ્રેલિયન ખેલાડીઓને (તાલીમ માટે અને મેંચો રમવા માટે) ભારત લાવું છું એવી રીતે ભારતના યુવા ખેલાડીઓ ઓસ્ટ્રેલિયાનો પ્રવાસ કરે એ માટેની તકો હું ઊભી કરવા માગું છું. આવું કરવાથી ખેલાડીઓને અરસપરસના હવામાનમાં રમવાનો લાભ મળે તેમ જ તેમને મહત્ત્વનો આંતરરાષ્ટ્રીય અનુભવ પણ મળે.' ઓસ્ટ્રેલિયાનો ભૂતપૂર્વ કેપ્ટન માર્કલ ક્લાર્ક હરિયાણાના મુખ્ય પ્રધાન સૈની સાથે ક્રિકેટ પણ રમ્યો હતો. ક્લાર્ક ખાસ તો ભારત અને અફઘાનિસ્તાન વચ્ચે સોમવારે પૂરી થયેલી એકમાત્ર ટેસ્ટમાં કોમેન્ટરી આપવા ભારત આવ્યો છે. ■

ડીઆરએસ લેવામાં અફઘાન ટીમ હજી કાચી: પાયબસ

ન્યૂ ચંડીગઢ: ભારત સામેની ટેસ્ટ મેચમાં રવિવારના બીજા દિવસે ઉપરાઉપરી બે બોલમાં ડિસિઝન રિવ્યૂ સિસ્ટમની મદદ ન લેવાની ભૂલ અફઘાનિસ્તાનને ભારે પડી રહી છે. બીજી તરફ અફઘાનિસ્તાનની ટીમના કોચ રિચર્ડ પાયબસે ડીઆરએસ બાબતમાં પોતાની ટીમની ભૂલો કબૂલ કરી છે. બાંગ્લાદેશી અમ્પાયરની ભૂલ, અફઘાનીઓની નાહિંમત અફઘાનિસ્તાનના ખેલાડીઓ ન્યૂ ચંડીગઢની ૪૦ ડિગ્રીની ગરમીમાં રવિવારના બીજા દિવસે ભારત સામેનો પરાજય ટાળવા તત્તલો મહેનત કરી રહ્યા હતા એવામાં બાંગ્લાદેશી અમ્પાયર શરકુદૌલા સૈકતે બે બોલમાં બે બલ્ડર કર્યા હતા.

રાહુલ, ગિલ, પંતને લાભ શનિવારના પહેલા દિવસે કેએલ રાહુલને અમ્પાયરની ભૂલ અને રિવ્યુની મદદ ન લેવાની અફઘાનિસ્તાનનીઓના નિર્ણયથી ફાયદો થયો હતો. પછીથી રાહુલે સેન્યુરી પૂરી કરી હતી. અફઘાનિસ્તાનની ટીમ પાસે રવિવારે એક જ રિવ્યૂ બાકી હતું કારણકે પહેલા બે રિવ્યૂ તેઓ ગુમાવી ચૂક્યા હતા. ૮૯મી ઓવર ઓમરઝાઇએ કરી હતી જેનો યોથો બોલ ગિલને પેડ પર વાગ્યો હતો અને ખેલાડીઓએ અપીલ કરી હતી. જોકે અમ્પાયરે તે તેને નોટ આઉટ જાહેર કર્યો

હતો, પરંતુ અફઘાનિસ્તાનના કેપ્ટન શાહીદીએ ડીઆરએસની મદદ લેવાનું ટાળ્યું હતું. પછીથી રિપ્લેમાં જોવા મળ્યું કે એ બોલ ગિલને પેડ પર ન વાગ્યો હોત તો તેનું લેગ સ્ટમ્પ ઉપડી ગયું હોત. ગિલ ત્યારે ૧૦૮ રન પર રમી રહ્યો હતો અને ઘણા સમય બાદ ૧૨૬ રન પર તેણે વિકેટ ગુમાવી હતી. એ પછીના જ બોલમાં અમ્પાયરે ફરી બલ્ડર કર્યું હતું. ૮૧ રન પર વિકેટ ગુમાવનાર રિષભ પંત ત્યારે ૫૪ રન પર હતો અને ઓમરઝાઇનો બોલ તેના થાય પેડને સ્પર્શીને પાછળ ગયો હતો અને વિકેટકીપરે બોલ ઝીલી લીધો હતો. અમ્પાયરે એ અપીલ પણ નહારી દીધી હતી. અફઘાનિસ્તાનને ફરી રિવ્યૂ લેવાનું ટાળ્યું હતું. જોકે અલ્ટ્રા એજમાં ખબર પડી કે બોલ પંતના

બેટને અડીને વિકેટકીપર તરફ ગયો હતો. અફઘાનિસ્તાનની આ કેટલીક ભૂલો ભારતીય ટીમને ફાયદારૂપ સાબિત થઈ હતી. ભારતે આઠ વિકેટ ૫૬૪ રનના સ્કોર પર પ્રથમ દાવ લડીલે કર્યો હતો. અફઘાનિસ્તાનના કોચ રિચર્ડ પાયબસે પોતાની ટીમની ભૂલ કબૂલ કરતા કહ્યું હતું કે 'અમે ડીઆરએસ લેવાની બાબતમાં ગરબડ કરી નાખી. જ્યારે ડીઆરએસની મદદ લેવાનો સમય આવ્યો હતો ત્યારે અમારા ખેલાડીઓ હિંમત જ ગુમાવી બેઠા હતા. બીજી રીતે કહું છું તેઓ નિર્ણય બરાબર નહોતા લઈ શક્યા. કેપ્ટન સાથે મળીને અમારી ટીમના બે-ત્રણ ખેલાડીઓ ડીઆરએસ વિશે અભિપ્રાય આપતા હોય છે. જોકે તેમની વચ્ચે સહમતી નહોતી એટલે તેમણે બંને વખત રિવ્યૂ લેવાનું ટાળ્યું હતું.' ■

હાર્દિકનો વાપસીનો રસ્તો સાફ, રોહિતને પણ મળી ગઈ લીલી ઝંડી

બેંગ્લુરુ: ટીમ ઇન્ડિયા માટે અને ટીમના કરોડો ક્રિકેટપ્રેમીઓ માટે પુશ ખબર છે. હાર્દિક પંડ્યા અને રોહિત શર્મા બીસીસીઆઇના સેન્ટર ઓફ એક્સેલન્સ (સીઓઇ) દ્વારા કુલ્લી ફિટ જાહેર કરવામાં આવ્યા છે. તેઓ અફઘાનિસ્તાન સામે શનિવાર, ૧૩મી જૂને ધરમશાલામાં શરૂ થનારી ત્રણ મેંચની વન-૩ સિરીઝમાં રમી શકશે. સીઓઇની સ્પોર્ટ્સ સાયન્સ ટીમે હાર્દિક અને રોહિતને ફિટનેસનું સર્ટિફિકેટ આપ્યું છે. હાર્દિક અને રોહિત તાજેતરમાં ફિટનેસના અભ્યાસને લીધે મુંબઈ ઇન્ડિયન્સ વતી આઇપીએલની અમુક મેંચો નહોતા રમી શક્યા. હાર્દિકને પીટમાં ટુખાવો હતો, જ્યારે રોહિતને પગમાં ઈજા હતી. હાર્દિક ગલ્ફવેન્ડ માહિકા શર્મા સાથે વિદેશ પ્રવાસે જઈ આવ્યો ત્યાર બાદ બીજી જૂનથી સીઓઇમાં જ હતો જ્યાં તેણે ફિટનેસ પુરવાર કરવાને લગતી કેટલીક પ્રક્રિયા પૂરી કરી અને (વન-૩ મેંચ માટે જરૂરી) પૂરી ૧૦ ઓવર બોલિંગ કરી હતી. બીસીસીઆઇના સૂત્રએ જણાવ્યું છે કે 'હાર્દિક અને રોહિતને ફિટનેસની બાબતમાં કંઈ જ તકલીફ નથી તેમ જ વિવિધ માપદંડ માટેના ફિટનેસ ડેટા ક્રિકેટ બોર્ડના સ્ટ્રેન્થ એન્ડ કન્શિસિંગ કોચ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવ્યા છે.' ભારતની વન-૩ ટીમમાં સંતુલનની દૃષ્ટિએ ઓવરઆઉટ-૨૨ હાર્દિક ખૂબ અગત્યનો ખેલાડી છે. ભારતના સહાયક કોચ શિતાંશુ કોટકે પણ સોમવારે જણાવ્યું હતું કે ફિટનેસની બાબતમાં હાર્દિકને હવે ઘણું સાડું છે.' વિરાટ કોહલી પગના ટુખાવને કારણે અફઘાનિસ્તાન સામેની આગામી વન-૩ સિરીઝમાં નથી રમવાનો. ત્રણ મેંચ ધરમશાલા, લાખનગી અને ચેન્નઈમાં રમાશે. ■

માનવ સુધાર જેવા ખેલાડીઓને શોધવાનો શ્રેય બીસીસીઆઇને: કોટક

મુલ્લાપુર: ભારતીય ક્રિકેટ ટીમના બેટિંગ કોચ સિતાંશુ કોટકે સોમવારે ડાબા હાથના સ્પિનર માનવ સુધારના ટેસ્ટ ડેબ્યુમાં પ્રભાવશાળી પ્રદર્શનનો શ્રેય ભારતીય ક્રિકેટ કંટ્રોલ બોર્ડ (બીસીસીઆઇ) ના પ્રતિભા ઓળખવાના મજબૂત માળખાને આપ્યો હતો. નોંધપાત્ર છે કે સુધારે મેચમાં સાત વિકેટ લીધી હતી જેમાં અફઘાનિસ્તાન સામેની એકમાત્ર ટેસ્ટ મેચની પ્રથમ ઇનિંગમાં છ વિકેટો સમાવેશ થાય છે, જેના કારણે ભારત ત્રણ દિવસમાં એક ઇનિંગ અને ૩૦૦ રનથી પોતાનો સૌથી મોટો વિજય હાંસલ કરી શક્યું હતું. મેચ પછી કોટકે કહ્યું હતું કે, 'તેણે (સુધારે) ખરેખર સારી બોલિંગ કરી. તે એક આશ્ચર્યક ખેલાડી છે અને તેનું પ્રદર્શન ઉત્કૃષ્ટ હતું. માનવ છેલ્લા બે કે ત્રણ વર્ષથી

ઇન્ડિયા એ અને ઇન્ડિયા ઇમર્જિંગ ટીમ માટે સતત રમી રહ્યો છે. આ તેના માટે એક મહાન તક હતી અને તેણે સારું પ્રદર્શન કર્યું. તેણે ખૂબ સારી બેટિંગ પણ કરી, જે ખૂબ જ સંતોષકારક છે.' કોટકે સુધારના સારા પ્રદર્શનનો શ્રેય બીસીસીઆઇના માળખાને આપ્યો જે પ્રતિભાની ઓળખ કરે છે અને તેને તકો પૂરી પાડે છે. મને લાગે છે કે બીસીસીઆઇનું માળખું ખૂબ મદદરૂપ છે કારણકે ખેલાડીઓ ટેસ્ટ સ્તર સુધી પહોંચતા પહેલા ઘણી બધી મેચ રમે છે. રણજી ટ્રોફી અને ઇન્ડિયા-એ સફર ખેલાડીઓને રમવા માટે પુષ્કળ તકો પૂરી પાડે છે. આ બધા ખેલાડીઓ માટે મૂલ્યવાન અનુભવ આપે છે. ■

ભારત માટે ટેસ્ટમાં બોલિંગ નહીં પણ બેટ્સમેનોની અશિસ્ત ચિંતાનો વિષય: ગાવસ્કર

મુલ્લાપુર: ભારતે અફઘાનિસ્તાન સામે ટેસ્ટ મેચમાં એક ઇનિંગ અને ૩૦૦ રનથી શાનદાર જીત મેળવી હતી. ટીમ ઇન્ડિયાના ઐતિહાસિક જીત બાદ ભારતના પૂર્વ કેપ્ટન સુનીલ ગાવસ્કરે કહ્યું કે ટેસ્ટ ક્રિકેટમાં ભારત માટે ચિંતાનો સૌથી મોટો વિષય બોલિંગ નહીં, પરંતુ બેટિંગમાં શિસ્ત છે અને હવે ટીમને 'સંક્રમણ-કાળની ટીમ' તરીકે જોવાનું બંધ કરી દેવું જોઈએ. ભારતે ટેસ્ટ ક્રિકેટમાં પોતાની અત્યાર સુધીની સૌથી મોટી ઇનિંગની જીત નોંધાવી હતી. આ એકમાત્ર મેચમાં અફઘાનિસ્તાન પર દબદબો જાળવી રાખ્યો હતો જેમાં ડેબ્યૂ મેચ રમનાર ડાબોલી સ્પિનર માનવ સુધારે સાત વિકેટ ઝડપીને પ્રભાવશાળી પ્રદર્શન કર્યું હતું. ગાવસ્કરે કહ્યું કે દરેક ટીમમાં ખેલાડીઓ બદલાતા

રહેતા

વર્લ્ડવર્લ્ડ

મેઘને કહો, પરસે અનરાધાર

આમ જો સાંબેલાધાર નહીં વરસશે, તો મોંઘવારીના વિકરાળ વાદળ મંડરાશે એવી ભીતિ સાથે પર્યાપ્ત બફર સ્ટોક અને વૈકલ્પિક પાકના કવચનો આશાવાદ પણ છે!

આખો છે. આ સાથે વિલંબિત અને શુષ્ક ચોમાસાની અપેક્ષાઓ અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોમાં વહેલી વાવણી પ્રવૃત્તિઓ માટે જોખમ ઊભું કરે છે, જે વિક્ષેપકારક અલનીનો તબક્કા સાથે વધી શકે છે.

ચોમાસું મોટું પડ્યું છે અને સમગ્ર દેશમાં સામાન્ય કરતાં ઓછો વરસાદ જોવા મળ્યો છે. ઉત્તરપશ્ચિમ, મધ્ય અને દક્ષિણ પ્રદેશોમાં મુખ્ય પાક ઉત્પાદક પ્રદેશો હોવાથી, આ વર્ષે ખાદ્ય ઉત્પાદનના અંદાજ પર નોંધપાત્ર જોખમ છે. દેશમાં કુલ પાક ઉત્પાદનનો લગભગ ૪૦ ટકા ચોમાસાના મુખ્ય ક્ષેત્રમાં કેન્દ્રિત છે, જેમાં આ વર્ષે ઓછો વરસાદ પડવાની સંભાવના છે.

અર્થશાસ્ત્રીઓ કહે છે કે વરસાદ ઓછો પડે તો, કઠોળ, બરછટ અનાજ (કડ ધાન્ય), તેલીબિયાં અને મસાલા જેવા વરસાદ આધારિત પાકને અસર થઈ શકે છે. વધુમાં, ડાંગરનું ઉત્પાદન મુખ્યત્વે ઉત્તરપશ્ચિમ પ્રદેશ (કુલ ઉત્પાદનના ૨૭ ટકા) અને પૂર્વ અને ઉત્તરપૂર્વીય પ્રદેશ (૨૭ ટકા)માં કેન્દ્રિત છે. ત્યારબાદ મધ્ય અને દક્ષિણ ભારતમાં (પ્રત્યેકમાં કુલ ઉત્પાદનના ૧૫ ટકા) જેટલું થાય છે.

ડાંગર માટે સિંચાઈ કવરેજ વધુ હોવાથી, વિલંબિત અથવા સામાન્ય કરતા ઓછા વરસાદની આદર્શ રીતે પાક વાવણી પર ઓછી અસર થવી જોઈએ. વડોદરા અને ગુજરાતમાં, જે ઉત્તરપશ્ચિમ ભારતમાં (કુલ ઉત્પાદનના ૬૮ ટકા) અને મધ્ય ભારતમાં (૨૫ ટકા) ઉત્પન્ન થાય છે અને આ બંને પ્રદેશોમાં સામાન્ય કરતાં ઓછો વરસાદ પડવાની શક્યતા હોવાનું હવામાન ખાતાના અહેવાલમાં નોંધવામાં આવ્યું છે.

જો જમીનમાં ભેજ ઓછો હોય (વરસાદનો અભાવ) અને તે સમયે જળાશયોનું સ્તર પર્યાપ્ત ન હોય, તો ડાંગર અને વડોદરા ઉત્પાદન પર થોડી અસર પડી શકે છે. ૨૯ મે સુધીમાં જળાશયોનું સ્તર કુલ ક્ષમતાના ૭૧ ટકા હતું, જે કુલ ક્ષમતાના લાંબા ગાળાના સરેરાશ ૨૬ ટકા કરતા વધારે છે. જોકે, એક સારી બાબત એ છે કે દેશમાં ૨૭૫ લાખ મેટ્રિક ટનના બફર ધોરણની આવશ્યકતા સામે હાલ ૫૧૭ લાખ મેટ્રિક ટન વડોદરા અને કોઈની સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવી નહોતી, પરંતુ ૨૦૧૫થી ગેરકાયદેસર રીતે હસ્તગત કરાયેલી કેટલીક જમીન પાછી મેળવવાના પ્રયાસો શરૂ થયા હતા.

અંતે ૨૦૧૮માં જમ્મુ અને કાશ્મીરના રાજ્યપાલ સત્ય પાલ મલિકના કાર્યકાળ દરમિયાન આ કાયદેસર કરવામાં આવ્યું હતું. તેમણે રોશની એક્ટ કૌભાંડની તપાસ સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન (સીબીઆઈ)ને સોંપી દીધી હતી.

આમાં વળી કેવું કૌભાંડ થઈ શકે? હજી રોશની એક્ટ સ્કેમની સપાટી ખોદાતાં મોટાં હાડપિંજર નીકળવાનાં હતાં. (ક્રમશઃ)■

કવર સ્ટોરી
નિલેશ વાઘેલા
feedback@bombaysamachar.com

આપણું ધ્યાન અત્યારે કૂડ ઓઇલની ઉપલબ્ધતા પર મંડાયેલું છે, પરંતુ આપણા અર્થતંત્ર માટે આજે પણ જળવાઈ ઇંધણનું કામ કરે છે. વરસાદ ભારતીય અર્થતંત્રના સ્વાસ્થ્ય સાથે આંતરિક રીતે જોડાયેલો છે. મજબૂત ચોમાસું ગ્રામીણ આવકમાં વધારો કરે છે અને કુળવાને હળવો કરે છે જ્યારે અપર્યાપ્ત વરસાદ કૃષિ ઉત્પાદનમાં ઘટાડો કરી શકે છે અને ખાસ કરીને ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં ખર્ચશક્તિને નુકસાન પહોંચાડી શકે છે.

હવે ચિંતાનો વિષય એ છે કે અલનીનોની અસરને કારણે વરસાદમાં ઘટ રહેવાની આશંકા છે. હવામાન વિભાગે તેની ચોમાસાની આગાહીમાં હીટ વેવની સાથે વરસાદમાં ૧૦ ટકાની ખાધની આગાહી કરી છે જે સમગ્ર ભારતમાં, મુખ્યત્વે ઉત્તરપશ્ચિમ, મધ્ય અને દક્ષિણ પ્રદેશોમાં ખાદ્ય ઉત્પાદનમાં ઘટાડો કરી શકે છે. આના પરિણામે મુખ્ય છૂટક કુળાવો પાંચ ટકાથી વધુ રહેશે, એવી ધારણા અર્થશાસ્ત્રીઓ વ્યક્ત કરી રહ્યા છે.

જોકે, આઇએમડીના એક અધિકારી કહે છે કે અલનીનો અંગે અગાઉ પણ ચેતવણી જાહેર થઇ હોવાથી આ વખતે ઓછા વરસાદને કારણે પાક નિષ્ફળ જવાની શક્યતા કદાચ અગાઉના વર્ષો જેવી તીવ્ર ન હોય એવી આશા રાખી શકાય છે, કારણ કે પ્રારંભિક આગાહીને કારણે ખેડૂતો તેમની વાવણીનું વધુ સારી રીતે આયોજન કરવા સાથે વૈકલ્પિક પાક તરફ વળી શકે છે.

જો ખેડૂતો વૈકલ્પિક પાક અને ટૂંકા ગાળાના પાક દ્વારા વ્યવસ્થાપન કરી શકે, તો નુકસાન ઘટાડી શકાય છે, એવી આશા વ્યક્ત કરતાં આઇએમડીના પ્રાદેશિક હવામાન કેન્દ્રના અધિકારીએ પત્રકારો સાથેની વાતચીતમાં જણાવ્યું હતું કે બાજરી, મકાઈ, કઠોળ અને તેલીબિયાંને વૈકલ્પિક પાક, ડાંગર જેટલા પાણીનો વધુ વપરાશ કરતા નથી.

એક અન્ય અર્થશાસ્ત્રીએ કહ્યું હતું કે, અહતવાળા ચોમાસાના ભૂતકાળના અનુભવોમાંથી સંકેતો જોતાં, ફક્ત આ પરિબળ

અર્થતંત્રએ વરસાદની અછત ને હીટવેવનો સામનો કરવો પડશે
વરસાદ સાથે ભારતીય અર્થતંત્ર સજ્જત જોડાયેલું છે. અપૂરતા ચોમાસાને કારણે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૭માં કુળાવો પાંચ ટકાથી ઉપર પહોંચી શકે છે અર્થશાસ્ત્રીઓ કહે છે કે વરસાદની ખાધ, ખાદ્ય ઉત્પાદનમાં ઘટાડો કરી શકે છે અને કુળાવો વર્તમાન ૩.૪૮ ટકાથી વધીને પાંચ ટકા સુધી પહોંચી શકે છે. ઉત્તરપશ્ચિમ, મધ્ય અને દક્ષિણ પ્રદેશોમાં મુખ્ય પાક ઉત્પાદક પ્રદેશોમાં સામાન્ય કરતાં ઓછો વરસાદ પડવાથી આ વર્ષે ખાદ્ય ઉત્પાદનના અંદાજ પર નોંધપાત્ર જોખમ છે. ખાસ કરીને ડાંગર અને વડોદરા ઉત્પાદનને અસર થઈ શકે છે.

ખાદ્ય કુળાવો પર ૨૫ બેસિસપોઇન્ટ વધુ અસર કરી શકશે નહીં. જો, ચોમાસાની અછત મુખ્ય ખરીદ પાક ઉગાડતા પ્રદેશોમાં દુષ્કાળની સ્થિતિ સાથે આવે, જેમ કે ગંભીર અલનીનો ઘટના દરમિયાન થઈ શકે છે, તો મુખ્ય ખાદ્ય કુળાવો ૫૦ બેસિસ પોઇન્ટ સુધી વધી શકે છે, જ્યારે ગ્રામીણ ગ્રાહકોને તેમના શહેરી સમકક્ષો કરતાં નોંધપાત્ર રીતે ઊંચા ભાવ દબાણનો સામનો કરવો પડી શકે છે.

તેમણે એવી ધારણાં વ્યક્ત કરી હતી કે, વર્તમાન સમયે ખાદ્ય કુળાવો ૫.૫૦ ટકા અને મુખ્ય કુળાવો પાંચ ટકા રહેશે, જેમાં ચોમાસાના વાસ્તવિક પ્રદર્શનના આધારે સુધારો પણ શક્ય છે. સરવાળે ખાદ્ય અને ઊર્જાના ઊંચા ભાવને કારણે મુખ્ય કુળાવો ૫ ટકાથી વધુ રહેશે.

ખાદ્ય કુળાવો છૂટક અને જથ્થાબંધ બંને સૂચકાંકોમાં વધી રહ્યા છે, જેમાં માંસ, માછલી અને અન્ય સીફ્ટ, ફળો, ખાદ્ય તેલ અને તૈયાર ઉત્પાદનો જેવા ઘણા ક્ષેત્રોમાં વધારો જોવા મળી રહ્યો છે. દેશના ઉત્તર અને મધ્ય ભાગોમાં

ઉનાળામાં વધારો અને ભારે ગરમીની સ્થિતિને કારણે શાકભાજી અને ફળો જેવા નાશવંત પાકમાં ટૂંક સમયમાં વધારો જોવા મળી શકે છે.

જોકે, કેટલીક હકીકતોને નજરઅંદાજ કરી શકાય એમ નથી. ભારત હવામાન વિભાગ (આઇએમડી)ની ૨૯ મેના રોજ પ્રકાશિત થયેલી નવીનતમ આગાહીમાં જૂન-સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૬ દરમિયાન વરસાદ સામાન્ય કરતાં ૧૦ ટકા ઓછો (લાંબા ગાળાના સરેરાશના ૯૦ ટકા) રહેવાની આગાહી કરવામાં આવી છે. આ અંદાજો સામાન્ય કરતાં ઓછા ટકા ઓછો વરસાદ હોવાના અગાઉના અંદાજ કરતાં ઓછા છે. તાજેતરના અંદાજ મુજબ, ચોમાસામાં સામાન્યથી ઓછો વરસાદ થવાની સંભાવના ૮૪ ટકા છે, જ્યારે પહેલાં લાંબા ગાળાના અંદાજમાં ૬૬ ટકા સંભાવના આપવામાં આવી છે.

આઇએમડીએ આગામી મહિનાઓમાં ભારે ગરમીની સ્થિતિ ચાલુ રહેવાનો સંકેત પણ

આ તો સ્કેમ છે...

અતિશયોક્તિનું જોખમ લઈનેય કહેવું ગમે કે કૌભાંડની કલ્પના શક્તિમાં ભારત અવ્વલ નંબરે આવે. જાનવરના ઘાસથી લઈને માનવીના કફન સુધી સ્કેમ કરી બતાવ્યાં છે મેરા ભારત મહાનના નેતા અને બાબુ લોગોએ. એક કૌભાંડ તો રોશની એક્ટ નામના કાયદાના ઓછા હેઠળ આચર્યાં હતાં હોવાથી. આપણામાંથી બહુ ઓછા લોકોને રોશની એક્ટ વિશે કોઈ જાણકારી હોવાની શક્યતા છે. તો આરંભ કરીએ રોશની એક્ટની માહિતીથી. જમ્મુ અને કાશ્મીર રાજ્યના મુખ્યમંત્રી ફાઇફ અબ્દુલલાહની સરકારના કાળની વાત છે. ૨૦૦૧માં ફાઇફ અબ્દુલલાહના કાર્યકાળ દરમિયાન અમલમાં મૂકવામાં આવ્યો હતો એક કાયદો, જમ્મુ અને કાશ્મીર સ્ટેટ લેન્ડ (વેસ્ટિંગ ઓફ ઓનરશિપ ટુ ઓફ ચુપન્ટ્સ) એક્ટ, ૨૦૦૧.

આ કાયદાનો હેતુ ખૂબ ઉમદા હતો. એના હેઠળ જમ્મુ અને કાશ્મીર રાજ્યની જમીન પર ગેરકાયદે રીતે કબજો ધરાવતા લોકોને, જમ્મુ અને કાશ્મીર સરકાર દ્વારા નક્કી કરાયેલી રકમ ચૂકવ્યા બાદ તે જમીનની માલિકી આપવાની જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી. કલ્પના કરો ગેરકાયદે જમીન પચાવી બેઠેલા લોકોને સજા કરવાને બદલે જમીનના કાયદેસરના માલિક બનાવવાને સ્કીમ હતી આ. પણ અગાઉ જણાવ્યા મુજબ આ કાયદાત પાછળનો હેતુ વીજ પ્રોજેક્ટો માટે નાણાં એકઠા કરવાનો હતો. રાજ્ય સરકાર દ્વારા આ યોજનામાંથી મળનારી આવકનો ઉપયોગ વીજ પ્રોજેક્ટોને ભંડોળ પૂરું પાડવા માટે કરવાનો

વિચાર હોવાથી આ કાયદાને બિનસત્તાવાર રીતે 'રોશની એક્ટ' નામ મળ્યું હતું. સરકારે અંદાજે ૨૦.૪૬ લાખ કર્નાલ (લગભગ ૧.૦૨ હેક્ટર) જમીનની માલિકી હસ્તાંતર કરીને ૨૫૦૦૦ કરોડ રૂપિયા એકત્ર કરવાનો લક્ષ્યાંક રાખ્યો હતો. શરૂઆતમાં નંશનલ ફોન્ડર્સ પાર્ટની ફાઇફ અબ્દુલલાહ સરકારે આ યોજનાનું કટ-ઓફ વર્ષ ૧૯૯૦ રાખ્યું હતું. બાદમાં પીડીપી-કોંગ્રેસ સરકાર દ્વારા પહેલાં કટ-ઓફ વર્ષ ૨૦૦૪ સુધી અને ફરી ૨૦૦૭ સુધી લંબાવવામાં આવ્યું હતું. વિચાર આવે કે સહીઓથી કાળા ઊંચા અંધકારમાં ગરકાવ કેટેકેટલાં ગામોમાં

રોશની જ રોશની થઈ હશેને? પરંતુ રાજ્યમાં વીજ પ્રોજેક્ટોને નાણાકીય સહાય આપવા માટે ભંડોળ ઊભું કરવાના હેતુથી રાજ્યની જમીનના કબજેદારોને માલિકીના હક્કો આપવાની જોગવાઈ કરતો કાયદાના નામે મસમોટો ગોટાળો થયો હોવાનું ૨૦૧૪માં બહાર આવ્યું હતું.

હા, વર્ષ ૨૦૧૪માં રાજ્યના નિયંત્રક અને મહાલેખા પરીક્ષક (કગ-કમ્પ્રોવેલર એન્ડ ઓડિટર જનરલ)એ આ કાયદાના અમલમાં અનિયમિતતાઓ આચર્યાં હોવાના મુદ્દા ઉઠાવ્યા હતા. અને ૨૦૧૫માં સ્ટેટ વિજિલન્સ ઓર્ગેનાઇઝેશને ૨૦થી વધુ સરકારી અધિકારીઓ સામે આ કાયદાનો દુરુપયોગ કરવાનો આરોપ મૂક્યો હતો. જોકે કમનસીબે કોઈની સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવી નહોતી, પરંતુ ૨૦૧૫થી ગેરકાયદેસર રીતે હસ્તગત કરાયેલી કેટલીક જમીન પાછી મેળવવાના પ્રયાસો શરૂ થયા હતા.

અંતે ૨૦૧૮માં જમ્મુ અને કાશ્મીરના રાજ્યપાલ સત્ય પાલ મલિકના કાર્યકાળ દરમિયાન આ કાયદેસર કરવામાં આવ્યું હતું. તેમણે રોશની એક્ટ કૌભાંડની તપાસ સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન (સીબીઆઈ)ને સોંપી દીધી હતી. આમાં વળી કેવું કૌભાંડ થઈ શકે? હજી રોશની એક્ટ સ્કેમની સપાટી ખોદાતાં મોટાં હાડપિંજર નીકળવાનાં હતાં. (ક્રમશઃ)■

પ્રાસંગિક અમૂલ દવે
feedback@bombaysamachar.com

હેં... વિનાશના આરે વિશ્વ?

યુદ્ધના ગંભીર પડછાયા અને વૈશ્વિક અસ્થિરતા ચિતરે છે ધુજાવી મૂકે એવું એક ભયપ્રેરક ચિત્ર

વર્તમાન વૈશ્વિક પરિદેશ્ય માનવ ઇતિહાસના સૌથી નાજુક અને જોખમી તબક્કામાંથી પસાર થઈ રહ્યું છે. વિશ્વના વિવિધ ખૂણે ભડકેલી સંઘર્ષની જ્વાળાઓ હવે માત્ર પ્રાદેશિક નથી રહી, પરંતુ તે એક વિશાળ વૈશ્વિક સંકટમાં પલટાવવાની તૈયારીમાં છે. રશિયા-યુકેન યુદ્ધ, મધ્ય પૂર્વમાં ઈરાન-અમેરિકા વચ્ચે વધતો તણાવ અને ઉત્તર કોરિયાનું વધતું જતું પરમાણુ આક્રમણ આ ત્રણેય પરિબળ એક સાથે મળીને વિશ્વને ત્રીજા વિશ્વયુદ્ધની ભયાનક ધાર પર લાવીને ઊભા કરી દીધા છે. આ સ્થિતિ માત્ર રાજકીય નથી, પરંતુ તે અર્થતંત્ર, માનવતા અને ભવિષ્યની સુરક્ષા માટે એક ગંભીર ચેતવણી છે.

રશિયા અને યુકેન વચ્ચે છેલ્લાં ચાર વર્ષથી ચાલી રહેલા યુદ્ધે વૈશ્વિક સંતુલન ખોરવી નાખ્યું છે. યુકેનના પ્રમુખ વોલોદિમિર-ઝેલેન્સ્કી દ્વારા કરવામાં આવેલી સૌજકાયરની અપીલને વ્લાદિમીર પુતિને સખત શબ્દોમાં નકારી કાઢી છે, જે દર્શાવે છે કે રશિયા કોઈ પણ સમાધાનના મૂકમાં નથી. સેન્ટ પીટર્સબર્ગ આર્થિક મંચ પર પુતિનનું વલણ સ્પષ્ટ હતું કે આ સંઘર્ષ લાંબો ચાલશે. બીજી તરફ, યુકેન દ્વારા રશિયન નેવલ બેઝ અને તેલ રિફાઇનરી પર કરવામાં આવેલા ડ્રોન હુમલાએ યુદ્ધની દિશા પલટી નાખી છે. રશિયાએ પણ તેના બદલામાં યુકેનના રહેણાંક વિસ્તારો પર ભીષણ મિસાઇલ હુમલા કર્યાં છે, જેમાં નિર્દોષ નાગરિકોનો ભોગ લેવાઈ રહ્યો છે. આ લાંબા સંઘર્ષને કારણે વૈશ્વિક સપ્લાય ચેઇન સંપૂર્ણપણે વેરવિખેર થઈ ગઈ છે. ખાસ કરીને અનાજ અને ખાતરના પુરવઠામાં વિક્ષેપ પડતા વિશ્વના ગરીબ દેશોમાં ભૂખમરનાં જોખમ ઊભું થયું છે.

આ સંઘર્ષની સૌથી વિનાશક અસર વૈશ્વિક ઊર્જા બજાર પર જોવા મળી રહી છે. રશિયા વિશ્વનો અગ્રણી તેલ અને ગેસ નિકાસકાર દેશ છે, જ્યારે યુકેન થઈને પસાર થતી પાઇપલાઇનો યુરોપની ઊર્જા સુરક્ષા માટે કરોડરજી સમાન છે. આ યુદ્ધને કારણે કૂડ ઓઈલના ભાવ સતત અસ્થિર રહ્યા છે, જેની સીધી અસર પરિવહન, વીજળી ઉત્પાદન અને જીવનજરૂરી ચીજવસ્તુઓના ભાવ પર પડી છે. ઊર્જા સંકટ યુરોપને આર્થિક મંદીની અણી પર ઘડેલી દીવું છે અને એશિયાના ઊભરતાં બજારો પર પણ મોટું દબાણ સર્જ્યું છે. ઊર્જાના વધતા ભાવ કુળાવોને પ્રોત્સાહન આપી રહ્યા છે, જેના કારણે સામાન્ય માનવીનું જીવન અત્યંત દુષ્કર બની ગયું છે.

આ પરિસ્થિતિમાં વધુ ધી હોમવાનું કામ મધ્ય પૂર્વમાં ઈરાન અને અમેરિકા વચ્ચે વધતા તણાવે કર્યું છે. ઈરાન દ્વારા કુવૈત અને બહેરીન પર કરવામાં આવેલા મિસાઇલ હુમલાઓએ ખાડી વિસ્તારમાં યુદ્ધની શક્યતાઓને પ્રબળ બનાવી દીધી છે. સ્ટ્રેટ ઓફ હોર્મુઝ, જે વૈશ્વિક તેલ પુરવઠાનો સૌથી મહત્વનો માર્ગ છે, ત્યાં ઈરાની પ્રભુત્વ અને અમેરિકન સૈન્યની હાજરી વચ્ચે ઘર્ષણ સતત વધી રહ્યું છે. જો અહીં યુદ્ધ ફાટી નીકળે તો વૈશ્વિક તેલના ભાવ આસમાને પહોંચી જશે, જે વૈશ્વિક અર્થતંત્રને કડબસ કરી શકે છે. અમેરિકાએ પોતાની વ્યૂહાત્મક મિલકતોના રક્ષણ માટે જે રીતે પગલાં લીધાં છે, તે દર્શાવે છે કે પરિસ્થિતિ કોઈપણ સમયે કાબૂ બહાર જઈ શકે છે.

ઉત્તર કોરિયાના સરમુખત્યાર કિમ જોંગ ઊનનું તાજેતરનું નિવેદન પણ ચિંતાજનક છે. પરમાણુ કાર્યક્રમને વેગ આપવાની તેમની જાહેરાત અને નવા યુરેનિયમ પ્લાન્ટનું નિરીક્ષણ એ અમેરિકા અને તેના મિત્ર દેશો દક્ષિણ કોરિયા તથા જાપાન માટે સીધો પડકાર છે. જ્યારે વિશ્વ પહેલેથી જ બે મોટા યુદ્ધ વચ્ચે અટવાયેલું છે ત્યારે ઉત્તર કોરિયાની આ પરમાણુ મહત્વકાંક્ષા એક નવા અને ઘાતક મોરચાને જન્મ આપી રહી છે. છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં અણુ સામગ્રીમાં થયેલો ભમણો વધારો કોઈ નાના સંઘર્ષનો સંકેત નથી, પરંતુ તે મોટા વિનાશની તૈયારી છે.

આવી ગંભીર સ્થિતિમાં સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (UN) અને અન્ય આંતરરાષ્ટ્રીય સંગઠનોની ભૂમિકા અત્યંત નબળી સાબિત થઈ રહી છે. શાંતિ મિશનો અને કૂટનીતિક સંવાદો માત્ર કાગળ પર રહી ગયા હોય તેવું લાગે છે. સંયુક્ત રાષ્ટ્ર જેવી વૈશ્વિક સંસ્થાઓએ યુદ્ધ રોકવા માટે જે સક્રિયતા બતાવવી જોઈતી હતી, તેમાં તે નિષ્ફળ નીવડ્યા છે. રાષ્ટ્રસંઘે માત્ર નિવેદનો આપવાને બદલે સખત પ્રતિબંધો અને મધ્યસ્થી દ્વારા યુદ્ધગ્રસ્ત દેશોને ટેબલ પર લાવવા માટે દબાણ કરવું પડશે. ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપ જેવા આંતરરાષ્ટ્રીય આયોજનો વચ્ચે પણ વિશ્વ સુરક્ષિત નથી, જે એ વાતનો પુરાવો છે કે રાજકીય નેતાઓની મહત્વકાંક્ષા માનવીય મૂલ્યો કરતાં વધી ગઈ છે.

અંતે, ઇતિહાસ સાક્ષી છે કે યુદ્ધનો અંત ક્યારેય શાંતિમાં નથી આવતો. તે માત્ર રાખ અને વિનાશમાં પરિણમે છે. રશિયા-યુકેન, મધ્ય પૂર્વ અને ઉત્તર કોરિયાનો ત્રિકોણ વિશ્વને અંધકાર તરફ લઈ જઈ રહ્યો છે. જો સમયસર રાજકીય ઇચ્છાશક્તિ દાખવીને સંવાદનો માર્ગ નહીં અપનાવવામાં આવે તો માનવતા એક એવા વળાંક પર આવી જશે જ્યાંથી પાછા ફરવું અશક્ય હશે. વિશ્વના અગ્રણી દેશોએ સ્વાર્થ છોડીને વૈશ્વિક શાંતિ માટે એક થવું પડશે, અન્યથા આ નાનો એવો તણાવો એક દિવસ સમગ્ર પૃથ્વીને સ્વાહા કરી નાખશે. શાંતિ એ કોઈ વિકલ્પ નથી, પણ અસ્તિત્વ ટકાવી રાખવાની અનિવાર્યતા છે. ■

સિક્કાની ત્રીજી બાજુ — જયવંત પંડ્યા

feedback@bombaysamachar.com

દિલ્હી જિમખાના ક્લબને કેન્દ્ર સરકારે રાષ્ટ્રીય સુરક્ષા અને રક્ષા હાંથાને મજબૂત કરવા માટે જગ્યા ખાલી કરવાની નોટિસ આપી છે. કેસ ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં ગયો છે. જિમખાનાના વકીલ તરીકે અભિષેક મનુ સિંઘવી સાથે કપિલ સિંઘલ પણ છે. આ બેમાંથી માત્ર એક જ કોર્ટમાં ઊભા રહે તે પોતાના ગ્રાહક તરફીનિર્ણય મેળવી શકે, પણ અહીં તો કાયદાના બંબને મહારથી સાથે ઊભા છે... પ્રશ્ન એ યાચ કે દિલ્હી જિમખાના ક્લબનું એવું શું મહત્વ છે કે આ બે મોટા વકીલ તેના માટે કેસ લડવા પહોંચી ગયા?

મુંબઈમાં પણ ૧૬ જિમખાનાને કહી દેવામાં આવ્યું છે કે તમારા બોર્ડમાં કલેક્ટરનો સમાવેશ કરો, નહીંતર....

એ તો સુવિદિત છે કે મોટી સરકાર અને એટલે રાજ્યોની ભાજપ સરકારો પણ અંગ્રેજોની અને મોગલોની દાસતામાં પ્રતીકો કમશ: મિટાવી રહી છે. દિલ્હી કે મુંબઈનાં જિમખાના પણ કોલોનિયલ માઇન્ડસેટ (ગુલામીની માનસિકતા) નાં મોટાં પ્રતીક છે.

દિલ્હી જિમખાનાની વાત કરીએ તો, ક્લબની સ્થાપના ૩ જુલાઈ ૧૯૧૩એ થઈ હતી. તેનું નામ 'ઇમ્પિરિયલ દિલ્હી જિમખાના ક્લબ' હતું. આ ક્લબ ભારતીયોને નીચું દેખાડવા માટે હતી. આ ક્લબ માત્ર બ્રિટિશ અધિકારીઓ અને અન્ય ગણમાન્ય (સેલિબ્રિટી) માટે જ હતી. જોકે ક્લબ ચલાવવા માટે કેટલાક મહારાજાઓને તેમાં સભ્ય બનાવવા હતા, કારણકે તે લોકો જ ભંડોળ પૂરું પાડી શકે તેમ હતા. તેના પહેલા અધ્યક્ષ સ્પેન્સર હારકોર્ટ બટલર હતા જે તે સમયના અગ્રણ્ય અધિકારી હતા. ૧૯૪૭માં સ્વતંત્રતા પછી પણ પરંતુ ગુલામીનાં પ્રતીકો એમને એમ રહ્યા.

ક્લબના નામમાંથી માત્ર 'ઇમ્પિરિયલ' શબ્દ હટાવી કઈ સંતોષ માની લેવામાં આવ્યો.

સ્વતંત્રતા પછી આ ક્લબના સભ્યોની માનસિકતા અંગ્રેજોની જ હતી. આ ક્લબમાં રાજનેતાઓ, અગ્રણી આઈએએસ અધિકારીઓ, સેનાના નિવૃત્ત અધિકારીઓ, ન્યાયાધીશો અને અગ્રણી ઉદ્યોગપતિઓ સભ્યો છે. એક રીતે એમ કહી શકાય કે અહીંથી દેશ ચલાવાય છે. ક્લબનું વર્તમાન ભવન ઈ. સ. ૧૯૨૮માં બનાવવામાં હતું. આ ક્લબ લુટિયન્સ વિસ્તારમાં છે. દિલ્હી જિમખાના ક્લબ ૨૭.૩ અંક જેટલી વિશાળ ભૂમિમાં પથરાયેલી છે. તેમાં ઘાસનાં ૨૬ ટેનિસ મેદાન (ટેનિસ ક્રેટી) છે. માટીનાં સાત મેદાન (કલેક્ટર), ત્રણ સ્કવોશ મેદાન, બેડમિન્ટન

અંગ્રેજ માનસિકતા... હવે તો ભારત છોડો!

અંગ્રેજો ગયા પણ તેમની ક્લબ સંસ્કૃતિ છોડતા ગયા, જેમકે જિમખાના ક્લબ એટલે એવી જગ્યા જ્યાં દેશના ન્યાયાધીશો, ઉદ્યોગપતિઓ, રાજનેતાઓ, બ્યૂરોક્રેટ, સેનાના નિવૃત્ત અધિકારીઓ બેસીને વ્હિસ્કી પીતાં-પીતાં દેશનું ભવિષ્ય નક્કી કરે. દિલ્હી અને મુંબઈના જિમખાનાઓ પર ભાજપની રાજ્ય સરકારોએ નિશાન તાક્યું છે.

મેદાન, બાસ્કેટબોલ મેદાન, બિલિયર્ડ્સ રૂમ છે. જિમખાનાં નામ અંગ્રેજ અને ઉર્દૂનું મિશ્રણ છે. આ ક્લબ નામથી પણ ઇસ્લામી અને અંગ્રેજ આકાંતાઓની દાસતાનું પ્રતીક છે. નામ જિમખાના છે એટલે તેમાં અત્યાધુનિક કાર્ડિયો અને વેટ ટ્રેનિંગ મશીનો પણ છે. સ્પા સેન્ટર છે. સ્વિમિંગ પૂલનું નામ હજુ પણ અંગ્રેજ સમયનું છે : લેડી વિલિંગડન પૂલ, કારણકે તે સમયના વાઇસરોયનાં પત્નીએ સ્વિમિંગ પૂલ બનાવવા તે સમયે રૂ. ૨૧,૦૦૦નું દાન આપ્યું હતું. અહીં એક બોલરૂમ છે, જેમાં નૃત્યના કાર્યક્રમો થાય છે. ટહેલવા માટે અહીં થોડાં મેદાન છે. ક્લબમાં ત્રણ મુખ્ય બાર (દારૂના અડા) છે. અહીં મોંઘામાં મોંઘો વિદેશી દારૂ મળે છે. અહીં ભારતીય અને વિદેશી (વધુ તો વિદેશી) વ્યંજનોવાળાં ડાઇનિંગ રૂમ્સ છે. બ્લુ ટોફાઇનો વિશેષ કોફી બાર અને ક્લબની પોતાની પેસ્ટ્રી અને બેકરી દુકાન પણ છે. ક્લબમાં ૪૩

સેવન સ્ટાર હોટલ જેવા જ ભવ્ય રૂમ આ કોટેજમાં આવેલા છે. ઓરડાઓમાં બાનગી બાલકની, કનેક્ટિંગ રૂમ અને ૨૪ કલાક બાનગી બટલર સેવા છે. અહીં એક ઐતિહાસિક પુસ્તકાલય છે, જે ઈ. સ. ૧૯૩૦ના દાયકાથી શરૂ થયું હતું અને દિલ્હીનું સૌથી સમૃદ્ધ પુસ્તકાલય મનાય છે. તેમાં ૩૫,૦૦૦થી વધુ પુસ્તકો, દુર્લાભ દસ્તાવેજો, ડઝનથી વધુ રાષ્ટ્રીય-આંતરરાષ્ટ્રીય મેગેઝિન, અત્યાધુનિક સાઇબર સેન્ટર અને બાળકો માટે અલગ વાંચન કક્ષ છે. દિલ્હી જિમખાના ક્લબને જગ્યા ખાલી કરવાની નોટિસ સામે કોંગ્રેસ વાંધો ઉઠાવ્યો છે. કારણ એ છે કે સામાન્ય માણસને આ ક્લબમાં સભ્ય બનવું હોય તો લાંબો સમય પ્રતીક્ષા કરવી પડે છે એટલે સુધી કે ચાલીસ ચાલીસ વર્ષ રાહ જોવી પડે છે. અને લાખો રૂપિયાની ફી ભરવી પડે છે.

એટલે સમજી શકાય કે આ ક્લબ કેવા લોકો માટે છે. આ ક્લબના એક સભ્ય કોંગ્રેસના શીખ નેતા રાહુલ ગાંધી પોતે પણ છે એટલે કોંગ્રેસ માટે વટનો પ્રશ્ન બની જાય કારણ કે આ ક્લબ વડા પ્રધાન નિવાસની અંદરમ નજીક જ આવેલી છે. આમ એ વડા પ્રધાનની સુરક્ષા માટે જોખમી છે. ૨૦૨૨માં અહીં એક રેલીનું આયોજન થયું ત્યારે પ્રેમ ઉડાડાયું હતું!

આ ઉપરાંત આ ક્લબમાં નાણાકીય ગોટાળાઓના પણ આક્ષેપ ક્લબનાં પૂર્વ બોર્ડ સભ્ય નિજી સુપરાએ કર્યા છે.

બ્રિટિશરોના સમયમાં ફેબ્રુઆરી ૧૯૨૮માં આ ક્લબ માટે આટલી વિશાળ

જમીન લીઝ પર અપાઈ હતી. લીઝની પૂર્ણ થવાની કોઈ અવધિ નથી. દાયકાઓ સુધી આટલી ૨૭.૩ અંક જેટલી વિશાળ ભૂમિમાં પથરાયેલી ક્લબ માત્ર રૂ. ૪૦૯.૫૦ ભાડું ચૂકવતી હતી. તે પછી તેને વધારી રૂ. ૧૦૦૦ કર્યું, પરંતુ ૨૦૨૩માં મોટી સરકારે તેને વધારી રૂ. ૪.૧૦ કરોડ કર્યું છે... પરંતુ ક્લબના અમુક પહોંચતા લોકોની દાદાગીરી જુઓ. તેમણે ભાડું નથી ચૂકવ્યું. હજુ રૂ. ૪૭.૫૯ કરોડ જેટલું બાકી છે! દેશમાં સૌથી વધુ કમાતા લોકોની ક્લબ આટલું ભાડું પણ ન ભરી શકે? ભરી જ શકે, પરંતુ તેમના માટે આ વટનો પ્રશ્ન છે. એવું નથી કે ક્લબને કોઈ આવક નથી. ક્લબના સભ્ય બનવાની ફી ઉપરાંત ક્લબની જગ્યા આ જગ્યા માલેતુજારોને લગ્ન માટે અને કોર્પોરેટ ઇવેન્ટ માટે ભાડે પણ અપાય છે. છતાં સરકારી ભાડું ન ચૂકવીને થતી લુખ્યાગીરીથી દાદાગીરી! જો સામાન્ય માણસનું આટલું સરકારી દેવું બાકી હોય તો? ■

ઔર યે મૌસમ હર્સી... દેવલ શાસ્ત્રી

feedback@bombaysamachar.com

સેલફોન: એક હાથવગી દુનિયા, પણ કેટલી આઝાદીના ભોગે?

સવાર પહે ને આંખ ઉઘડતાંની સાથે જ આપણી આંખ અને હાથ સોથી પહેલાં શું શોધે છે?

પત્ની, સંતાનો કે પરિવારનો ચહેરો નહીં, પણ ચાર્જિંગ માટે પાસે પડેલો 'મોબાઇલ ફોન'... આપણી જિંદગીના ૨૪ કલાક ૫-૬ ઇંચની સ્ક્રીનમાં કેદ થઈ ગયા છે. આજે વિશ્વમાં ૮.૬ અબજથી વધુ સેલ ફોનનાં કનેક્શન્સ છે, જે પૃથ્વીની કુલ માનવ વસ્તી કરતાં વધારે છે! ભારતમાં ૧.૨ અબજથી વધુ લોકોના હાથમાં આ જાદુઈ યંત્ર છે.

મોબાઇલ આપણે કીમતી સમ્પદ માની રહ્યાં છો. આપણે જાણીએ છીએ કે તેનાથી એકાગ્રતા વધે છે છતાં આપણે તેને છોડી શકતા નથી. આ વિરોધાભાસ પાછળ માત્ર આપણી નબળાઈ નથી, પણ ટેકનોલોજીની એવી 'ડિઝાઇન કરામત' છે જેણે માનવ મગજને ગીરવે મુકવા મજબૂર કરી દીધું છે. મોબાઇલને સમજવા તેના ઇતિહાસની ગલીઓમાં લટાર મારતા રહેવું જોઈએ. ૧૯૭૩માં માર્ટિન કૂપરે કરેલો પહેલો કોલ કર્યો હતો. તે સમયે ફોનનું વજન એક કિલો હતું અને તેની કિંમત મોઢીદાટ કરે જેટલી હતી! એ ફોનને લોકો 'બ્રિક ફોન' એટલે કે ઈંટ કહેતા. ફોન ભખર હતી કે આ ઈંટ એક દિવસ આખું વિશ્વ પોતાનામાં સમાવી લેશે.

૧૯૯૨માં પહેલો મેસેજ 'બેરી ક્રિસમસ' ગયો ત્યારે કોઈને બખર નહોતી કે SMS કાંતિ લાવશે. સાદા મોબાઇલથી માંડીને લેટેસ્ટ ટચસ્ક્રીન (અને હવે તો AIની કરામતવાળા) સુધીની સફર ટેકનોલોજીના વિકાસની પરાકાષ્ટ છે. માનવજાત માટે પ્રશ્ન એ છે કે આ વિકાસે આપણને આપ્યું શું? જ્ઞાનોનો દરિયો કે પછી માહિતીનો કચરો?

તમને ક્યારેય વિચાર આવ્યો છે કે કેમ સોશ્યલ મીડિયાના આઇફોન કયા રંગના હોય છે? 'લાઇક' બટન બતાવતી વખતે કેમ નાનો અવાજ આવે છે? આને 'પરફ્યુએઝિવ ડિઝાઇન' કહેવાય છે. ફેસબુક, ઇન્સ્ટાગ્રામ કે વોટ્સએપ જેવી એપ બનાવનારા મનોવિજ્ઞાનની મદદ લે છે, જેથી માનવમગજને 'હૅક' કરી શકાય. આપણે સતત 'સ્ક્રોલ' કરીએ છીએ, કારણ કે આપણને સતત એવી આશા હોય છે કે હવે કંઈક નવું આશરો. સ્ક્રોલનો કોઈ 'અંત' જ નથી. તમે જેટલું સ્ક્રોલ કરશો એટલું જ તે નવું પીરસશે. આપણું મગજ અંત વગરની રમતમાં 'પોવાઈ' જાય છે.

મોબાઇલના નોટિફિકેશન મગજમાં એ જ 'ડોપામાઇન' રસાયણ પેદા કરે છે, જે ડ્રગ્સ લેતી વખતે અનુભવાય છે. એક અભ્યાસ મુજબ વ્યક્તિ દિવસમાં ૨,૬૦૦થી વધુ વાર પોતાનો ફોન ટચ કરે છે! આ એક પ્રકારનું બાયોલોજિકલ હાઇજેક છે. આપણી એકાગ્રતાનો ગ્રાહ એટલો નીચે ગયો છે કે આપણે ૩૦ સેકન્ડથી વધુ કોઈ વસ્તુ

પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરી શકતા નથી. આપણે માહિતીના મહાસાગરમાં ડૂબી રહ્યા છીએ, પણ જ્ઞાનના એક ટીપા માટે તરસ્યા છીએ. આપણી યાદશક્તિ હવે મોબાઇલની મેમરીમાં ટ્રાન્સફર થઈ ગઈ છે, પરિણામે આપણું મગજ સાવ આળસુ અને નિષ્ક્રિય બનવું જાય છે. સંયુક્ત કુટુંબનાં ઘરોમાં હવે પાંચ વ્યક્તિ સાથે બેઠા હોય છે, પણ પાંચેય પોતપોતાના ફોનમાં મગ્ન હોય છે. ડિજિટલ સાક્ષરતાના અભાવે અક્ષરો અને પોટી માહિતી ઇવન ભણેલા અને સમૃદ્ધ લોકોમાં આસાનીથી ફેલાય છે. પરંપરાગત જ્ઞાન અને લોકસંસ્કૃતિ ધીરે ધીરે વચ્ચેથી દુનિયામાં ઓગળી રહી છે. જે સંબંધો રૂબરૂ મળવાથી જીવંત રહેતા હતા, તે હવે ઓડિઓપ્રેક્ટ મેસેજ પૂરતા મર્યાદિત થઈ ગયા છે.

આવતી કાલના મોબાઇલ કદાચ હાથમાં પણ નહીં હોય! મોબાઇલ સાથેના ફોટા જોઈને વીસ વર્ષ પછી મજાક ઉડાવશે. વિચારથી ચાલતા ફોન અને તમારી તબિયતનું પળ-પળ ધ્યાન રાખતા નવા AI સાથીઓ આવી રહ્યા છે, પણ આ ટેકનોલોજી જ્યારે આપણા વિચારો પર જ નિયંત્રણ મેળવશે ત્યારે આપણું કહી શકાય એવું બચશે શું? જો આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ નક્કી કરશે કે આપણે શું ખરીદવું શું વિચારવું અને કોને પ્રેમ કરવો તે માણસ હોવાની વ્યાખ્યા નવેસરથી ઘડવી પડશે? આપણે એક એવા યુગ તરફ જઈ રહ્યા છીએ જ્યાં માણસ પોતાનો નિર્ણય લેવાની ક્ષમતા પણ બહુ ઝડપથી ગુમાવી દેશે.

આપણે એક એવી દુનિયામાં જીવી રહ્યા છીએ જ્યાં માણસ કરતાં ડેટાની કિંમત વધી ગઈ છે. સવાર પહે એને આપણી આંખો ખૂલે એ પહેલાં આપણે આપણા મગજને ડિજિટલ ખોરાક આપવાનું શરૂ કરી

દઈએ છીએ. શું તમે ક્યારેય વિચાર્યું છે કે છેલ્લા એક કલાકમાં તમે કેટલી વાર ફોન ચેક કર્યો? જો આ આંકડો દશથી વધુ હોય, તો સાવધાન થઈ જજો. પહેલાં માણસ સારા કામ કરતો અને સંતોષ મેળવતો. હવે માણસ એ કામની લાઇક્સ અને કોમેન્ટ્સ પર ધ્યાન આપતો થયો છે. એનો અર્થ એ થયો કે આપણી પૂણીનું રિમોટ કંટ્રોલ અજાણ્યા લોકોના હાથમાં છે. જો પોસ્ટ પર લાઇક્સ ઓછી આવે તો આપણે ઉદાસ થઈ જઈએ છીએ... આ તો ડિજિટલ ભીખ છે! ટેકનોલોજીનો વિરોધ કરવાને બદલે તેનો સ્વીકાર કરતા શીખવું પડશે. ભવિષ્યમાં AI તમારી સાથે એક સાથીની જેમ કામ કરશે, તેને શરૂ ગણવાને બદલે તમારા કામમાં વધુ કાર્યક્ષમ કેવી રીતે બની શકાય તે શીખો. આપણે હવે ગણતરીઓ મગજમાં કરવાની જરૂર નથી, પણ ગણતરીઓનો ઉપયોગ કરીને

જીવનમાં કયા નિર્ણયો લેવા તે શીખવાની જરૂર છે. ભવિષ્યમાં ડેટા બધા પાસે હશે, પણ એ ડેટાનો ઉપયોગ કરીને સફળ થતા શીખવું પડશે. આપણે એવી દુનિયા તરફ જઈ રહ્યા છીએ જ્યાં રોબો અને સોફ્ટવેર બંધાં જ કામ કરી લેશે. પ્રશ્ન એ છે કે તો પછી માણસ કામ શું કરશે? માણસનું કામ હશે પ્રેમાળ બનવું. લાગણીશીલ હોવું. ટેકનોલોજી પાસે બધું જ હશે, પણ તેની પાસે કડુણાનો અભાવ હશે. ભવિષ્યમાં સફળતા તમારા ટેકનિકલ નોલેજ પર નહીં, પણ તમારા ઇમોશનલ ઇન્ટેલિજન્સ પર નિર્ભર રહેશે. તમે લોકો સાથે કેવી રીતે વર્તો છો, તમે મુશ્કેલીમાં કેટલા શાંત રહી શકો છો અને તમે બીજાના દુઃખને કેટલું સમજી શકો છો જેવા ગુણો જ વ્યક્તિને બનાવશે.

છેલ્લી વાત, ટેકનોલોજી જ પૃથ્વી પર સહુને એકઠા રાખશે, દુનિયાને નાની કરશે. ટેકનોલોજી વાપરનારા એક નહીં થાય તો નુકસાન થશે. ભવિષ્ય માટે તૈયાર થવાનો અર્થ એ છે કે તમે આજે જ નક્કી કરો કે મોબાઇલ તમારા ખિસ્સામાં હોવો જોઈએ, તમારા મગજમાં નહીં. ■

દ એન્ડ

તમે એકલા બેઠા હો અને ફોન વગર કંટાળો ન આવે. બસ. તે દિવસે સમજજો કે ડિજિટલ ગુલામીમાંથી મુક્ત થયા છો. જો હવે નહીં જાગીએ, તો ભવિષ્યમાં આપણે માણસ હોવાના પુરાવા પણ સોશ્યલ મીડિયા પાસે માગવા પડશે!

શરદ્દે જોશી સ્પીકિંગ સંજય છેલ feedback@bombaysamachar.com

સરકારી તપાસની રહસ્યમય હાસ્યકલા

એ તપાસ સમિતિવાળા લોકો એવાં તારણ પર પહોંચ્યા કે જ્યારે વિમાનને અકસ્માત થયો ત્યારે એ આકાશમાં ઊડી રહ્યું હતું એટલે હવે એમાં કોઈ શંકાને સ્થાન નથી. જો કે એવી ચ શંકા કરી શકાય એ વિમાન જમીન પર જ ઊભું ઊભું તૂટી પડ્યું, પણ સદનસીબે કે એ લોકોને એવી શંકા નથી.

એમણે વિમાનના ટુકડાઓ બહાર કાઢીને જોયા અને દિવસોના મનોમંથન ને ચર્ચા બાદ, સૌ એક નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યા કે - 'હં, વિમાન ચોક્કસ તૂટી પડ્યું છે!' હવે એ બધા એ સમજવાની કોશિશ કરી રહ્યા હતા કે સાલું, પ્લેન તૂટ્યું તો ક્યાં તૂટ્યું? આકાશમાં, દરિયાની જળ-સપાટી પર કે જમીન પર ઊભાં પછી? અને જ્યારે એ તૂટી રહ્યું હતું, ત્યારે વિમાનમાં તૂટવા સિવાય બીજું શું થઈ રહ્યું હતું? વિમાનની અંદર લોકો શું કરી રહ્યા હતા? પેસેન્જરો શું ખાઇ-પી રહ્યા હતા? કે પછી સૂઈ રહ્યા હતા? વળી વિમાનનો પાર્લર શું કરી રહ્યો હતો? પાર્લર, વિમાન ઉડાવા સિવાય બીજું શું કરી રહ્યો હતો? પાર્લરના મોંઘાં 'વિમાન તૂટવા પહેલાં શું શબ્દો હતા?' અને એ 'તૂટવા પછી' કયા શબ્દો હતા? વળી વિમાન તૂટી રહ્યું હતું ત્યારે કેટલા વાગ્યા હતા?

જોકે સદનસીબે હજુ સુધી એ લોકોને સમુદ્રના તળિયેથી માંડ માંડ પેલા જે બે 'બ્લેક બોક્સ' મળી આવ્યા છે, એના પર શંકા નથી ગઈ. શક્ય છે કે એ બે 'બ્લેક બોક્સ' આ વિમાનના ન પણ હોય, બીજા કોઈ વિમાનના પણ હોય, અથવા એ 'બ્લેક બોક્સ' એ જ વિમાનના હોય પણ એમાં લાગેલી ટેપ બીજી હોય, પણ એવી બધી જટિલ વાતો પર એ લોકોએ શંકા ન કરી.

હવે ચલો, તૂટેલા વિમાનમાંની છેલ્લી ઘડીઓવાળી ટેપ પણ વાગી રહી હતી અને એ ધ્યાનથી લોકો સાંભળી પણ રહ્યા હતા, પણ તે શંકા કરી રહ્યા હતા કે એ ટેપમાં શું એ જ બોલવામાં આવ્યું હતું, જે એ લોકો સાંભળી રહ્યા હતા? કે પછી આ સિવાય બીજું કંઈ તો બોલવામાં નથી આવ્યું ને? જે એ લોકો, એને સાંભળી શક્યા નથી.

પછી એમને થયું કે 'આપણે જે ટેપ સાંભળી રહ્યા છીએ એનો બીજો કોઈ ગૂઢ અર્થ તો નથી ને? બીજો અર્થ જો હોય શકે, તો પછી ત્રીજો અર્થ શું હશે? કઈ રીતે કે પ્રક્રિયા, કયા વ્યાકરણની કે શબ્દકોશની મદદ લઈને અર્થ કાઢવો જોઈએ?'

એ તૂટતાં વિમાનની વાતથીતનો અર્થ સમજાયા પછી એ લોકો અકસ્માત સ્થળ પર જશે. ત્યાં ઊભા રહીને તે બધા વિચાર કરશે કે જે દિવસે આ ઘટના બની તે દિવસે આવા અર્થવાળાં વાક્યો કે અવાજો ત્યાં શક્ય છે કે નથી? કોઈ પણ ઘટના, દુર્ઘટના કે રહસ્યમય બાબતની તપાસ કરવી એ ખરેખર તો અપને આપમાં એક અદ્ભુત રહસ્યમય કળા છે. જો તમે એમ કહેશો કે - 'અમે ફલાણી ઘટના અમારી આંખેથી જોઈ છે.' તો એ લોકો પહેલાં તો તમારી આંખોની તપાસ શરૂ કરશે ને એ જાણવાનો પ્રયત્ન કરશે કે જેનાથી એ ઘટના જોવામાં આવી એ ખરેખર 'આંખો' જ હતી કે નહીં? એ લોકોએ 'બ્લેક બોક્સ'ની ટેપ સાંભળી છે. હવે એ લોકો કાનની તપાસ કરશે.

જ્યારે બોપાલમાં ઝેરી ગેસ લીક થયો હતો ત્યારે બધા ભારતીય નિષ્ણાતો ત્યાં ભેગા થયા હતા - ઝેરી ગેસકાંડ તપાસનું મહાન કામ કરવા માટે. બધી તૈયારી ને સરકારી વ્યવસ્થા મળ્યા પછી એક પછી એક દિવસ પસાર થવા લાગ્યા છતાં એ લોકો, ક્યારેય એક પ્રશ્નનો જવાબ આપી શક્યા નથી કે એ રાત્રે ગેસ લીક થયો કેવી રીતે?

સ્ટોરના રજિસ્ટરથી લઈને ટેસ્ટિંગ લેબોરેટરી સુધીનું બધું જ ત્યાં સામે જ હતું, પણ એ લોકો કારણ જણાવી શક્યા નહીં. આજે વરસો થયા બાદ પણ એ જાંચ સમિતિવાળા નક્કી કરી શકતા નથી, ગેસ કેમ લીક થયો? કે પછી થયો જ નથી?

સરકારી તપાસ કળા આને જ કહેવાય. અકસ્માત થયો, પણ જે બનાવ બન્યો એ અકસ્માત હતો કે નહીં એ શોધવું જરૂરી છે. બાકી બધું જાંચ ચૂલામાં પણ એ ચૂલો હશે કે નહીં એના વિશે પાછી તપાસ કમિટી બેસશે! ■

તસવીરની આરપાર ભાટી એન. feedback@bombaysamachar.com

વડોદરા શહેરને સંસ્કારનગરી, કલાનગરી અને હેરિટેજ સિટીની ઓળખ અપાવનાર ગાયકવાડ શાસકોની કલા પ્રત્યેની અભિરુચિ આજે પણ શહેરનાં ભવ્ય સ્થાપત્યોમાં જીવંત છે. ગલી-ગલીમાં નજરે પડતી ઐતિહાસિક ઇમારતો વડોદરાના ગૌરવશાળી ભૂતકાળની સાક્ષી છે. આ સ્થાપત્યોમાં સુરસાગર તળાવ નજીક આવેલું ચિમનાબાઈ ન્યાય મંદિર તેની ભવ્યતા, કલાત્મકતા અને ઐતિહાસિક મહત્વ માટે વિશિષ્ટ સ્થાન ધરાવે છે. મહારાજા સયાજીરાવ ગાયકવાડ ત્રીજાની દૂરદેશી અને કલાપ્રેમના પરિણામે આ ભવ્ય ઇમારતનું નિર્માણ થયું હતું. પ્રખ્યાત સ્થાપત્યકાર રોબર્ટ ચિરોલ્મને શરૂઆતમાં શહેરના મધ્યભાગમાં વિશાળ શાક માર્કેટના નિર્માણ માટે જવાબદારી સોંપવામાં આવી હતી. જોકે બાંધકામ પૂર્ણ થયા બાદ તેને નગરગૃહ અને ત્યારબાદ કોર્ટ તરીકે ઉપયોગમાં લેવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો. ૩૦ નવેમ્બર, ૧૯૮૬ના રોજ તત્કાલીન વાઇસરોય લોર્ડ એલિગના હસ્તે આ ઇમારતનું ભવ્ય ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું હતું.

લાગભગ ચાર એકર વિસ્તારમાં ફેલાયેલું આ ન્યાયમંદિર તે સમયની સ્થાપત્ય કળાનું શ્રેષ્ઠ ઉદાહરણ ગણાય છે. તેના નિર્માણ પાછળ અંદાજે સાત લાખ રૂપિયાનો ખર્ચ કરવામાં આવ્યો હતો, જે તે સમયગાળા માટે અત્યંત મોટી રકમ માનવામાં આવતી હતી. આ ઇમારત મુરિશ (Moorish) શૈલીના સ્થાપત્યનો સુંદર નમૂનો છે. ન્યાયમંદિરની મધ્યમાં આવેલો વિશાળ હોલ તેની ભવ્યતાને વધુ ઉજાગર કરે છે, જ્યાં

મહારાષ્ટ્રી ચિમનાબાઈની પ્રતિમા સ્થાપિત કરવામાં આવી છે. ઇમારતના આગળના ભાગમાં લગાવવામાં આવેલા ઇટાલિયન આરસપહાણના પથ્થરો, નાજુક કોતરણી, આકર્ષક ઝરૂખાઓ અને વૈભવી ડિઝાઇન આજેય મુલાકાતીઓને મંત્રમુગ્ધ કરી દે છે. વડોદરા રાજ્યના અંતિમ શાસક મહારાજા પ્રતાપસિંહરાવ ગાયકવાડે પોતાનું અંતિમ જાહેર વક્તવ્ય પણ આ ઇમારતના ઝરૂખામાંથી આપ્યું હતું. તેમના આ ઐતિહાસિક સંબોધન

અજબ ગજબની દુનિયા

હેન્ડ્રી શાસ્ત્રી henry.shastri@bombaysamachar.com

બંટીભાઈનાં ‘બાબકો’ પર્યાવરણના રક્ષક

સરકારી નોકરી એટલે પારકે પૈસે ભાણું એવી વ્યાખ્યા વર્ષોથી રૂઢ થઈ છે. જોકે, જનતાને બદલે ખુદની જ રક્ષા કરવાને પ્રાધાન્ય આપતા સરકારી વિભાગમાં પર્યાવરણની રક્ષાનું મહત્ત્વ સમજી જનતાનું ઈષ્ટ ઇચ્છતા લોકો જોવા મળે ત્યારે ‘આપણે દેશ આનંદ ભયો જય ભારત માતા કી’ કહેવાનું મન જરૂર થઈ જાય.

સોશ્યલ મીડિયા પર વાહરલ થયેલી એક સ્ટોરી અનુસાર હાથમાં દંડૂકો લઈ રોક જમાવતા અને પ્રસંગોપાત સુરક્ષા પ્રદાન કરતા એક પોલીસ કર્મી નિસ્વાર્થ ભાવથી પર્યાવરણનું રક્ષણ પણ કરી રહ્યા છે. મધ્ય પ્રદેશમાં પોલીસ ખાતામાં નોકરી કરતા બંટીભાઈએ છેલ્લાં આઠ વર્ષમાં એક હજારથી વધુ છોડાનું વાવેતર કરી પર્યાવરણ બહેતર બને એનું ધ્યાન રાખ્યું છે. સોશ્યલ મીડિયા પર એક ‘ઝીન આર્મી’ નામનું ગ્રુપ બનાવી એમાં જિલ્લા અધિકારી, સજાગ નાગરિકો અને વેપારી સમુદાયને જોડી પોતાના

પ્રયાસને વ્યાપક અને હેતુપૂર્ણ બનાવ્યો છે. આજે એક લોક-અભિયાન બની ગયેલી પ્રવૃત્તિ પાછળ બંટીભાઈની વર્ષો જૂની તપસ્યા છે. પોતાના નિવાસ્થાનની નજીક પાંચ - પચીસ છોડવા રોપી રોજ પોતે પાણી પીવડાવવાનું, ખાતર નાખવાનું અને અન્ય જરૂરી કામ જાતે કરતા હતા. એમની ભાવના આસપાસના રહેવાસીઓને સ્પર્શી ગઈ અને ધીરે ધીરે એક મિશન બની ગઈ. છોડ રોપવા અને પાણી પીવડાવવાની જવાબદારી પૂરતા બંટીભાઈ સીમિત નથી રહ્યા. વિકસી રહેલા છોડની કાપણી - છાંટણી પણ જાતે જ કરે છે. એનો વિસ્તાર વધે એટલે ફરતે કાંઠાળી વાસ્થી તેમજ રસીથી બાંધી એનું રક્ષણ સુધ્ધાં કરે છે. આવાસ સોસાયટીઓ, પોલીસ સ્ટેશન, સ્કૂલ-કોલેજ કે રમતના મેદાન હોય, બંટીભાઈનાં ‘બાબકો’ બધે ખીલી ઉઠ્યાં છે. અનેક છોડ આજે વટવૃક્ષ બની લોકોને છાંયડો અને અન્ય રાહત આપી રહ્યા છે.

પ્રેગન્ટ મહિલાઓના ‘એમ્બ્યુલન્સ ભૈયા’

મોસાળમાં મામા ભાણિયાઓને લાડ લડાવે એ આપણા સમાજની આગવી વિશેષતા અને પરંપરા છે. વેકેશન પડતાં જ ‘મામાનું ઘર કેટલે? ઠીવો ભળે એટલે’નું રટણ શરૂ થઈ જાય. જોકે, તીખી સેવ અને મધ્ય પ્રદેશના ‘ગોલ્ડ સ્ટ્રિપ્ટલ’ તરીકે પ્રખ્યાત રતલામમાં એક મામા તો ભાણી-ભાણિયાઓની કાળજી એમના જન્મ પહેલાં જ લઈ રહ્યા હોવાની હૃદયસ્પર્શી અને માનવતા કેવી મહેકે છે એનું ઉદાહરણ જાણવા મળ્યું છે.

‘એમ્બ્યુલન્સ ભૈયા’ તરીકે પ્રચલિત નરેન્દ્ર સિંહ ડોડિયા સ્વેચ્છાએ છેલ્લાં પાંચ વર્ષથી રાત્રી પાઈ લીધા વિના પ્રસવની પીડા ઊપડી હોય એવી પ્રેગન્ટ મહિલાઓ તેમ જ અત્યંત નાજુક તબિયત હોય એવા દર્દીઓને હોસ્પિટલ પહોંચાડવાનું નેક કાર્ય કરી રહ્યા છે. ૨૦૨૧ના

કોવિડ ૧૯ની મહામારીના કાળમાં રતલામ જિલ્લાના ગુલબાલોદ ગામની સગભાં મહિલાઓ અને અન્ય દર્દીઓને ૧૧૫ કિલોમીટર દૂર આવેલી હોસ્પિટલ સુધી પહોંચવામાં આપદા પડતી હતી. વળી ગામના આસપાસના વિસ્તારમાં આરોગ્ય સેવાના કાંડાં હતાં.

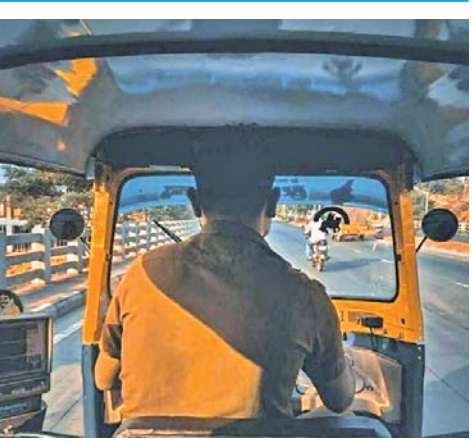
આ પરિસ્થિતિ જોઈને નરેન્દ્રનું હૃદય દ્રવી ઊઠ્યું અને જરૂરિયાતમંદ લોકોને સહાય કરવા વિનામૂલ્યે એમ્બ્યુલન્સ સર્વિસ શરૂ કરી. પાંચ વર્ષથી એકધારી નિસ્વાર્થ સેવાને કારણે નરેન્દ્રભાઈ ‘એમ્બ્યુલન્સ ભૈયા’ તરીકે પ્રખ્યાત થયા. આજે ઘણી ‘બહેનો’ ભાઈને આશીર્વાદ આપી એનાં ઓવાણાં લે છે અને ભાણેજરા મોટા થઈ મામાનું ધ્યાન રાખશે એવી આશા હૈયે રાખી બેઠા છે.

શાને કાજે ઓફિસર, મારે કરવી ઇંધામાં અનીતિ?

નરસિંહ મહેતાનું એક અદ્ભુત પડકાર આપતું પ્રભાવિયું છે ‘જળકમળ છાંડી જાને બાળાં’. કૃષ્ણ-કાળી નાગના આ પ્રભાવિયામાં એક પંક્તિ આવે છે ‘શું કરું નાગણ હાર તારો શું કરું તારો દોરિયો, શાને કાજે નાગણ તારે કરવી ઘરમાં ચોરિયો?’

ટૂંકમાં બાળ કૃષ્ણ નાગણને કહે છે કે મને તારા હારનો ખપ નથી અને તારે શું કામ ઘરમાં ચોરી કરવી - અનીતિ કરવી જોઈએ? આ પંક્તિનો ભાવ જાળવતી એક ઘટના મુંબઈ મહાનગરમાં બની ગઈ. વાત એમ છે કે કોઈ કંપનીના ઓફિસર રિક્ષામાં જઈ રહ્યા હતા અને નિયત સ્થળે પહોંચ્યા બાદ રિક્ષા ડ્રાઇવરને ૧૫૬ રૂપિયા ચૂકવવાના હતા એના બદલે ઉતાવળમાં ડિજિટલ પેમેન્ટથી ૧૫,૬૮૨ રૂપિયા ટ્રાન્સફર કરી દીધા. ઓફિસમાં પહોંચી બેન્ક-મેસેજ જોતાં સાહેબને ખ્યાલ આવી ગયો કે લોચો મારી દીધો છે. આ જમાનામાં કોઈને આટલી મોટી રકમ વગર મહેનતે મળી હોય તો પાછી થોડી આપે એ જાણતા હોવા છતાં ઓફિસરે રિક્ષા ડ્રાઇવરને ફોન કર્યો. સદ્વનસીબ+ આશ્ચર્યના મિશ્રણ સાથે એ કોલ રિક્ષાચાલકે રિસીવ કર્યો અને પેમેન્ટમાં ગરબ થઈ હોવાનું સ્વીકાર્યું. આટલું આશ્ચર્ય ઓછું હોય એમ ડ્રાઇવરે આંચકાનો બીજો મોટો ડોલ આપી ‘શાને કાજે ઓફિસર મારે કરવી ઇંધામાં અનીતિ?’ના

ભાવ સાથે સહેજ પણ અચકાયા વિના પૂરેપૂરા ૧૫ હજાર ૬૮૨ રૂપિયા ઓફિસરને પરત કરી દીધા. કંપની ઓફિસરે આ આખોય કિસ્સો સોશ્યલ મીડિયા પર શેર કરીને ડ્રાઇવર માટે તારીફના પુલ બાંધી એની વૃત્તિનાં મોંઘટ વખાણ કર્યાં. દૈનિક જીવનમાં પ્રમાણિકતાનું આવું સ્વરૂપ ક્યારેક જ જોવા મળતું હોય છે એનો ઉલ્લેખ કરી નેટીઝનોએ રિક્ષાચાલકનાં ઓવાણાં લીધાં. સારી વાત છે. ડ્રાઇવરની પ્રશંસા કરવી જ જોઈએ. જોકે, સાથે સાથે પેલા ઓફિસરે ભાડાના મૂળ ૧૫૬ રૂપિયા ચૂકવ્યા કે નહીં એની સ્પષ્ટતા પણ ઓફિસર પાસે માગવી જોઈતી હતી!

કોકોય ‘ઇ ઓસ્ટ્રેલિયન પાર્ટી’

આપણા દેશમાં પ્રથમ ચીફ જસ્ટિસની ટિપ્પણી અને ત્યાર બાદ એકઝામ પેપર લીકના મુદ્દાના કારણે વાંદો અથવા વંદો અને એક નવતર પક્ષ ‘કોકોય જનતા પાર્ટી’ ખાસ્સા જાણી રહ્યાં છે. તાજે તરમાં ભારતથી લગભગ ૮ હજાર કિલોમીટર દૂર ઓસ્ટ્રેલિયામાં પણ કોકોય અલગ કારણસર ધૂમ મચાવી રહ્યા છે. ઓસ્ટ્રેલિયાના કલાઇમેટ ચેન્જ, એનર્જી, એન્વાયરમેન્ટ એન્ડ વોટર ડિપાર્ટમેન્ટના જણાવ્યા અનુસાર એક કમર્શિયલ બ્રીડર (વાંદા ઉછેર વ્યાવસાયિક) પાસેથી એક લાખ જીવંત વાંદા ગેરકાયદે મળી આવતાં એ જન્મ કરવામાં આવ્યા હતા. દરોડામાં મળી આવેલા મડાગાસ્કર હિસિંગ કોકોય અને ડુબિયા કોકોય (આફ્રિકન ટાપુ મડાગાસ્કરના પાંખ વગરના અવાજ કરતા વાંદા અને સાઇઇ અમેરિકાના પાંખ વગરના વાંદા)ની કિંમત બે લાખ ઓસ્ટ્રેલિયન ડોલર (આશરે એક કરોડ ૩૬ લાખ રૂપિયા) આંકવામાં આવી છે. મડાગાસ્કર હિસિંગ પ્રજાતિના વાંદા વિશ્વના સૌથી મોટા કદના (પાંચથી આઠ સેન્ટિમીટર લંબાઈ) હોય છે. બ્રાઉન કલરના હાડકાં વિનાના આ જીવની તસવીર ઓસ્ટ્રેલિયન ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા જાહેર કરવામાં આવી છે જેમાં વાંદો વ્યક્તિની આંગળી કરતાં વધુ લંબાઈનો નજરે મેંત.

ઓસ્ટ્રેલિયાના સ્થાનિક વાંદા (અઢીથી સાડા ત્રણ સેન્ટિમીટર) કરતાં મડાગાસ્કરના જીવ ખાસ્સા લાંબા છે. ઓસ્ટ્રેલિયાનું ઉષ્ણકટિબંધ હવામાન વાંદાને માફક આવતું હોવાથી અહીં વિશાળ સંખ્યામાં અને વિવિધ પ્રજાતિના વાંદાની વસ્તી જોવા મળે છે. માહિતી અનુસાર સરીસૃપ વર્ગના પ્રાણીઓ (રેપ્ટાઇલ્સ)ના ખોરાક તરીકે આ વાંદા મહત્ત્વના ગણાય છે, કારણ કે એમનું કદ મોટું હોવાથી એહી સંખ્યામાં કામ ચાલી જાય છે. સરવાળે પૈસા ઓછા લાગે છે. મડાગાસ્કર હિસિંગ કોકોય અને ડુબિયા કોકોય ઓસ્ટ્રેલિયામાં ઇમ્પોર્ટ કરવા ગેરકાયદે છે અને કાયદેસર રીતે તેમને ઓસ્ટ્રેલિયામાં રાખવા, ઉછેરવા કે વેચવા પર પ્રતિબંધ છે. સત્તાવાર માહિતી અનુસાર જન્મ કરવામાં આવેલા આ વાંદા ‘યુથેનાઇઝ’ (ઇરાદાપૂર્વક પીડા ન થાય એ રીતે જીવનો અંત લાવવો) કરવામાં આવશે. એક લાલચુને કારણે એક લાખ જીવ નાશ પામશે.

ત્યો કરો વાત

‘મમ્મીની તબિયત સારી નથી’ એવું કહી તમે આઇપીએલની મંચ જોવા ગયા હો અને બિઝનેસની મોડિંગને બહાને એ જ મંચ જોવા આવેલા બાંસ જો તમને જોઈ જાય તો? અને પછી ઓફિસમાં તમારાં મમ્મી હોસ્પિટલમાં છે એનો કોઈ પુરાવો માગે તો? ‘સાઉથ યાઇના મોર્નિંગ પોસ્ટ’ના અહેવાલ અનુસાર એક યાનીની કર્મચારીને યિંગ બિંગફેસ્ટિવલમાં હાજરી આપવા ૧૨ દિવસની રજા જોઈતી હતી. આ મહોત્સવમાં યાઇનીઝ લોકો પૂર્વજોની સમાધિ (કબર)ની મુલાકાત લઈ તેની સાફ સફાઈ કરી ફૂલ ચડાવી આદર વ્યક્ત કરે છે. બાંસે પરાણે રજા મંજૂર કરી અને સવાલ કર્યો કે ‘પૂર્વજો પ્રત્યે આદર વ્યક્ત કરવા ૧૨ દિવસની રજાની શી જરૂર છે?’ એવો સવાલ કરી સમાધિ ક્ષેત્રોગ્રાફ પુરાવા તરીકે રજૂ કરવાનો આગ્રહ રાખતા કર્મચારી વ્યથિત થયો.

સમય કાઢતા નથી. પરિણામે સંબંધોમાં ઠંડક આવવા લાગી છે. આવી પરિસ્થિતિમાં સ્નેહ અને લાગણીનું મહત્ત્વ વધી જાય છે. માત્ર સંદેશ મોકલી દેવા કરતાં પ્રેમભર્યા સંવાદ વધુ અસરકારક બને છે.

પતિ-પત્નીના સંબંધમાં પણ સ્નેહ અને લાગણીનું વિશેષ મહત્ત્વ છે. જીવનમાં મતભેદો આવવા સ્વાભાવિક છે, પરંતુ જ્યાં પરસ્પર પ્રેમ અને સમજણ હોય ત્યાં મતભેદો કડવાશ ઊભી કરતા નથી. તેવી જ રીતે માતા-પિતા અને સંતાનો વચ્ચે પણ લાગણીનો પુલ મજબૂત હોવો જરૂરી છે. સંતાનોને માત્ર ભૌતિક સુખસગવડો આપવી પૂરતી નથી - તેમને પ્રેમ, હુંફ અને માર્ગદર્શન પણ આપવું જરૂરી છે. એવી જ રીતે માતા - પિતાને માત્ર એમની જરૂરિયાત પૂરી પાડવાથી વાત પતી જતી નથી, પરંતુ તેમને પણ હુંફ અને પ્રેમની જરૂર હોય છે. એ સંતાનોએ પૂરી પાડવી જોઈએ. મિત્રતામાં પણ સ્નેહ અને લાગણીનું વિશેષ સ્થાન છે. મિત્રતાની મજબૂતી પૈસા કે સ્વાર્થથી નહીં, પરંતુ હૃદયની લાગણીથી માપવામાં આવે છે. વર્ષો સુધી ટકી રહેલી મિત્રતાનું રહસ્ય પણ આ જ છે કે તેમાં નિઃસ્વાર્થ પ્રેમ અને વિશ્વાસ હોય છે.

સંબંધોને ટકાવી રાખવા માટે કેટલીક વાતનું ધ્યાન રાખવું જરૂરી છે. સૌપ્રથમ, પરસ્પર સંવાદ જાળવવો જોઈએ. ઘણીવાર ગેરસમજ માત્ર વાતચીતના અભાવથી જન્મે છે. એકબીજાની લાગણીઓનું સન્માન કરવું જોઈએ. ક્ષમા કરવાની ભાવના રાખવી જોઈએ. દરેક વ્યક્તિ ભૂલ કરે છે, પણ ભૂલોને પકડી રાખવાથી સંબંધોમાં કડવાશ વધે છે. અંતમાં કહી શકાય કે જીવનની સાચી સંપત્તિ ધન, દોલત કે પ્રતિષ્ઠા નથી, પરંતુ પ્રેમાળ સંબંધ છે. જે વ્યક્તિ પાસે હૃદયથી જોડાયેલા લોકો હોય છે તે સાચા અર્થમાં સમૃદ્ધ છે.

મગજ મંથન
વિક્કલ વધાસિયા
feedback@bombaysamachar.com

સંબંધોની સાચી સંજીવની: ‘સ્નેહનું વિટામિન ને લાગણીનું ઓક્સિજન’

માનવજીવન સંબંધો વિના અધૂરું છે. માણસ ભૌતિક રીતે ભલે ગમે તેટલો સમૃદ્ધ હોય, પરંતુ જો તેના જીવનમાં પ્રેમ, સ્નેહ અને લાગણીનો અભાવ હોય તો તેનું જીવન રણ જેવું સૂકું બની જાય છે. જેમ શરીરને સ્વસ્થ રાખવા માટે વિટામિન અને ઓક્સિજનની જરૂર પડે છે તેમ સંબંધોને જીવંત અને મજબૂત રાખવા માટે સ્નેહ અને લાગણીની જરૂર પડે છે. સંબંધો માત્ર લોહીના સંબંધોથી જ બંધાયેલા નથી. મિત્રતા, પાઠોશી, સહકર્મી, ગુરુ-શિષ્ય, પતિ-પત્ની કે સમાજના અન્ય સંબંધો પણ એટલા જ મહત્ત્વના છે. દરેક સંબંધનું મૂળ પ્રેમ, વિશ્વાસ અને લાગણીમાં રહેલું છે. જ્યારે આ તત્ત્વો ઘટે છે ત્યારે સંબંધો નબળા પડવા લાગે છે. સંબંધોમાં સ્નેહની ઊણપથી ગેરસમજ, અહંકાર અને અંતર વધે છે.

સ્નેહભર્યા બે શબ્દો કોઈપણ દુઃખી વ્યક્તિને નવી ઊર્જા આપી શકે છે. ઘરમાં માતા-પિતાનો સંતાનો પ્રત્યેનો સ્નેહ, ભાઈ-બહેનનો પરસ્પર પ્રેમ અને મિત્રોની નિઃસ્વાર્થ લાગણી જીવનને સુખમય બનાવે છે. જ્યાં સ્નેહ હોય ત્યાં કડવાશ ટકી શકતી નથી.

લાગણીને સંબંધોનો ઓક્સિજન કહેવામાં આવે છે. ઓક્સિજન વગર જીવનની કલ્પના અશક્ય છે. તેવી જ રીતે લાગણી વગર સંબંધો જીવંત રહી શકતા નથી. કોઈ વ્યક્તિની પુણીમાં ખુશ થવું, તેના દુઃખમાં સહભાગી બનવું, તેની જરૂરિયાતો સમજવી અને સમયસર તેની સાથે ઊભા રહેવું - આ બધું સાચી લાગણીનું પ્રતીક છે.

આધુનિક યુગમાં ટેકનોલોજીએ દુનિયાને નજીક લાવી દીધી છે, પરંતુ ઘણીવાર હૃદયને દૂર કરી દીધાં છે. લોકો સોશ્યલ મીડિયામાં હજારો મિત્ર બનાવે છે, જે વાસ્તવિક જીવનમાં બહુ ઉપયોગી થતા નથી. મોબાઇલ અને ઇન્ટરનેટના વધતા ઉપયોગથી ‘વન ટુ વન’ સંવાદ ઘટ્યો છે. પોતાના પરિવારજનો સાથે વાત કરવા માટે

સમય કાઢતા નથી. પરિણામે સંબંધોમાં ઠંડક આવવા લાગી છે. આવી પરિસ્થિતિમાં સ્નેહ અને લાગણીનું મહત્ત્વ વધી જાય છે. માત્ર સંદેશ મોકલી દેવા કરતાં પ્રેમભર્યા સંવાદ વધુ અસરકારક બને છે.

પતિ-પત્નીના સંબંધમાં પણ સ્નેહ અને લાગણીનું વિશેષ મહત્ત્વ છે. જીવનમાં મતભેદો આવવા સ્વાભાવિક છે, પરંતુ જ્યાં પરસ્પર પ્રેમ અને સમજણ હોય ત્યાં મતભેદો કડવાશ ઊભી કરતા નથી. તેવી જ રીતે માતા-પિતા અને સંતાનો વચ્ચે પણ લાગણીનો પુલ મજબૂત હોવો જરૂરી છે. સંતાનોને માત્ર ભૌતિક સુખસગવડો આપવી પૂરતી નથી - તેમને પ્રેમ, હુંફ અને માર્ગદર્શન પણ આપવું જરૂરી છે. એવી જ રીતે માતા - પિતાને માત્ર એમની જરૂરિયાત પૂરી પાડવાથી વાત પતી જતી નથી, પરંતુ તેમને પણ હુંફ અને પ્રેમની જરૂર હોય છે. એ સંતાનોએ પૂરી પાડવી જોઈએ. મિત્રતામાં પણ સ્નેહ અને લાગણીનું વિશેષ સ્થાન છે. મિત્રતાની મજબૂતી પૈસા કે સ્વાર્થથી નહીં, પરંતુ હૃદયની લાગણીથી માપવામાં આવે છે. વર્ષો સુધી ટકી રહેલી મિત્રતાનું રહસ્ય પણ આ જ છે કે તેમાં નિઃસ્વાર્થ પ્રેમ અને વિશ્વાસ હોય છે.

સંબંધોને ટકાવી રાખવા માટે કેટલીક વાતનું ધ્યાન રાખવું જરૂરી છે. સૌપ્રથમ, પરસ્પર સંવાદ જાળવવો જોઈએ. ઘણીવાર ગેરસમજ માત્ર વાતચીતના અભાવથી જન્મે છે. એકબીજાની લાગણીઓનું સન્માન કરવું જોઈએ. ક્ષમા કરવાની ભાવના રાખવી જોઈએ. દરેક વ્યક્તિ ભૂલ કરે છે, પણ ભૂલોને પકડી રાખવાથી સંબંધોમાં કડવાશ વધે છે. અંતમાં કહી શકાય કે જીવનની સાચી સંપત્તિ ધન, દોલત કે પ્રતિષ્ઠા નથી, પરંતુ પ્રેમાળ સંબંધ છે. જે વ્યક્તિ પાસે હૃદયથી જોડાયેલા લોકો હોય છે તે સાચા અર્થમાં સમૃદ્ધ છે.

રમૂજી સવાલના મનમોજી જવાબ

- લાપસીના આંધણ ક્યારે મુકાય?
- * ગેસ ચાલુ હોય ત્યારે...
  - બા બાઉન્ડ્રી મારે તો બાપા શું કરે?
  - * એની કોમેન્ટ્રી આપો...
  - શેમાં કસ વધુ હોય?
  - * ફોકસ અને કેશમાં...
  - સાચાની બોલવાલા તો જૂઠાનું શું?
  - * પાકશાળા !
  - શાંતિ ક્યારે આવે?
  - * બન્ને પક્ષ મૂંગા બેસી રહે ત્યારે...
  - ઉપરવાળો બધું જુએ છે. એ કોણ હશે?
  - * ઉપરના કયા ફ્લોરવાળા સાથે બનતું નથી એ યાદ કરી લો. બાઈ બાઈ ચાળણી એટલે શું?
  - * બે ચાર સરકારી કચેરીના આંટાફેરા કરશો ત્યારે સમજાશે..
  - વર્ક ફ્રોમ હોમમાં કોની રજા લેવાની?
  - * હોમના બોસ (પત્ની)ની...
  - આસન વિના યોગ કરીએ તો શું થાય?
  - * પ્રાણવાયુ વગરના પ્રાણાયામ જેવું !
  - કીક ક્યારે વાગે?
  - * નહીં પીવાનું પીણું પીવો ત્યારે...
  - ભાગતાં ભૂતની ચોટલી ભલી. આવું કેમ?
  - * એ ટાલિયા ભૂતે વીગ પહેરી હશે..
  - લાઈન મારવી સારી કે લાઈન દોરવી સારી?
  - * એનો આધાર સામેની વ્યક્તિ પર છે...
  - ઘરમનો ઘક્કો ભારે કેમ પડે?
  - * પેલો ઘરમ બોડી બિલ્ડર હશે...
  - આજકલ તેરે મેરે વ્યારે કે ચર્ચે હર જબાન પર...
  - * ચર્ચાનું તો સમજ્યા.. પણ બિસ્સાના ખર્ચાનું શું?
  - લગ્ન ઓફફ સિઝનમાં સસ્તા પડે તો છૂટાછેડા?
  - * એ બારેમાસ મોઢા જ પડે ...
  - ઉતાવળે આંખા ના પાકે તો બજારમાં ઢગલાબંધ કરી આવી ક્યાંથી?
  - * કમાવાની મોસમમાં ખેડૂતો આંખાને ઓવરટાઈમ કરાવેને !

કચ્છી ચોવક કિશોર વ્યાસ
kishor.vyas@bombaysamachar.com

કઈ રીતે થાય એનો પ્રયોગ?

ચોવકોની મજા માણતાં માણતાં, આપણે ક્યારેય બોલવાયામાં તેનો ઉપયોગ કર્યો છે? અથવા તેનો ઉપયોગ ક્યારે કે કેવી રીતે થઈ શકે તેવું પણ વિચાર્યું છે ક્યારેય? એ તો હકીકત છે કે મોટાભાગે ચોવકનો પ્રયોગ કોઈ વાતના સમર્થન માટે કે તેને પુષ્ટિ આપવા માટે અથવા તો કોઈ વાતનો વિરોધ કરવા કે પછી વાતનું ખંડન કરવા માટે થતો હોય છે. એ અલગ વાત છે કે ચોવકોમાં તત્ત્વજ્ઞાન કે બોધનો અર્ક પણ જોવા મળે છે.

તો ચાલો, મારાથી જ ઉદાહરણની શરૂઆત કરું! ‘મુંબઈ સમાચાર’માં ‘કચ્છી ચોવક’ની કોલમ શરૂ થઈ તેને ઘણાં વર્ષો થઈ ગયાં છે, હજુ પણ ઘણા ફોનમાં ‘મજા અચેતી’ ‘ઘય જેડો જાણેલા ક માણેલા મિલેતો’ આવું વાચકો કહેતા હોય છે પણ ‘કોય હજી કોડા નાંચ કહે!’ બસ, આ રીતે થાય છે, વાતચીતના વ્યવહારમાં ચોવકનો પ્રયોગ! ‘કોડા નાંચ કહે’નો અર્થ થાય કોઈ ગુસ્સે નથી થયું. ઘણા તો ચોવકનો પ્રયોગ કરીને કહે છે કે ‘વાંચીને અખમ અમી અચેતા’ એટલે કે આનંદ આવે છે. આમ અત્યંત સહજતાથી ચોવકો બોલવાયામાં સ્થાન લઈ શકે છે!

સમાજમાં કે સંસારમાં રાજીખો અને નારાજગી નામનાં પરિબળો આપણને સૌને વિટનાઈ વળતાં હોય છે. કેટલોક રાજીખો આંખમાં આંસુ આવે ને વ્યક્ત થાય છે, જ્યારે કેટલીક નારાજગી અત્યંત અસહ્ય બની જતી હોય છે. જેના લીધે નારાજગી પેદા થઈ હોય છે તેવી વ્યક્તિ માટે મોઢામાંથી શ્રાપ આપવા જેવા શબ્દો નીકળી જતા હોય છે. આવા શબ્દોને કચ્છીમાં ‘પિટણાં ડીણાં’ એવું કહેવાય છે. આવા ‘પિટણાં’ માટે પણ કચ્છમાં કેટલીક ચોવકોનો ઉપયોગ થતો હોય છે. જેમ કે ‘અજ મરે ત સવારે બ ડીં બિચે’ સરળ શબ્દાર્થ એવો થાય છે કે ‘આજ મરે તો કાલે બે દિવસ થાય’ મતલબ કે ‘જાન છૂટે’ અથવા ‘તું મરી જા તો પણ મને દુઃખ નહીં થાય!’ જેને આ ‘પિટણાં’ દેવામાં હોય છે તેણે દેનારનું એટલું ફિલ દુખાવ્યું હોય છે કે સહન ન થાય!

કોઈ આવાં ‘પિટણાં’ આપે ત્યારે કાંઈ સાચી વ્યક્તિ થોડી શાંત બેસી રહે? બન્ને જણ સામ સામે એક-બીજાને કહવા આપે એવું પણ બને છે. વાંચો આ બે ચોવકો: ‘અભલો વડો બિંધો તરે શેર જા ત્રે પાર્ડીધો.’ તો સામેવાળો જવાબમાં કહે: ‘અલ્લા કંધો એરો જ વેંધો.’ ચોવકમાં સામી વ્યક્તિના સંતાનને નામ આપ્યું ‘અભલો’ અને કહ્યું કે અભલો મોટા થશે ત્યારે શેરના પાશેર કરશે! એટલે કે ઉકમણું કરશે! તો, સામી વ્યક્તિ પણ એવાં જ ‘પિટણાં’ દ્વારા કહે છે કે, ‘ભગવાન કરશે તો તારું પણ એવું જ થશે’ એટલે કે નખખોંદ જશે! આવા શુભલક ઝંઘડામાં પણ ચોવકો વપરાતી હોય છે.

આવા સંવાદો જ્યારે ચોવકના પ્રયોગ સાથે થતા હોય છે ત્યારે ઘણી વખત તેમાંથી હાસ્ય પણ ઉપજતું હોય છે, કારણ કે ચોવકમાંથી ઊંડો અને ઘાટો તેવો અર્થ નીકળી શકે તેવું તેનું કહ્યું હોય છે. એક પરિવારમાં પત્ની તેના પતિને વારંવાર ટોણું મારતાં કહે: ‘આખર ક્યાં ન નોં નોં જા બ?’ એ કંઈ પણ કરે તો પત્ની આવો ટોણો, આ ચોવક દ્વારા મારે! એક વખત એ ભાઈ મને મળી ગયા અને પૂછ્યું: ‘નોં નોં જા બ’નો અર્થ શું થાય? મં કહ્યું કે, ‘કામમાં ભલીવાર ન હોય’ તો આ ચોવક દ્વારા ટોણું મારવામાં આવે! એ ભાઈ વિચારમાં પડી ગયા એટલે મં પૂછ્યું: ‘કો, કિં ઘોટું આય?’ (કેમ કાંઈ મૂંઝવણ છે?) ત્યારે તેણે કહ્યું કે મને સમજ નથી પડતી કે હું જે કંઈ કામ કરું મારી પત્ની મને એમ જ કીધે રાખે છે ‘આખર ક્યાં ન નોં નોં જા બ’ પછી, એ મને કહે કે, એકવાર તો મં પૂછ્યું મારી પત્ની ને કે તું કાયમ મને એમ જ કહ્યા કરે છે? ત્યારે તેણે જવાબમાં પૂરા નવ મહિને વારા ફરતી જન્મેલાં બે સંતાનો સામે આંગળી બિંધી મોટથી હસી પડતાં બોલી: બોલો, આ નથી તમારાં ‘નવ’ ‘નવ’નાં બે? હવે, હસવાનો વારો મારો હતો. હવે પૂરા દિવસે, બે સંતાનો જન્મે તેમાં તેનો પતિ શું કરી શકે? પણ, એ બહેન એ ચોવક દ્વારા તેના પતિને દબાવતી જ રહી!

કેટલી લાંબી ચાલી એ ચોવકની અસર? એટલા માટે જ કહેવાય છે કે ‘મીં વસે બ ઘડિયું, છનું તિમે છે ઘડિયું’ વરસાદ તો થોડી વાર જ ચાલુ રહે પણ ઘરનાં નેવાં તો ત્યાર પછી પણ નીતર્યાં કરતાં હોય છે! ચોવકોનું પણ એવું જ છે, તેનો આ લક્ષ્યવેધી ઉપયોગ થયો હોય તો, લાંબા સમય સુધી રહે છે!

ઘટ્યા મથાળેથી ચાંદીમાં ₹ ૧૬૩૮નો અને સોનામાં ₹ ૧૦૩૦નો સુધારો ઇરાન-ઇઝરાયલની શાંતિ સહમતી વચ્ચે ફૂડ ઓઈલના ભાવના ઘટાડા સાથે શેરબજારમાં બે દિવસની પીછેહઠને બ્રેક

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: મધ્ય પૂર્વના દેશોનો ભૂરાજકીય તણાવ હળવો થવાના આશાવાદ સાથે આજે ફૂડતેલમાં પીછેહઠ જોવા મળતાં અમેરિકી ફેડરલ રિઝર્વ વ્યાજદરમાં વધારો નહીં કરે તેવો શક્યતાને ધ્યાનમાં લેતા આજે લંડન ખાતે સત્રના આરંભે ઇજરાઈમાં સોનાના ભાવ સંકડી વધઘટે ટેકલા રહ્યા હતા અને વાયદામાં ધીમો ઘટાડો આવ્યો હતો.

જ્યારે ચાંદીમાં ઘટ્યા મથાળેથી ધીમો સુધારો આવ્યો હતો. આમ વૈશ્વિક મિશ્ર અહેવાલોને ધ્યાનમાં લેતા સ્થાનિક ઝવેરી બજારમાં ઘટ્યા મથાળેથી સોનામાં ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૧૦૨૬ થી ૧૦૩૦નો અને ચાંદીના ભાવમાં કિલોદીઠ રૂ. ૧૬૩૮નો સુધારો આવ્યો હતો. આજે ૯૯૯૯ ટય ચાંદીમાં વૈશ્વિક પ્રોત્સાહક અહેવાલો વેરાલરિત ધોરણે ભાવ કિલોદીઠ રૂ.

૧૬૩૮ના સુધારા સાથે રૂ. ૨,૪૫,૯૩૮ના મથાળે રહ્યા હતા. જોકે, ઔદ્યોગિક વપરાશકારો તથા જવેલરી ઉત્પાદકોની ચાંદીમાં છૂટીછવાઈ માગ રહી હોવાનું સૂત્રોએ જણાવ્યું હતું. તેમ જ સોનામાં ઘટ્યા મથાળેથી સુધારાતરફી વલણ રહેતાં ઇજરાઈમાં વેરાલરિત ધોરણે ૧૦ ગ્રામદીઠ ૯૯૫ ટય સ્ટાન્ડર્ડ સોનાના ભાવ રૂ. ૧૦૨૬ વધીને રૂ. ૧,૫૧,૯૦૮ અને ૯૯૯ ટય સ્ટાન્ડર્ડ સોનાના રૂ. ૧,૫૨,૫૧૯ના મથાળે રહ્યા હતા. જોકે, સોનામાં છૂટીછવાઈ રોકાણલક્ષી માગને બાદ કરતાં જવેલરી ઉત્પાદકો અને રિટેલ સ્ટરની માગ શુષ્ક રહી હતી.

ફૂટેલના ભાવમાં ઘટાડા અને ડોલર ઈન્ડેક્સમાં નરમાઈ સાથે આજે લંડન ખાતે સત્રના આરંભે સોનામાં બે સત્રના ઘટાડાને બ્રેક લાગતા ઇજરાઈમાં ભાવ ઓસદીઠ ૪૩૨૭.૪૨ ડોલર

વધવાની ભીતિ સપાટી પર આવતા સોના જેવી વ્યાજની ઊપજ ન આપતી અસ્કયામતોમાં રોકાણકારોની લેવાલી રહેતી હોય છે, પરંતુ હાલના સંજોગોમાં જો કુગાવો વધે તો કેન્દ્રવર્તી બેન્કો વ્યાજદર વધારે તેવી શક્યતા પ્રબળ હોવાથી સોનાના ભાવ ઘટાણ હેઠળ આવતા હોવાનું તેમણે ઉમેર્યું હતું.

દરમિયાન આજે રોકાણકારોની નજર બુધવારે અને ગુરુવારે જાહેર થનારા અમેરિકાના અનુક્રમે કન્ગ્રુમર પ્રાઈસ ઈન્ડેક્સ અને પ્રોડ્યુસર પ્રાઈસ ઈન્ડેક્સના ડેટા પર સ્થિર થઈ છે. તેમ જ કુગાવાની જાહેરાત પશ્ચાત્ત ફેડરલ રિઝર્વના અધ્યક્ષ કેવી પ્રતિક્રિયા આપે છે તેના પર બજારની નજર રહેશે. જોકે, અમેરિકી ફેડરલ રિઝર્વ ડિસેમ્બર અંતે આસપાસ વ્યાજદરમાં વધારો કરે તેવી ઇરાન એક બીજા પર હુમલા ન કરવા સહમત થતાં ફૂડતેલના ભાવમાં ઘટાડો આવ્યો હતો. સામાન્યપણે કુગાવો

ખાતે કન્ટેનર ટર્મિનલ પ્રોજેક્ટ માટે કંપની સફળ બોલી લગાવનાર તરીકે ઉભરી આવ્યા પછી, જે એસડી બેન્કુ ફૂડ ફાઇન્ટેક્સના શેરમાં ૫% થી વધુનો વધારો થયો. સ્ટુડસ એસેસરીઝના શેર લગભગ ૧૭ ટકા વધીને રૂ. ૫૧૩.૫૦ની ઇન્ટોડે ઊંચી સપાટીએ પહોંચ્યા હતા. નિકટીમાં ઇન્ડરઓબ એવિએશન ૩.૯૫ ટકા વધીને રૂ. ૪,૫૩૨ પર બંધ થયો હતો. જિયો ફાઇનાન્શિયલ સર્વિસિસ, સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા, એકિસિસ બેંક, આઇસીઆઇસીઆઇ બેંક, એપોલો હોસ્પિટલ્સ, આઇશર મોટર્સ, બજાજ ફાઇનાન્સ, એશિયન પેટ્રોલ્સ અને શ્રીરામ ફાઇનાન્સ પણ ૧.૭૦ ટકાથી ૨.૩૦ ટકાની વચ્ચે વધ્યા હતા. બીજા ભાજુ, નિકટી ઇન્ડેક્સમાં ટાઇટન, ઓબેનજીસી, એનટીપીસી, પાવર ગ્રીડ, ઇસ્ટરનલ, ટેક મહિન્દ્રા, સિપ્લા, ભારતી એરટેલ અને એચડીએફસી હાઇડ વેચવાલીના ઘબાણ વચ્ચે ગબડ્યા હતા.

મજબૂત અંડરટોન વચ્ચે એનએસઇ પર ૨.૩૦ ટકા શેર વધીને બંધ થયા, જ્યારે ૯૦૪ ટકા શેર નીચા સ્તરે બંધ થયા હતા.

આગામી સત્રમાં રોકાણકારો પશ્ચિમ એશિયાના તણાવ, ફૂડ ઓઈલના ભાવ, એફઆઇઆઇના વલણ અને મુખ્ય આર્થિક ડેટા પર નજર રાખીને આગ વધવાનું પસંદ કરશે. યુએસ કુગાવાના આંકડા, ભારતના કુગાવાના આંકડા, ચોમાસાની પ્રગતિ અને વૈશ્વિક બજારના વલણો રોકાણકારોના સેન્ટિમેન્ટને આકાર આપવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવશે.

સ્થાનિક રોકાણકારો મે મહિનાના ભારતના કુગાવાના ડેટા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરશે, જે ૧૨ જૂને જાહેર થવાનો છે. વિદેશી વિનિમય અનામત ડેટા, જે તે જ દિવસે રજૂ થવાનો છે, તે દેશની બાહ્ય નાણાકીય સ્થિતિ વિશે વધુ સંકેતો આપશે. વૈશ્વિક સ્તરે, બજારના સહભાગીઓ યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ અને ચીનના મહત્વપૂર્ણ આર્થિક ડેટા પર નજર રાખશે. આ અહેવાલોએ એક મોટી ઘટના યુએસ ગ્રાહક કુગાવાના ડેટાની જાહેરાત છે. અપેક્ષા અંતે ઓછું કુગાવાનું સ્તર ફેડરલ રિઝર્વ દ્વારા ભવિષ્યમાં વ્યાજ દરમાં ઘટાડાની અપેક્ષાઓને મજબૂત બનાવી શકે છે, જે વૈશ્વિક ઇકિવટી બજારોને ટેકો આપી શકે છે. જોકે, કુગાવો ઊંચો હશે તો ઇકિવટી બજારમાં અનિશ્ચિતતા અને વેચવાલીનું ઘબાણ વધારી શકે છે. વૈશ્વિક ચિંતાઓ છતાં, વિશ્લેષકો ભારતીય બજારો માટે કેટલાક સકારાત્મક પરિબળો તરફ નિર્દેશ કરે

ડોલર ઈન્ડેક્સ અને ફૂડતેલની પીછેહઠ સાથે ડોલર સામે રૂપિયામાં ૨૦ પૈસાનો સુધારો

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: પશ્ચિમ એશિયાનો ભૂરાજકીય તણાવ હળવો થવાના આશાવાદ સાથે આજે વિશ્વ બજારમાં ડોલર ઈન્ડેક્સ અને ફૂડતેલમાં વધ્યા મથાળેથી જોવા મળેલા ઘટાડા તેમ જ અમેરિકી ટ્રેઝરીની ચિલ્ડ પણ ઊંચી સપાટીએથી પાછી ફરી હતી. તેમ જ સ્થાનિક સ્તરે આજે ઇજરાઈ બજારમાં સંભવિતપણે રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયાનો હસ્તક્ષેપ અને ઈકિવટી માર્કેટમાં સુધારાતરફી વલણ રહેતાં આજે ડોલર સામે રૂપિયા ૨૦ પૈસાના સુધારા સાથે ૮૫.૪૧ના મથાળે બંધ રહ્યો હતો.

બજારનાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર આજે સ્થાનિકમાં ડોલર સામે રૂપિયા ગઈકાલના ૮૫.૬૧ના બંધ સામે સાધારણ સુધારા સાથે ૮૫.૪૧ની સપાટીએ ખૂલ્યા બાદ સત્ર દરમિયાન નીચામાં ૮૫.૬૭ અને ઉપરમાં ૮૫.૨૩ની રેન્જમાં રહ્યા બાદ અંતે ગઈકાલના બંધ સામે ૨૦ પૈસાના સુધારા સાથે ૮૫.૪૧ની સપાટીએ બંધ રહ્યો હતો. નોંધનીય બાબત એ છે કે ગઈકાલે ડોલર સામે રૂપિયામાં ૪૩ પૈસાનું ધોવાણ થયું હતું.

એકંદરે પશ્ચિમ એશિયામાં તણાવ હળવો થવા બાબતે અનિશ્ચિતતા પ્રવર્તી રહી હોવાથી આગામી ટૂંકા સમયગાળા દરમિયાન ડોલર સામે રૂપિયામાં નકારાત્મક વલણ જળવાઈ રહે તેવી શક્યતાને ધ્યાનમાં લેતા ડોલર સામે રૂપિયા ૮૫.૧૦થી ૮૫.૧૦ આસપાસની રેન્જમાં રહેશે, એમ મિરે એસ્ટેટ શેરખાનાના વિશ્લેષક અનુજ ચૌધરીએ જણાવ્યું હતું. આજે વિશ્વ બજારમાં ડોલર ઈન્ડેક્સ ગઈકાલના બંધ સામે ૦.૨૪ ટકા ઘટીને ૯૯.૮૦ આસપાસ અને બ્રેટ ફૂડતેલના વાયદામાં ભાવ ગઈકાલના બંધ સામે ૨.૦૪ ટકા ઘટીને બેરલદીઠ ૯૨.૩૩ આસપાસ ક્વાંટ થઈ રહ્યા હતા. જ્યારે સ્થાનિક ઈકિવટી માર્કેટમાં બીએસઈ બેન્ચમાર્ક સેન્સેક્સ અને એનએસઈ બેન્ચમાર્ક નિકટીમાં અનુક્રમે ૩૯૪.૫૦ પોઈન્ટનો અને ૧૧૯.૧૦ પોઈન્ટનો સુધારો આવ્યો હોવાથી રૂપિયાના સુધારાને ટેકો મળ્યો હતો. જોકે, ગઈકાલે વિદેશી સંસ્થાકીય રોકાણકારોની ઈકિવટીમાં રૂ. ૫૫૫.૬૭ કરોડની ચોખ્ખી વેચવાલી રહી હોવાના નિર્દેશને કારણે રૂપિયામાં સુધારો મર્યાદિત રહ્યો હોવાનું સૂત્રોએ ઉમેર્યું હતું.

સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડમાં સાધારણ નરમાઈ

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી) નવી મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રની ખાંડ મિલો પર ગઈકાલે સ્થાનિક તેમ જ દેશવ્યાપી માગ પ્રબળ રહેતાં સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડમાં ટેન્ડરોમાં વેપાર ક્લિન્ડલે રૂ. ૧૫ના સુધારા સાથે રૂ. ૩૮૩૫થી ૩૮૬૫માં થયા હતા. જોકે, મર્યાદા પરનાં પ્રોત્સાહક અહેવાલ છતાં આજે સ્થાનિક જથ્થાબંધ ખાંડ બજારમાં સ્ટોકિસ્ટોની નવી લેવાલીનો અભાવ અને રિટેલ સ્ટરની માગ ખપપૂરતી રહેતાં એકંદરે બજારમાં ટેકું વલણ રહ્યું હતું. જોકે, માત્ર સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડમાં નીચલા મથાળેથી ક્લિન્ડલે રૂ. બેનો સાધારણ ગુણવત્તાલક્ષી ઘટાડો જોવા મળ્યો હતો.

દરમિયાન વિવિધ રાજ્ય સરકાર તથા ખાંડ મિલો તરફથી પ્રાપ્ત થયેલી આંકડાકીય માહિતી અનુસાર વર્ષ ૨૦૨૬-૨૭ની

ખાંડ મોસમમાં શેરડીનો વાવેતર વિસ્તાર ગત મોસમના ૫૪.૩ લાખ હેક્ટર સામે ઘટીને ૫૪.૧ લાખ હેક્ટર આસપાસ રહ્યો છે. જેમાં ઉત્તર પ્રદેશનો વાવેતર ગત મોસમની સમકક્ષ ૨૮ લાખ હેક્ટર, મહારાષ્ટ્રનો વાવેતર વિસ્તાર વધીને ૧૧.૮ લાખ હેક્ટર (૧૧.૫ લાખ હેક્ટર), કર્ણાટકનો વાવેતર વિસ્તાર ઘટીને ૪.૩ લાખ હેક્ટર (૪.૩ લાખ હેક્ટર) ગુજરાતનો વાવેતર વિસ્તાર ગત સાલની સમકક્ષ બે લાખ હેક્ટર, બિહારનો વાવેતર વિસ્તાર ઘટીને ૧.૯ લાખ હેક્ટર (બે લાખ હેક્ટર), તમિલનાડુનો વાવેતર વિસ્તાર ઘટીને ૧.૩ લાખ હેક્ટર (૧.૪ લાખ હેક્ટર) અને અન્ય રાજ્યોનો વાવેતર વિસ્તાર વધીને ૫.૮ લાખ હેક્ટર (૫.૧ લાખ હેક્ટર)ની સપાટીએ રહ્યો હોવાના અહેવાલ છે.

ટીન સહિતની ચોક્કસ ધાતુઓમાં ઘટ્યા મથાળેથી બાઉન્સબેક, નિકલમાં પીછેહઠ

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: અમેરિકાના અનુરોધને ધ્યાનમાં લેતા ઈરાન અને ઈઝરાયલ બન્ને દેશો એકબીજા ઉપર હુમલો ન કરવા સહમત થતાં આજે વિશ્વ બજારમાં ફૂટેલના ભાવમાં વધ્યા મથાળેથી પીછેહઠ જોવા મળતા આજે લંડન ખાતે સત્રના આરંભે ઇજરાઈમાં કોપર સહિતની ધાતુઓના ભાવમાં સુધારાતરફી વલણ રહ્યું હોવાના પ્રોત્સાહક અહેવાલો સ્થાનિક જથ્થાબંધ ધાતુ બજારમાં પણ એકમાત્ર નિકલમાં સ્ટોકિસ્ટોની વેચવાલીનું ઘબાણ રહેતાં ભાવમાં કિલોદીઠ રૂ. ૧૫નો

ઘટાડો આવ્યો હતો અને એલ્યુમિનિયમ યુટેન્સિલ્સ સેક્ટરમાં રહેલા ટેકલા વલણને બાદ કરતાં અન્ય તમામ ધાતુઓમાં ખાસ કરીને ટીનની આગેવાની હેડગ વિવિધ ધાતુઓના ભાવમાં કિલોદીઠ રૂ. એકથી ભાવનું બાઉન્સબેક જોવા મળ્યું હતું.

આજે વૈશ્વિક પ્રોત્સાહક અહેવાલ સાથે મુખ્યત્વે ટીન અને કોપર વાયરબારમાં સ્ટોકિસ્ટોની ઘટ્યા મથાળેથી આક્રમક લેવાલી નીકળતાં ભાવ અનુક્રમે કિલોદીઠ રૂ. ભાવન વધીને રૂ. ૫૧૬૯ અને રૂ. ૧૪ વધીને રૂ. ૧૩૮૬ના મથાળે રહ્યા હતા.

મુંબઈ: ગ્લોબલ માર્કેટમાં રિકવરી અને ફૂડ ઓઈલના ભાવમાં ઘટાડા વચ્ચે બેંકિંગ અને ફાઇનાન્શિયલ શેરોમાં તીવ્ર લેવાલીને કારણે છેલ્લા બે સત્રમાં ૫% થી વધુનો બાદ મંગળવારે બેન્ચમાર્ક સુચકાંકો સેન્સેક્સ અને નિકટી મજબૂત બન્યા હતા. ઇરાન અને ઇઝરાયલની સીઝફાયરની સહમતી બાદ પશ્ચિમ એશિયામાં તણાવ ઓછો થવાના સંકેતોએ બજારોના આશાવાદમાં વધારો કર્યો, પરંતુ વિદેશી ભંડોળના અવિરત પ્રવાહે આગેકુચને મર્યાદિત રાખી હતી.

સત્રને અંતે સેન્સેક્સ ૩૯૪.૫૦ પોઈન્ટ (૦.૫૪ ટકા) વધીને ૭૩,૯૧૮.૭૬ પર સ્થિર થયો, જ્યારે નિકટી ૧૧૯.૧૦ પોઈન્ટ (૦.૫૨ ટકા) વધીને ૨૩,૨૪૨.૧૦ પર બંધ થયો હતો. ઇન્ડરઓબ એવિએશન, સ્ટેટ બેંક, એકિસિસ બેંક, બજાજ ફાઇનાન્સ અને એશિયન પેટ્રોલ ડોપ ગેઇનર રહ્યાં હતા, જ્યારે ટાઇટન, એનટીપીસી, પાવર ગ્રીડ અને ટેક મહિન્દ્રા ટોપ લુસર શેરોમાં સામેલ હતા. ગ્લોબલ ઓઈલ બેન્ચમાર્ક બ્રેટ ફૂડ ૧.૬૬ ટકાના કડાકા સાથે બેરલદીઠ ૯૨.૬૯ ડોલર બોલાવ્યું હતું.

ભારતીય શેરબજારમાં નવમી જૂનના રોજ નિકટીના વીકલી એક્સપાઇરની દિવસે અસ્થિરતા જોવા મળી હતી, પરંતુ તે સકારાત્મક નોંધ સાથે બંધ થવામાં સફળ રહ્યું. આ રિકવરીને મુખ્યત્વે ફૂડ ઓઈલના ભાવમાં ઘટાડો અને ભારતીય રૂપિયામાં મજબૂતાઈ દ્વારા ટેકો મળ્યો હતો, જેના કારણે બજારના એકંદરે સેન્ટિમેન્ટમાં સુધારો થયો અને બેંકિંગ શેરોમાં ખરીદીમાં મજબૂત રસ જાગ્યો. પરિણામે, બેંકિંગ ક્ષેત્ર બજારના મુખ્ય ચાલક તરીકે ઉભરી આવ્યું. સત્ર દરમિયાન નિકટી પીએસયુ બેંક ઇન્ડેક્સ ૩.૬૨ ટકા અને નિકટી પ્રાઇવેટ બેંક ઇન્ડેક્સ ૧.૬૪ ટકા વધ્યો હતો.

ક્ષેત્રીય મોરચે, ખરીદીનો રસ વ્યાપક રહ્યો, જેમાં નિકટી પીએસયુ બેંકો, ખાનગી બેંકો, રિયલ્ટી અને ઓટો શેરો તરફથી મુખ્ય ટેકો મળ્યો. બીજી તરફ, નિકટી આઇટી અને મીડિયા મુખ્ય નબળા પ્રદર્શન કરનારા તરીકે ઉભરી આવ્યા અને નકારાત્મક ક્ષેત્રમાં બંધ થયા. વ્યાપક બજારે બેન્ચમાર્ક સુચકાંકો કરતાં વધુ સારો દેખાવ્યો, જે લાર્જ-કેપ શેરો ઉપરાંત મજબૂત ભાગીદારી દર્શાવે છે. નિકટી મિડકેપ ૧૦૦ ઇન્ડેક્સ ૧.૨૩ ટકા વધ્યો, જ્યારે નિકટી સ્મોલકેપ ૧૦૦ ઇન્ડેક્સ ૧.૬૯ ટકા વધ્યો હતો.

વ્યક્તિગત શેરોમાં કોલકાતા ડોક

ફુનવર્લ્ડ

ભાષા વૈભવ...

અંગ્રેજી - ગુજરાતી શબ્દોની જોડી જમાવો

A	B
RATION	બડબડાટ
RATIONAL	ખડખડવું
RATTLE	જહાજની સીડી
RATLIN	તર્કસંગત
RANT	અસામાજી

માતૃભાષાની મહેક

રમતથી તંદુરસ્ત અને ચેતનવંતા નાગરિકોનો સમાજ ઘડાય છે. રમત કરવી - રમવી - માંડવી એટલે આનંદ કરવો, કામની રીતે કામ ન કરતાં તેની સાથે ખાલી ખેલવું કે વખત બગાડવો. ઈચ્છા વિરુદ્ધ કામ કરવું એવો પણ અર્થ છે. રમત રમવા બોલાવવું એટલે પરણ્યા પછી પહેલીવાર જમાઈને જમવા બોલાવવા એવો અર્થ છે. રમત રમવી એટલે ખેલ ખેલવો, દાવ નાખવા. યુક્તિ વેડે છેતરવું એવો પણ અર્થ છે.

ગુજરાત મોરી મોરી રે

‘જરાક અમથી મક્કરીમાંથી કજિયો ધાય’ એ મતલબની કહેવતના શબ્દો આડામવળા થઈ ગયા છે જે ગોકવી કહેવત જણાવો.

રોગનું હાંસી મૂળ ખાંસી મૂળ ને કજિયાનું

ઈર્ષાદ

હસે રમે ભમે જમે લહે વહે પડે ખડે, તથાપિ રોષ વિતમમાં કદી ના બાળકો ધરે. -- કે. કા. શાસ્ત્રી

‘મુંબઈ સમાચાર’ના ફન વર્લ્ડમાં તમને રસપ્રદ માહિતી મળશે અને સાથે મજા પણ આવશે. પ્રત્યેક કોષ્ટકમાં સાચા જવાબ આપનારા વાચકોનાં જ નામ અહીં પ્રગટ કરવામાં આવશે. વાચકોએ તેમના જવાબ ઈ-મેઇલથી બુધવારે સાંજે ૬:૦૦ સુધી મોકલવાના રહેશે. ત્યાર પછી મોકલેલા જવાબ સ્વીકારાશે નહીં. વાચકોએ જવાબ નવા ઈ-મેઇલ funworld1822@gmail.com પર મોકલવાના રહેશે.

શબ્દલાલિત્ય

૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧૦	૧૧	૧૨		૧૩	
૧૪				૧૫	
૧૬		૧૭		૧૮	૨૦ ૨૧
૨૨			૨૩		૨૪
૨૫			૨૬	૨૭	૨૮
૨૯	૨૯		૩૦	૩૧	
૩૨			૩૩		૩૪

આડી ચાવી

- છળ, કપટ (૩)
- તાળે, શરણે (૨)
- હિલચાલ, આંધોલન (૩)
- રૂઢિ, પદ્ધતિ (૨)
- ઝટ ભાંગી જાય તેવું (૩)
- મીઠાણતી (૨)
- ચઠ્ઠું (૩)
- તેલ ખુઓ તેલની --- ખુઓ (૨)
- શ્રીકૃષ્ણની સાવધાની (૩)
- નસ (૨)
- બ્યૂલતા, અછટ (૨)
- ઉતાવળ (૨)
- ખપત, માગણી (૨)
- ફક્ત વા જ પેસી શકે એવી તરસ (૩)
- તમાકુ પીવાની ચલમ (૨)
- કાલીગરી, કસળ (૩)
- માડું (૨)
- સમૃદ્ધિ (૩)
- જનની (૨)
- સર્કાને, એક જાતની પકડ (૩)
- એક અઠ (૨)
- દુઈશા કે ખરાબ સ્થિતિમાં આવી પડેલું (૩)

ઊભી ચાવી

- દાખલ થવાનો દરવાજો (૫)
- પરેણ (૨)
- ઝાકળ (૪)
- ખૂચ, ટોળું (૨)
- દુષ્ટતા (૪)
- દુહ, શરીર (૨)
- હરિનો --- છે શૂરાનો ભઠ્ઠી કાચરનું કામ (૩)
- સાથી, સોળતી (૨)
- શારીરિક ખામી (૨)
- બિંદુ, મમત (૨)
- મોઠું, ટોળું (૨)
- શોક, રસાહુટ (૩)
- ફાંચકા, દાલમેલ (૫)
- હિમત વગરનું, ભોળું (૪)
- ચાંદે દિશામાં, સર્વત્ર (૪)
- લક્ષ્મી (૨)
- ટેવ (૨)
- શરણે, અંકુશમાં (૨)

ગયા વખતનો ક્રિકેટ

૧	૨	૩	૪	૫	૬
૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨
૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮
૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪
૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬

ઓળખાણ પડી?

આજથી ૧૦૦ વર્ષ પહેલા મનોરંજનની દુનિયામાં અનોખી ભેટ આપનારા જોન લોગી બૈંડ કયા ઉપકરણની શોધ કરી હતી એ કહી શકશો?

અ) રેડિયો   બ) કેસેટ પ્લેયર   ક) ટેલિવિઝન   ડ) ગિટાર

ચતુર આપો જવાબ   અર્થ જણાવો

‘તેમને લોકોને અનુષ્ઠાનની વિગતો આપી’ વાક્યમાં અનુષ્ઠાન શબ્દનો અર્થ શું થાય એ જણાવો.

અ) અનુવાદ   બ) પરવાનગી   ક) ધાર્મિક વિધિ   ડ) કાર્યક્રમ

માઈન્ડ ગેમ

૧૧ જૂનથી પ્રારંભ થઈ રહેલા ફૂટબોલ વર્લ્ડ કપ - ફિફા વર્લ્ડ કપનું આયોજન યુએસ અને કેનેડા ઉપરાંત કયા ત્રીજા દેશમાં થઈ રહ્યું છે?

અ) આર્જેન્ટિના   બ) ઉરુગ્વે   ક) મેક્સિકો   ડ) બ્રાઝિલ

સુકો - આજનો સવાલ

૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨
૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯
૪૦	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭
૪૮	૪૯	૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫
૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦	૬૧	૬૨	૬૩
૬૫	૬૬	૬૭	૬૮	૬૯	૭૦	૭૧	૭૨
૭૫	૭૬	૭૭	૭૮	૭૯	૮૦	૮૧	૮૨
૮૫	૮૬	૮૭	૮૮	૮૯	૯૦	૯૧	૯૨
૯૫	૯૬	૯૭	૯૮	૯૯	૧૦૦		

સુકો - ગઈકાલનો જવાબ

૧	૪	૩	૨	૫	૬	૮	૯	૭
૭	૨	૮	૬	૧	૩	૯	૪	૫
૫	૬	૮	૬	૯	૭	૨	૩	૪
૨	૩	૧	૮	૯	૭	૫	૪	૫
૮	૭	૫	૧	૨	૪	૩	૯	૬
૬	૯	૪	૩	૭	૫	૧	૨	૮
૯	૧	૨	૫	૬	૮	૪	૭	૩
૩	૫	૭	૯	૪	૧	૬	૮	૨
૪	૮	૬	૭	૩	૨	૫	૧	૯

ફનવર્લ્ડમાં ઉમળકાભેર ભાગ લઈ સાચા જવાબ આપનારા વાચકોનાં નામ અહીં આપ્યાં છે. અભિનંદન.

(૧) મુલરાજ કપૂર (૨) કિશોરકુમાર જીવણદાસ વેદ (૩) ભારતી બુચ (૪) ડો. પ્રકાશ કટકિયા (૫) શ્રીમતી ભારતી પ્રકાશ કટકિયા (૬) ભામિની સંપત (૭) ધીરેન્દ્ર મુલરાજ (૮) પ્રતિમા પમાણી (૯)

